

T.C.
KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

**SİYASİ PARTİLERİN SEÇİM BEYANNAMELERİNDE SPOR VE
GENÇLİK PROGRAMLARINA YAKLAŞIMLARININ ARAŞTIRILMASI**

HAVVA ŞEBİN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

PROF. DR. EROL TURAN

NİSAN - 2022
KASTAMONU

TAAHHÜTNAME

Bu tezin tasarımı, hazırlanması, yürütülmesi, araştırmalarının yapılması ve bulgularının analizlerinde bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu; ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını, bilimsel etiğe uygun olarak kaynak gösterildiğini bildirir ve taahhüt ederim.

Havva ŞEBİN

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİYASİ PARTİLERİN SEÇİM BEYANNAMELERİNDE SPOR VE GENÇLİK PROGRAMLARINA YAKLAŞIMLARININ ARAŞTIRILMASI

HAVVA ŞEBİN

KASTAMONU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SİYASET BİLİMİ VE KAMU YÖNETİMİ ANA BİLİM DALI

DANIŞMAN:PROF. DR. EROL TURAN

Siyasi partiler, demokrasi ile yönetilen tüm ülkelerin önemli unsurlarındandır. Bu çalışmanın amacı; TBMM içerisinde grup kurmuş olan beş siyasi partinin, iktidar ve muhalefet partilerinin seçim beyannamelerinde spora yönelik hedeflerinin karşılaştırılmasıdır. Bu bağlamda partilerin spora yönelik seçim beyannameleri incelenmiş ve benzerlikler, farklılıklar belirlenmiştir. Çalışmada içerik ve durum çalışması yöntemi tercih edilmiştir. Türkiye’de faaliyet içerisinde bulunan tüm siyasi partiler içinden TBMM’de grup oluşturan beş siyasi partinin seçim beyannameleri çalışmaya dahil edilmiştir. Elde edilen verilerin analizinde içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir.

Verilerin analiz edilmesinin neticesinde, Türk kültürüne ait “Türk, Türk Milleti” gibi birlik ve beraberliği yansıtan ortak kültürel unsurların siyasi partilerin seçim beyannameleri içerisinde farklı şekillerde yer aldığı saptanmıştır. Çalışma içerisine dahil edilen siyasi partilerin seçim beyannamelerinde vurgu yapılan hususlar; sosyal vatandaşlık, inisiyatif alma becerileri, iletişim, medyatik beceriler, finansal okuryazarlık şeklinde sıralanabilmektedir. Bireylerin sahip olması gereken özellikler dikkate alındığında ise siyasi partilerin birbirlerinden ayrıştıkları görülmektedir. Bu özellikler sosyal ve toplumsal değerler şeklinde vurgulanmıştır. Değerlere en fazla dikkat çeken parti AK Parti iken en az dikkat çeken siyasi topluluk HDP’dir. Değer kaynakları arasında çeşitlilik olması gerektiğini ifade eden ve çeşitliliğe ise en fazla yer veren parti MHP’dir. Çalışma neticesinde siyasi partilerin yayınlamış oldukları seçim beyannameleri, değerler, tutumlar ve değerlerin kaynakları bağlamında bütüncül olarak değerlendirilmiştir.

Siyasi partilerin kuruluş aşamasında belli olan en temel amaçları oy çoğunluğunu sağlayarak siyasal iktidarı elde edebilmektir. Birçok siyasi parti kendilerini ifade edebilmek adına halkın anlayacağı vaat ve önerilerini ifade ettiği seçim beyannameleri hazırlamaktadır. Bu çalışmanın amacı; 24 Haziran 2018 yılı genel seçimlerinde (Cumhurbaşkanı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi) yer alan siyasi partilerin seçim beyannamelerinde “spor” konusunda hangi hususlara dikkat ettiklerini ortaya çıkarmaktır. Verilerin elde edilmesinde betimsel analiz ve içerik analizi yöntemleri kullanılmıştır. Bu analiz yönteminin tercih edilmesindeki sebep sistematik ve tarafsız sonuçlar ortaya çıkarılmasını sağlamaktır. 24 Haziran 2018 Seçim Beyannameleri üzerinde yapılan içerik analizleri sonucunda spor kavramını Adalet ve Kalkınma Partisi 97, Cumhuriyet Halk Partisi 38, İyi Parti 35, Halkların Demokratik Partisi 19, Vatan Partisi 17 ve Milliyetçi Hareket Partisinin 1 kez kullandığı tespit edilmiştir.

ANAHTAR KELİMELEER: 24 Haziran 2018 Genel Seçimleri, Siyasi Partiler, Spor, Seçim Beyannameleri

Nisan 2022, 104 Sayfa

ABSTRACT**MSC THESIS****RESEARCHING THE APPROACH OF POLITICAL PARTIES TO SPORTS
AND YOUTH PROGRAMS IN ELECTION STATEMENTS****HAVVA ŞEBİN****KASTAMONU UNIVERSITY INSTITUTE OF SOCIAL SCIENCE
DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND PUBLIC
ADMINISTRATION****SUPERVISOR: PROF. DR. EROL TURAN**

Political parties are an important element in all countries governed by democracy. The aim of this study; It is the comparison of the sports-oriented goals of the five political parties that have established the group in the Grand National Assembly of Turkey in the election manifestos of the ruling and opposition parties. In this context, the parties' election declarations for sports were examined and similarities and differences were determined. Content and case study method was preferred in the study. Election declarations of five political parties that can form groups in the Grand National Assembly of Turkey among all political parties operating in Turkey are included in the study. Content analysis method was preferred in the analysis of the obtained data.

As a result of the analysis of the data, it has been determined that the common cultural elements of Turkish culture such as "Turk, Turkish Nation", which reflect unity and solidarity, are included in the election manifestos of political parties in different ways. The issues emphasized in the election declarations of the political parties included in the study can be listed as social citizenship, initiative taking skills, communication, media skills, and financial literacy. Considering the characteristics that individuals should have, it is seen that political parties differ from each other. These features are emphasized in the form of social and societal values. The party that draws the most attention to values is the AK Party, while the least noticeable political group is HDP. MHP is the party that states that there should be diversity among the value sources and gives the most place to diversity. As a result of the study, the election declarations published by the political parties were evaluated holistically in the context of values, attitudes and sources of values.

The most basic purpose of political parties, which is evident during the establishment phase, is to gain political power by gaining the majority of votes. Many political parties prepare election manifestos in which they express their promises and suggestions that the public can understand in order to express themselves. The aim of this study is to reveal which aspects of the "sports" issue in the election declarations of the political parties that took part in the June 24, 2018 general elections (President Elections and 27th Term Deputy General Elections). Descriptive analysis and content analysis methods were used to obtain the data. The reason for choosing this analysis method is to provide systematic and unbiased results. As a result of the content analyzes made on the 24 June 2018 election manifestos, it was determined that the

Justice and Development Party 97, the Republican People's Party 38, the Good Party 35, the Peoples' Democratic Party 19, the Vatan Party 17 and the Nationalist Movement Party 1 times.

KEYWORDS: General Elections, Political Parties, Sports, Election Declarations on 24 June 2018.

April 2022, 104 Page

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Siyasi Partilerin Seçim Beyannamelerinde Spor ve Gençlik Programlarına Yaklaşımlarının Araştırılması” isimli çalışmamda, değerli bilgi ve katkıları ile yöneten, çalışmamın her aşamasında yardımlarını esirgemeyen danışman hocam Sayın Prof. Dr. Erol TURAN’a en derin saygı ve şükranlarımı sunarım.

Çalışmalarım sırasında ilgi ve desteklerini esirgemeyen eşime, anneme, oğullarım Kerem Efe ŞEBİN’e ve Göktürk Kaan ŞEBİN’e, Prof. Dr. Erdoğan TOZOĞLU’na, Prof. Dr. Erdal BAY’a ve Dr. Mücahit DURSUN’a yoğun eğitim dönemim boyunca sabırla bana verdikleri desteklerden dolayı teşekkür ederim.

HAVVA ŞEBİN

Kastamonu, 2022

İÇİNDEKİLER

Sayfa

TEZ ONAYI	ii
TAAHHÜTNAME	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT	vi
TEŞEKKÜR	viii
İÇİNDEKİLER	ix
ŞEKİLLER VE GÖRSELLER DİZİNİ.....	xi
TABLolar DİZİNİ	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	xiii
1. GİRİŞ.....	1
2. SPOR	3
2.1 Sporun Önemi.....	5
2.2 Gençliğin Tanımı.....	8
2.3 Avrupa Gençlik Politikaları.....	11
2.4 Türkiye’de Gençlik Politikaları.....	13
2.5 Spor ve Siyaset İlişkisinin Kuramsal Açıdan İncelenmesi.....	15
2.6 Spor ve Siyaset Etkileşimi.....	18
2.7 Küreselleşme ve Spor Endüstrisi.....	20
3. TÜRKİYE’DE İKTİDAR VE MUHALEFET PARTİLER.....	23
3.1 Ak Parti Yönetim Modeli	23
3.1.1 Kurulmuş Olan Hükümetlerin Gençlik ve Spor Hakkında Uygulamaları	32
3.1.2 Ak Parti 2018 Seçim Beyannamesi (Spor Başlığı).....	36
3.1.3 Neler Yapacağız.....	38
3.2 Cumhuriyet Halk Partisi Yönetim Modeli	42
3.2.1 Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) 2018 Seçim Beyannamesi (Spor).....	43
3.2.2 Spor Yasal Düzenlemeler	44
3.2.3 Sporda Kurumsal Düzenlemeler.....	44
3.2.4 Tesisleşme.....	45
3.2.5 Eğitim ve Spor	45
3.2.6 Spor Gelirlerinde Şeffaflık ve Adalet	46
3.2.7 Uluslararası Tanıtım Etkinlikleri	46
3.3 Halkların Demokratik Partisi Yönetim Modeli	47
3.3.1 Halkların Demokratik Partisi (HDP) 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)	48
3.4 Milliyetçi Hareket Partisi Yönetim Modeli.....	50
Sivil Toplum ve Katılımcılık	52
Yönetim Anlayışı ve Katılımcılık.....	54
3.4.1 Milliyetçi Hareket Partisi 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)	54
3.5 İyi Parti Yönetim Modeli	56
3.5.1 İyi Parti 2018 Seçim Beyannamesi (Spor).....	56
4. YÖNTEM.....	59
4.1 Araştırmanın Önemi	59
4.2 Araştırmanın Evreni	60

4.3	Araştırmanın Sınırlılıkları	60
4.4	Araştırmanın Modeli	61
4.5	Çalışma Grubu.....	61
4.6	Verilerin Toplanması.....	61
4.7	Verilerin Analizi.....	61
5.	BULGULAR VE YORUM	63
5.1	İktidar Partisi Olan AK Parti'nin İktidarı Boyunca Gençlik ve Spor İçin Yaptıkları.....	63
5.2	TBMM'de Grubu Bulunan Beş Partinin Gençlik Ve Spor Adına Vaatleri	65
5.3	TBMM'de Grubu Bulunan Beş Partinin Programlarında En Çok Tekrar Eden Sözcükler	72

ŞEKİLLER VE GÖRSELLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 5.1 Mecliste Grubu Bulunan Beş Partinin Gençlik Ve Spor İle İlgili Görüşlerine İlişkin Sözcük Bulutu	72
Şekil 5.2 AK Parti'nin Spor İle İlgili Yaptıkları Ve Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu	74
Şekil 5.3 CHP'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu	75
Şekil 5.4 HDP'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu	77
Şekil 5.5 İYİ Parti'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu.....	78
Şekil 5.6 MHP'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu	80

TABLOLAR DİZİNİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 5.1 İktidar Partisinin Spora Yönelik Yaptıkları	63
Tablo 5.2 Partilerin Spor İle İlgili Vaatleri	65
Tablo 5.3 Mecliste Grubu Bulunan Beş Partinin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük.....	73
Tablo 5.4 AK Parti'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük.....	74
Tablo 5.5 CHP'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük	75
Tablo 5.6 HDP'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük	77
Tablo 5.7 İYİ Parti'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu.....	79
Tablo 5.8 MHP'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük	80

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Kısaltmalar

TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TOHM	: Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi
TMOK	: Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
AK PARTİ	: Adalet ve Kalkınma Partisi
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
HDP	: Halkların Demokratik Partisi
MHP	: Milliyetçi Hareket Partisi

1. GİRİŞ

Spor; bireyleri sosyolojik, fizyolojik, psikolojik ve biyolojik olarak geliştiren aynı zamanda bireylerin sağlıklı olarak hayatını idame etmesini sağlayan en önemli unsurların başında gelmektedir. Spor, insanlık tarihinin başlarında hayat mücadelesi ile başlayıp daha sonraları toplumun en önemli aktiviteleri arasında yerini almıştır. Uzak ve yakın tarihimize kadar tüm toplumlar spora büyük önem vermişlerdir. Öncelikle bedenin gelişmesi ardından da toplumun gelişmesi noktasında sporun büyük önemi vardır. Öyle ki spor, ülkelerin temel yatırım amacı haline gelmiştir.

Antik, klasik ve modern olimpiyatlarda her ne kadar dini inançlar ve savaşlardan dolayı spor yapılamasa da ülkelerin imajını yenileyen ve aynı zamanda sağlıklı toplum oluşması için ülke politikaları gereği sağlıklı insana önem vermişlerdir. Günümüz dünyasında sağlıklı toplumların oluşması için ülke politikacıları tarafından gençliğe ve dolayısıyla spor alt yapısına önemli kaynaklar aktarılmaktadır. Sağlıklı toplumların sağlıklı gençlikten geçtiğinin farkında olan ülkelerin siyasileri de bu bilinçle birçok gençlik ve spora yönelik politika geliştirmektedirler. Sağlıklı toplumsal boyutta amatör spor, ulusal ve uluslararası mücadele boyutuna ise profesyonel (yarışmacı boyutunda) spor yatırımları önemlidir.

Özellikle son zamanlarda Türkiye'deki siyasi partilerin iktidar yolunun gençlikten geçtiğinin farkına varmasıyla birlikte seçim beyannamelerinde ve parti oluşumlarında gençlik oluşumlarına büyük önem vermeye başladıkları söylenebilir. Gençlik ve her yaştaki insana yönelik spor politikalarının yaygınlaşmasıyla hem sağlıklı toplum hedefi hem de siyasi iktidar olma yolunda önemli mesafe almaları söz konusudur. Bu bilinçle siyasi partilerin gençliğe, paralelinde ise spora yönelik politikalar geliştirmeleri önemlidir.

Araştırma kapsamında veri analizinde doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesidir. Bu araştırmada doküman olarak partilerin gençlik ve spor ile ilgili vaatleri ele alınmıştır. AK Parti'nin vaatleri ile birlikte iktidarda bulunduğu için yaptıkları da incelenmiştir. Diğer partilerde ise sadece vaatler incelenmiştir. Bu dokümanlardan elde edilmiş olan veriler betimsel ve içerik analizi

yöntemleri ile sonuçlandırılmıştır. Verilerin analizinde NVIVO 11 yazılımından yararlanılmıştır. Sözcük bulutu oluşturulurken en çok tekrar eden 20 sözcük, en az üç karakter seçilmiştir. Çalışma öncelikle siyasi iktidarı elinde bulunduran ve muhalefette yer alan partilerin bir arada incelenmesi ve aynı analize tabi tutulması nedeniyle önem teşkil etmektedir. Tüm partilerin seçim beyannamelerinde farklı noktalara atıflarda bulunması çalışmanın farklılıkları içermesi bakımından da ayrı bir önem düzeyi içermektedir.

2. SPOR

Spor kavramı insan hayatının içerisinde yüz yıllardır var olan ve her zaman var olacak olan hususlardan biri olma özelliğini taşımaktadır. Kelimenin kökeni Latinceye dayanmakta olup, aslında dağıtmak veya birbirinden ayrılmak anlamında kullanılan disportere kelimesinden gelmektedir. Bu kelime zamanın getirdikleri ve dillerin yaşamış oldukları gelişmeler neticesinde 1600'lü yılların başından itibaren sport şeklinde kullanılmaya başlanmıştır. Türkçeye ise aslında okunduğu şekli ile çevrilerek spor kelimesi şeklinde geçmiştir (Çankaya, 2001).

Özellikle dünyada sporun ilk olarak öncelikli amacı birçok kişiden oluşan grup halinde yer alan bireylere toplu bir eğitim verilmesidir. Birden fazla insanın aynı aktiviteyi gerçekleştirmesiyle, aynı anda aynı işe yoğunlaşması birlik ve beraber olma sürecini ciddi bir şekilde kolaylaştırmakta ve hızlandırmaktadır. Spor, birçok çeşitli fiziksel aktivitenin kullanılması neticesinde bireylerin fiziksel gelişimlerine katkı sağlamaktadır. Fiziksel gelişimin yanı sıra çeşitli oyun, hareket, yarışma aracılığı ile bireylerin kişilik, psikolojik ve ruhsal gelişimlerini gerçekleştirmelerine de yardımcı olmaktadır (Güven, 2006). Bireyler hem kendi hem de sporun doğası gereği bir mücadele ve yarışma içerisindedir. Bu mücadele tutkusu spor ile birleştirildiğinde bu mücadele ve yarışma daha sistemli bir şekilde ve belirli kurallar çerçevesinde yürütülen bir etkinliğe dönüşmektedir (Keten, 1974).

Erkal (1982) yılında yapmış olduğu tanımlamaya göre sporun birçok amacı ve esası bulunmaktadır. Bahsedilenler şu şekilde sıralanabilmektedir;

- Öncelikle spor ülkelerin hem sosyal hem de kültürel anlamda kalkınmalarını sağlayan en önemli hususların arasında yer almaktadır.
- Spor sayesinde bireylerin beden sağlıklarının yanı sıra ruh sağlıklarının da gelişimleri daha etkili bir biçimde gerçekleşmekte, kişilere farklı yetenekler ve beceriler kazandırılabilir.

- Spor çocuk yaşıta yapılmaya başlandığında kişilerin daha kendilerine güvenen, daha becerikli, daha düzgün karakterli bir yapıya sahip olmalarını sağlamaktadır.
- Kişilerin veya grupların çevreleriyle daha kolay bir şekilde uyum göstermesine, uluslararası platformda kaynaşma ve barışı sağlamasına kişilerin belirli kural ve kaideleri daha rahat benimsemelerine diğer bir deyişle daha anlayışlı ve candan bireyler olmalarına neden olmaktadır.
- Son olarak sporun kazanımları sayesinde kişilerin bütünleştirici bir yapıya sahip olmasına, profesyonel bir yetenek kazanmasına, kültürler arası etkileşim sağlamasına ön ayak olmaktadır. Sayılan bu özellikler dikkate alındığında aslında spor kavramının yalnızca fiziksel gelişimi sağlayan bedensel birtakım aktivitelerden ibaret olmadığı açık bir şekilde anlaşılmaktadır. Spor bireylerin fiziksel gelişimlerinin yanı sıra karakter ve psikolojik anlamda gelişimlerini de üst düzeye çıkmasına yarayan bir husus olarak kabul edilebilir. Bu sebeple aslında spor kavramının sosyal bilimlerin çoğu disiplini ile ilişki içerisinde olduğu kabul edilmelidir.

Spor yalnızca yetişkin bireyler açısından değil küçük yaşıta bulunan kişilerin fiziksel, psikolojik ve sosyal ilerlemesini sağlaması açısından da önemli bir kavram olarak literatürde yer almaktadır. Özellikle kişilerin küçük yaşlarda ve çocukluk dönemlerinde yapmış oldukları sportif faaliyetlerin, kişilere fiziksel kapasitelerini geliştirme konusunda yüksek düzeyde yardımcı olmakta, kendilerine olan güvenlerinin artmalarını sağlamakta, kişilik haklarına saygı duymaları gerektiklerini öğretmektedir (Çamlıyer, 1997).

Aslında spor nedir? Sorusuna verilebilecek olan en büyük cevap sporun bilinç olduğudur. Sporcunun rakibini nasıl yendiği sorusunun en net cevabı bilinçli bir şekilde yendiğidir. Matador, boğanın yeteneklerinin ve sınırlarının farkında olduğu için boğayı yenebilir ancak boğanın hiçbir fikri yoktur. Araba yarışında, sporcunun başka bir rakip - makine hakkında bilgi sahibi olması gerekir. Arabanın mekanizmasını en iyi bilen ve dolayısıyla en güçlü arabaya sahip olan kazanır. Zamana karşı yapılan

bisiklet yarışında yarışmacı sporcunun kendisidir. Yarış bedenini tanımak, zihinsel yorgunluğu tanımak ve üstesinden gelmek üzerine kuruludur. Diğer bir deyişle spor, insanın doğaya ve zaaflarına karşı hayatta kalma mücadelesinin bir ürünüdür. Bu mücadelenin kilit noktası kişinin kendisinin ve çevresinin farkında olmasından kaynaklanmaktadır (Barthes, 2007).

Çalışma özelinde sporun insan temelinde yarattığı bu farkındalık ve değişim gücü toplumda siyaset bilimi düzeyinde de yer bulmaktadır. Siyaset, toplumdaki güç mücadelelerinin, görüş farklılıklarının, çatışmaların ve denge arayışının bir sonucu şeklinde tanımlanabilir. Sporda rakipler arasındaki rekabet ve çatışma siyasette yönetenler ve yönetilenler arasında farklı ideolojiler içerisinde yaşanmaktadır. Bir şeyin varlığı, karşıtıyla tanımlanır ve bir siyasi ideolojinin var olabilmesi için onu tanımlaması, reddetmesi ve karşı çıkma nedenlerini ifade etmesi gerekir. Siyasal ideolojiler arasındaki çatışmalar bu nedenlere dayanabilmektedir (Arendt, 2013).

Yapılan tüm bu açıklamalar ışığında spor özellikle literatür taraması yapıldığında, 1800'lü yılların başından itibaren fazlasıyla geniş topluluklara ulaşma imkânını elde etmiş, bu topluluklarda yer alan bireylerin sayısının artmasıyla da çok daha fazla ilgi görmüştür. Spor toplu bir şekilde yapılması gerekçesiyle kişilere ve topluluklara saygı, sevgi, hoşgörü, birlik olma anlayışı kazandırmakta aynı zamanda mücadele etme gücünü de arttırmaktadır. Aslında tüm bu kazanımları topluluklar da sosyal bir değişim yaşanmasını da sağlamıştır. Spor sayesinde birçok siyasal ideoloji yayılımı gerçekleşmiş, siyasal iktidarlar kendi kabul edilebilirliklerini arttırabilmek adına yüzyıllar boyunca sporu kullanmışlardır (Acun, 2017). Çalışmanın ilerleyen bölümlerinde siyaset ve spor arasındaki etkileşimden bahsedildiğinde bu konu daha ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır.

2.1 Sporun Önemi

Yukarıda da bahsedildiği üzere aslında spor günümüzde öncelikli olarak bir eğitim aracı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle çocuk yaşta olan ve genç bireylerin fiziksel ve ruhsal gelişiminde fazlasıyla rol oynamaktadır. Bir topluluk olarak nasıl hareket edilmesi gerektiği, bir topluluğun içerisinde var olma duygusunun

gelişmesi, birbirlerine yardım etme anlayışının gelişmesi, gerçekleştirilen oyunu belirli kaidelere uyarak aynı zamanda diğer arkadaşlarına saygı duyarak gerçekleştirme, diğer bireyler tarafından belirli bir başarı sonucunda saygı elde edebilme gibi kazanımlar sporun hayatta ne denli önemli bir işlevinin olduğunun en büyük kanıtları niteliğindedir (Öztürk, 1998).

Özellikle sosyoloji bilimiyle ilgilenen bilim insanlarının yapmış oldukları araştırmalar neticesinde sporun insanlığın var oluşunun başlarından beri önemli bir etkinlik olarak kabul edildiğini göstermektedir. Bu hususu kanıtlayan birçok yazılı belgeler, figürler, arkeolojik buluşlar yer almaktadır. Diğer yandan spor antik zamanlarda üstüne kutsallık anlayışı yüklenen bir husus olarak da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin, Aztek hükümdarlığına mensup bireyler güneşin doğuşu ve batışını futbol oynayarak kutlamakta ve bunu bir ritüel haline getirmektedirler. Bu örnek dahi sporun önemi konusuna vurgu yapmaktadır (Bulgu, 2005).

Gelecek nesillerin daha sağlıklı ve daha güçlü bir yapıya sahip olabilmeleri adına spor adeta bir misyon yüklenmiştir. Günümüzde yaşanan bilgi alışverişi neticesinde bireylerin birbirlerinden daha hızlı bir şekilde haberdar olması, birçok olgunun daha sürdürülebilir bir nitelik kazanmasına sebep olmuştur. Spor da bu hususların içerisinde yer almaktadır. Bireyler yaşamlarını daha kaliteli ve sağlıklı yaşayabilmek adına sporun önemini kavramış bir şekilde hareket etmektedirler. Özellikle buluş çağında bulunan bireylerin ve çocuk yaşta olan bireylerin sosyal, fiziksel ve ruhsal yönden kendilerini zinde hissetmelerini önemli ölçüde etkilemektedir. (Ersoy vd., 2006).

Spor yapmak, bir fiziksel aktivite gerçekleştirmek, toplu bir şekilde bir faaliyet göstermek bireylerin yalnızca fiziksel olarak gelişimlerini sağlamamaktadır. Bu gelişimin yanı sıra kişilerin sosyal yaşamlarını daha rahat bir şekilde devam ettirebilmeleri adına maddi kazanım, eğlenme, sosyalleşme ihtiyaçlarını gidermeye de yardımcı olmaktadır. Sportif faaliyetlerde bulunmak isteyen bireylerin ihtiyaçlarını giderebilmek adına önemi ve hacmi giderek artan spor endüstrisine dâhil oldukları görülebilmektedir. Ayrıca bu endüstride yer alan kişiler, ünlü politikacılardan başlayan ve hemen her kesimi içerisine dâhil eden bir endüstri olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle bulunduğumuz çağda bu endüstri birçok kuruluş tarafından

ciddi bir şekilde desteklenen adeta bir güç gösterisinin yapıldığı bir arenaya dönüşmüştür (Saatçioğlu, 2012).

Ağır veya hafif şekilde hayatımızın içerisinde yer alan fiziksel aktiviteler sağlıklı bir yaşam sürmek isteyen her bir birey için giderilmesi gereken bir ihtiyaç haline gelmiştir. Belirli saatlerde rutin bir şekilde gerçekleştirilen sportif faaliyetler içerisinde yer alınması, bireylerin istenmeyen davranış kalıplarından ve faaliyetlerden uzak durmalarını sağlamakta, aksine sağlıklı bir şekilde gelişim göstermelerine ve sosyal bireyler haline gelmelerine ön ayak olacaktır (Orhan, 2019). Aynı zamanda gerçekleştirilen spor faaliyetinin ne olduğu fark etmeksizin bireyler, spor sayesinde adil rekabet edebilme, birbirlerine saygı duyabilme, dürüst olabilme, karşısındakini anlayabilme gibi erdemli davranışları da kazanmış olmaktadır (Taştan, 2020).

Spor kişilerin bedensel ve ruhsal yapılarının geliştirilebilmesi, iradelerinin güç kazanabilmesi, bununla birlikte bir grup olarak hareket edebilme bilincini oluşturabilmeleri adına dayanışma içinde kalmalarını sağlamaktadır. Spor insanoğluna uzun zamanlardan beri sağlıklı ve güzel bir gelecek, maddi ve manevi iktidar elde edebilmek ve üretken olabilme becerisini kazandırmaktadır (Göral, 2001). Tüm bunların yanı sıra spor; fiziksel manada hareket, sinir-kas, kalp dolaşım sistemi, bilişsel ve endokrin sistem gibi biyolojik unsurların da gelişimi ve çalışması adına büyük önem teşkil etmektedir (Ataman, 1974.).

Çocuklar ve gençler spor faaliyetleri içerisinde yer alarak zor bir hedef gerçekleştirebileceklerini, bunun hayal edebileceklerini ve hatta bu hedefleri başarabileceklerini (özgüven kazanımı), direkt olarak, yanında aile üyeleri veya antrenörleri olmadan diğer insanlar arasında yer edinebileceklerini (özerklik deneyimi, özgüven) görerek vücut yapılarını ve sınırlarının (öz yeterlilik, öz düzenleme, öz saygı) farkına varabileceklerini deneyimleyebilirler ve bu özellikleri geliştirebilirler (Orhan, 2019). Zahner ve ark., 2013 yılında yayınlamış oldukları eserlerinde sporun, bireylerin sosyalleşmelerinde, sosyal beceri düzeyleri arttırmalarında, sorumluluk almalarında, yarışmalara katılarak kazanma ve kaybetme duygularını öğrenmelerinde, daha fazla çalışmayı öğrenmelerine, rakibe saygı duymayı öğrenmelerine ve empati kurmalarına yardımcı olmaktadır (Akt; Orhan, R., 2019).

Toplumsal gelişimin sağlanması aşamasında, toplum içerisinde yer alan bir çocuk, diğer insanlar ile iletişim kurmaya çalışırken birçok beceriyi aynı anda kazanabilmektedir. Örneğin, çocuk diğer insanların kendisi ile farklı fikirde olabileceklerini, farklı ilgi ve isteklerinin olabileceklerini idrak etmektedirler. Ve bu farklılaşmanın normal bir davranış olduğunu anlamaktadırlar. Farklı kişilerle sportif faaliyetler içerisinde yer alan çocuklar, toplu bir şekilde spor yaparak veya oynayarak aslında ilerleyen dönemlerde oluşabilecek problemler ile çatışmaya girmeden çözüm üretme becerisini elde etmektedirler. Sportif programlar dâhilinde çocuklar, sosyal beceriler edinebilecekleri çok sayıda örnek olay literatürde yer almaktadır. Bu tip faaliyetlerde ufak yaşta olan çocuklar öncelikler birbirleri ile temas kurmayı, ardından belirli kurallara içerisinde çeşitli görevler üstlenmeyi öğrenmektedirler (Schwarz, 2014, Zimmer 2014, Akt; Orhan, R. 2019).

2.2 Gençliğin Tanımı

Gençlik özellikle konu spor olduğunda en fazla önem teşkil eden husulardan biri haline gelmektedir. Bireylerin fiziksel yeterlilikleri, yeni kazanımlar elde edebilmesi, bir topluluk halinde faaliyetler gerçekleştirebilmesi gençlik ile yakından ilgili bir konudur. Bu konuda Birleşmiş Milletler Teşkilatının yapmış olduğu tanımlama dikkate alındığında genç bireyler 15 ve 25 yaş arası, öğrenim görmeye devam eden, hayatını idame ettirebilmek adına çalışmak zorunda olmayan, kendine ait belirli bir birikimi elde etmemiş kişiler olarak tanımlanmaktadır. (Nirun, 1986). Bu tanımlamadan da anlaşılacağı üzere kişilerin genç olarak nitelendirilmesinin tek yolu yaş değildir. Kişilerin yaşamlarını bağımlı bir şekilde idame ettirmeleri ve birikimleri de bu tanımlamada önem arz etmektedir.

Bir diğer bilim insanına göre gençlik bireylerin hayatlarında belirli bir dönemi işaret etmektedir. Aynı zamanda Türkiye dikkate alındığında birçok bilim insanı gençliğin ülkemizde var olan ciddi bir sorun olduğu görüşünde hem fikirdir. Gençlik sosyoloji esas alındığında başlı başına bir araştırma konusudur. Sosyolojik açıdan gençlik, bireyin biyolojik unsurlarının dikkate alındığı, sürekli gelişim gösteren, bunun yanı sıra süreklilik arz eden bir süreç olarak ele alınmıştır. Gençlik insanlarda belirli ve geçici bir süreci ifade etmektedir. Bu geçiş döneminde birey birden çok psikolojik

ve sosyolojik etkenle de baş etmek zorunda kalmaktadır. Bu tanımlamadan yola çıkıldığında gençliğin kendine özgü birtakım özellikleri olduğu da kabul edilmektedir. Bu özellikler, heyecanlılık, kişinin fazlasıyla sabırsız olması, özgür bir yaşamı tercih etmesi, hareketli bir yapıda olması şeklinde sıralanabilmektedir. (Baş ve Halim, 2017). İlgili tanımlama dikkate alındığında yukarıdaki tanımlamadan farklı olarak gençliğin aslında sosyo-psikolojik yönüne çok daha fazla vurgu yapılmaktadır.

Biyolojik, fizyolojik ve sosyal özellikler dikkate alındığında gençlik kavramı ve özellikleri farklı disiplinler tarafından değerlendirilmiş olup akademik literatürde çeşitli gençlik tanımlarına rastlandığı görülebilmektedir. Bu çeşitlilik, tanımların geniş bir perspektiften değerlendirilmesi gerektiğini de göstermektedir. Gençliğin tanımları (1) kronolojik, (2) psikolojik ve (3) sosyolojik bakış açılarına göre sınıflandırılabilir (Beşirli, 2013);

Gençliğin kronolojik tanımları, gençliğin fiili bir kuralının olmadığını, gençlerin yaş aralığını belirlenmesi gerektiğini, gençlerin hedef kitle olarak tanımlandığı ulusal ve uluslararası kamu ve özel kuruluşlara göre farklılık gösterdiği tanımları içermektedir. Dünya literatürü dikkate alındığında yukarıda yer alan Birleşmiş Milletler tanımlaması kronolojik tanımlara örnek verilebilmektedir. Türkiye özelinde ise kronolojik tanımların başında Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yapmış olduğu tanımlama yer almaktadır. Türkiye'deki 2003 Gençlik Merkezleri Yönetmeliği'nde 12-24 yaş arasındaki bireylerin gençlik merkezine üye olmaları gerektiği belirtilmiştir. Ancak talep edilmesi halinde 7 yaşından küçük ve 26 yaşından büyük olmamak kaydıyla bireyler kayıt yaptırabilir. Zaman, sosyo-ekonomik gelişmeler ve kültürel faktörler bu kayıta önem teşkil etmektedir. Dolayısıyla gençlik tanımında evrensel olarak kabul edilen yaş aralığının ortak bir kullanımı bulunmamaktadır. Türkiye'deki düzenlemelerde gençlik politikaları belirlenirken 14-29 yaş aralığındaki bireylere yer verilmektedir. Bu ifadeden yola çıkıldığında Türkiye'de gençlik politikaları 14-29 yaş aralığını kapsayan biyolojik aralığı ifade etmektedir.

Psikolojik tanımlamalarda gençlik dönemi, çocukluktan yetişkinliğe geçiş süreci olarak ifade edilmektedir. Genellikle ergenlik dönemi veya blu çağı olarak tanımlanır. Bu dönem kendi içinde 11-14 yaş arası erken adolesan, 15-17 yaş arası orta adolesan,

17-21 yaş arası geç adolesan olarak ayrılmaktadır. Yaş kategorisinin de içinde bulunduğu ergenliğe ilişkin farklı yaklaşımlar da literatürde bulunmaktadır. Ergenlik, bireyin hayatında ne çocuk ne de yetişkin olduğu bir dönemdir. Ergenlik dönemi çok zorlu bir dönem olarak ifade edilmekte; coşkulu, idealist, gerçekçi olmayan duygu ve düşünceleri savunmak, haksızlığa karşı direnmek bu dönemin belirgin özellikleridir (Morris, 2002). Bu tanımlama çalışmanın içerisinde yer alan Baş ve Halim tarafından yapılan gençlik tanımlaması ile daha eşdeğer bir şekilde karşılanabilir. Bireyin daha çok sosyo-psikolojik açıdan ele alındığı görülmektedir.

Sosyolojik çalışmalarda ise gençlik daha çok bir alt kültür olarak ele alınmaktadır. Farklı özelliklere dayalı olarak gençlerin ana kültürel kalıplardan farklı olduğu ve aynı şekilde farklı gençlik alt kültürlerinin de çalışma konusu olabileceği belirtilmektedir. Kimlik oluşumunda alt kültürlerin amacı ve anlamı fazlasıyla önem teşkil etmektedir. Gençlik alt kültürü, ana akım kültüründen ayrı olarak ele alınmaktadır. Başka bir deyişle, değerleri, normları, tutum ve davranışları bir alt kültür olarak kabul edilmektedir. Bu farklılıklar konuşmanın ana biçimleri, giyim, eğlence ve inançlar gibi alanlarda kendini göstermektedir. Ancak, farklı alt kültürlerdeki gençlerin aynı topluluğa mensup oldukları da unutulmamalıdır. Farklı sosyal çevrelerden gelen gençlerin farklı yaşam pratikleri vardır, bu nedenle gençlik politikası üretilirken dikkate alınmalıdır (Beşirli, 2013).

Yukarıdaki tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere bireyleri hayatlarında bağımlı olduğu çocukluk dönemlerinden bağımsız ve sorumlulukları üstlendikleri yetişkinliğe geçişin bir basamağı olarak görülen gençlik, bir yandan psikolojik bir aşamayı, diğer yandan ise ayırt edicilik özelliği olan sosyolojik ve tarihsel bir süreci ifade etmektedir (Kaya, 2010). Gençlik, insan hayatının en hareketli, heyecanlı dönemini ve kişilerin kimlik arayışı içerisinde olduğu, kimliklerini inşa etmeye çalıştıkları süreci de ifade etmektedir (Akın, 2014).

Yapılan gençlik tanımlamalarının hemen hepsi birbirleri ile benzerlikler göstermektedir. Bilim insanlarının bu kavramı tanımlarken iki temel hususa dikkat çektiği anlaşılabilmektedir. Bunlardan ilki bireylerin biyolojik bir özelliği olan yaş unsuru, diğeri ise bireylerin sosyolojik ve psikolojik durumlarıdır. Aslında her iki

unsurda kişiden kişiye değişiklik gösterebilmektedir. Yaş unsuru kişinin genç olduğunu ifade etse dahi, bağımsız kendi hayatını idame ettirebilen bir bireyin genç olarak tanımlanamadığı Birleşmiş Milletler Topluluğu'nun yapmış olduğu tanımlamadan çıkarılabilir. Diğer yandan bireylerin yaş aralıkları ülkeler tarafından farklı şekillerde belirlendiği için bir ülkede kişi genç nüfusa dâhil olabildiği gibi, başka bir ülkede genç olarak nitelendirilmeyebilir.

Gençlik hususu kişinin zihinsel ve fiziksel açıdan dinamik olduğu, meseleleri çözebilme kapasitesine sahip olduğu, belirli bir yaş grubuna üye kişiler olarak tanımlanabilmektedir. (Kara, 2013). Kavramın yalnızca birkaç unsura göre sınırlandırılmasının çok doğru olmayacağı yorumu yapılabilir.

2.3 Avrupa Gençlik Politikaları

Avrupa Birliği'nde sürekli değişen ve hızlı bir biçimde gelişen nüfus yapısına eşdeğer bir şekilde tüm ülkelerin katılımını zorunlu kılacak, ortak bir hareketin gerçekleştirilmesini kolaylaştırabilecek bir gençlik politikası oluşturulmuştur. Bu sayede asıl hedefler, gençlerin sorunlarının daha kesin bir şekilde anlaşılmasının sağlanması, sorunlara daha hızlı ve kesin çözümlerin bulunması, sorunlarla karşılaşmadan önce önlemlerin alınması ve gençlerin politikalara dâhil edilmesi şeklinde sıralanabilir. Gençlerin bu politikalara dâhil edilmesi gençlerin yalnızca siyasi bir araç olarak görülmediğini de açık bir şekilde göstermektedir. Birlik gençleri süreçlerin içerisine dâhil ederek daha hızlı ve güvenli bir şekilde gelişmeyi, ilerlemeyi hedeflemektedir (Çetintürk, 2019).

Avrupa'nın gençlik politikalarının ne olduğuna değinilmeden önce ilk olarak genel hatlarından bahsedilmesi gerekmektedir. Gençlik politikaları, ideal olarak, diyalog yoluyla oluşturulmuş ve gençlere yönelik, onlar için ve onlarla birlikte genç insanlara yönelik kapsamlı bir hükümet ve hükümet dışı faaliyet çerçevesini yansıtan kapsamlı ve olumlu, tamamlayıcı ve iyimser olmak zorundadırlar. Bunların dâhil edilmediği gençlik politikaları gerçekçi ve uygulanabilir olmaktan daha ziyade göstermelik olarak değerlendirilebilir. Gençlik politikaları, Gençlerin karşılaştıkları zorluklarla başa çıkmalarına ve hedeflerine ulaşmalarına yardımcı olmayı, yaygın

eğitim bağlamında demokratik vatandaşlık eğitimi yoluyla sivil toplumu güçlendirmeyi, gençlerin topluma katılımını teşvik etmeyi, gençlik politikalarının geliştirilmesini desteklemeyi, Avrupa'da gençlik hareketliliğini teşvik etmenin yollarını aramayı hedeflemelidir (Williamson, 2007).

Tüm dünyayı etkisi altına alan ve her türlü bilim dalının gelişimine hız kazandıran küreselleşme sürecinden gençlerin de ciddi bir şekilde etkilendiği gözle görülebilir bir gerçektir. Bu husus hem demografik hem de sosyal eğilimlerde birtakım değişikliklerin meydana gelmesine, gençlerin değişen ve gelişen yeni çağa ayak uydurmasının gerekliliğine, ortaya çıkan eşitsizliklere ve ayrımcılıklara, istihdama, işgücü piyasasındaki eşitsizliklere özellikle de genç işsizliğini ön plana çıkmasına neden olmuştur. Tüm bu sebeplerden ötürü herkesin uyum sağlaması gereken, herkes tarafından kabul edilebilir bir gençlik politikası oluşturulması zorunluluğu doğmuştur. Bahsedilen bu ortak politika yalnızca eğitim, işsizlik veya sosyallik ile ilgili olmayıp, tüm politikalar ile de ilişkili olmak zorundadır (Akt; Çetintürk, 2019).

Tüm bu unsurlar dikkate alındığında geliştirilen gençlik politikalarının bazı hedefleri içermesi gerekmektedir. Gençlik politikaları, akademik, mesleki ve sivil öğrenmenin dengesini yeniden düşünecek şekilde hazırlanmalıdır. Örgün ve yaygın öğrenme yöntemleri ve bağlamları arasındaki ilişkiler tekrar gözden geçirilmeli, bireylere öğrenme faaliyeti izah edilmelidir. Yeterliliklerin inanılabilirliğinin ve geçerliliğinin ne kadar önemli olduğuna vurgu yapılmalıdır. Her şeyden önce, gençlik politikalarında eğitim ve öğrenmenin anlamına vurgu yapılmalıdır. Mesleki eğitim, işgücü piyasası ve girişimler için kamu sektörü desteği hakkında çok daha fazla düşünülmesi gerekmektedir. Genç işsizler için kamu çalışma programlarına ciddi şekilde dikkat edilmesi ve çalışanlar için "iş-yaşam dengesine" daha geniş dikkat gösterilmesi gerekmektedir. Gençler için "amaçlı" boş zaman etkinliği fikri dikkate alınmalı, bu sayede gençlerin verimsiz zaman geçirmesinin ve kötü alışkanlıklar edinmelerinin önüne geçilmesi sağlanmalıdır. Gençlerin, diğer insanlarla olan zaman geçirme alışkanlıklarını destekleyici politikalar geliştirilmeli, hayatlarında "sorunlarla" karşılaşan gençlere ve hayatlarında 'sorun' yaratan gençlere zamanında

yanıt verebilecek politikalar geliştirilmeli son olarak, fırsat ve deneyime erişim yolları sorununa çok daha ciddi bir şekilde dikkat edilmelidir (Williamson, 2007).

Avrupa Komisyonu 1999 yılında gençlik politikalarının daha evrensel bir hale gelebilmesi, tüm ülkeler tarafından uygulanmasının kolaylaştırılması adına Beyaz Kitap adı altında bir eser yayınlamıştır. İlgili eserde Avrupa Gençliği İçin Yeni Bir Atılım başlığı önem teşkil etmektedir. İlgili kitap, genç bireylerin nasıl daha aktif bir vatandaş haline gelebilecekleri, gençleri ve gençliği ilgilendiren alanların nasıl daha fazla bir hale getirilebileceği, gençlerin hangi şekillerde daha özerk bir yapıya kavuşabilecekleri, değerlerin nasıl daha fazla savunulabileceği gibi birçok konu hakkında görüş beyan etmektedir. Kitabın hazırlanabilmesi adına birçok ülkeden birçok kamu kurumu, sivil toplum kuruluşu ve akademisyenin bir araya geldiği de unutulmamalıdır (Çetintürk, 2019).

Etkili bir gençlik politikasının ortaya çıkarılması adına bazı ön koşulların sağlanması gerekmektedir. İlk olarak, gençlik geçişlerinin özelliklerini ve bunların sonuçlarını anlamak en temel zorunluluktur. Bunlar hem etkileri hem de sonuçları açısından farklı ve karmaşık şekillerde işlemektedir. Farklı gençlerin karşılaştığı zorlukların doğasını ve deneyimlerini, bu süreçlerin kişisel ve kültürel düzeylerde olduğu kadar sosyal ve ekonomik düzeylerde de gerçek ve beklenen sonuçlarının kavranması gerekmektedir. İkincisi, yapısal olanın kültürel olanla buluştuğu gençlik politikaları oluşturulmalıdır. Gençlere doğru yerlerde ulaştığımızdan ve onlara makul ve inandırıcı bir teklif sunduğumuzdan emin olmamız gerekecek, aksi takdirde sadece gençlerin orantısız bir şekilde yararlanması için fırsatları genişleterek sosyal bölünmeye istemeden katkıda bulunulacaktır (Williamson, 2007).

2.4 Türkiye’de Gençlik Politikaları

TÜİK verileri dikkate alındığında ülkenin toplam nüfusunun 82 milyon civarında olduğu bilinmektedir. İlgili nüfusun neredeyse yarısını ise 30 yaşın altında yer alan bireyler oluşturmaktadır. Gençlik ve Spor Bakanlığının gençlik tanımı esas alındığında ise Türkiye’de yer alan genç nüfusun sayısı yaklaşık 20 milyon civarındadır. Genç nüfusun artış hızı ve ülkenin içerisinde yer aldığı durum dikkate

alındığında bir sonraki sene çalışma yaşında olan bireylerin sayısının toplam nüfusa oranı neredeyse %70 olacaktır. Dünya ve özellikle Avrupa ülkeleri dikkate alındığında ülkemizde bulunan genç nüfusun fazla olduğu diğer Avrupa ülkeleri tarafından da kabul edilmektedir. Fakat genç nüfusun fazla oluşu gençlik politikalarının doğru ve düzgün bir şekilde uygulanabildiği anlamına gelmemektedir. Yapılan araştırmalar dikkate alındığında gençlik politikalarının özellikle yetersizliğinden hem bilim insanları hem de gençler ciddi bir şekilde yakınmaktadır (Çetintürk, 2019).

Türkiye'deki gençlik politikaları incelenirken, iki politika belgesinin doğrudan gençlik politikasıyla ilgili olduğunun belirtilmesinde fayda bulunmaktadır. Bu iki belge dışında gençliğin diğer yaklaşımları da bu soruya verilen yanıtlarla değerlendirilebilir, nasıl bir genç nesil istiyoruz? Bu sorunun cevabı kurumların Türk Ocakları (Türk Ocakları)- Halkevleri (Halk Evleri) doğrultusundaki etkinliklerinden izlenebilmektedir. Bu dönemde istenilen gençlik tipi daha çok dönemin siyasi şartlarına göre belirlenmiştir. Bu tip gençlik bedenlen güçlü, ruhen uyanık ve milli kültürle donanmış bir gençlik şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımda yer alan gençlik tipi, cumhuriyeti ve vatani koruyan bireyleri ifade etmektedir. Bu temel beklenti Türkçü politikaları ön plana çıkarmış ve eğitim programı bu ilkeler doğrultusunda şekillendirilmiştir. Türkiye'de gençlik politikası üretim sürecinde farklı gençlik fraksiyonlarının katılımıyla iki gençlik konseyi gerçekleştirildi. Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde 24-28 Ekim 1988 tarihlerinde Ankara'da Gençlik Meclisi toplantısı yapılmıştır. Toplantının amacı, Devletin alacağı hizmet ve faaliyetleri belirlemek, gençlik sorunlarını tespit etmek ve Türk gençliğini korumak için en etkili çözüm yollarını belirlemek, gençleri bu yönetmelik hükümlerine göre eğitmek, bedenlen ve ruhen geliştirmekti (Beşirli, 2014).

Türkiye'de de tüm dünyada olduğu gibi genç neslin anlaşılabilmesi ve korunabilmesi adına yapılan en kapsamlı düzenli anayasal düzenlemelerle gerçekleştirilmiş, böylece yapılan düzenlemelerin koruma altına alınması hedeflenmiştir. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda yer alan 58. maddede genç nesil ile ilgili şu ifade yer almaktadır; "Devlet, İstiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk İlke ve İnkılâpları doğrultusunda ve devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere

karşı yetiştirme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençlerin alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır”. (<https://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>).

Yenilenme ve değişme ile karşı karşıya kalan kültürel unsur ve değerlerin gençlik politikalarında yer alan en önemli konular olduğu, konuyla ilgili olan bilim insanları tarafından ifade edilmiştir. Bu konunun yanı sıra değişen yaşam biçimlerinin yenilenmesi karşısında rahatsız edici kültürel unsurlara da ağırlık verilmiştir. Bu bağlamda gençlerin kimliklerini koruyacağı ve bu kimliğin zengin tarihi ve kültürel mirası en iyi şekilde yansıttığı ifade edilmiştir (Güzel, 1988).

Genç nesil ve gençlik politikaları ile ilgili yapılan toplantılarda genç neslin sorunlarına daha çok değinilmesi gerekliliğine ve hangi sorunların oluşabileceğine vurgu yapılmıştır. Bahsedilen bu konseylerde en çok karşılaşılan sorunlar, eğitim, istihdam ve girişimcilik, dezavantajlı gençler ve sosyal hayata katılım, uluslararası gençlik alanında, sağlıklı yaşam, spor ve çevre, internet ve medya, demokrasi bilinci ve katılım, kültür, sanat ve boş zaman etkinlikleri, etik ve insani değerler, şeklinde sıralanabilmektedir. Sayılan bu problemlere bakıldığında tüm dünya ülkelerinin kendi gençlerinde yaşadığı sorunlara benzer sorunlar olduğu görülebilmektedir. Bu sorunların tespit edilmesi, çözüm yollarının daha rahat bir şekilde bulunmasına da imkân sağlamıştır.

Gençlik, toplumsal yapının devamında kritik bir role sahiptir. Bu bağlamda toplumun gençlere yönelik politikalarının üretilmesi önem kazanmaktadır. Bu politikaların uygulanacağı ilk yerlerden biri de açık ve örtük işlevleriyle eğitim kurumlarıdır. Bu süreçte Türk gençliğinin bakış açısı, laik ve demokratik değerleri paylaşarak Atatürk ilkelerine bağlı kalıpla şekillenmiş ve eğitim kurumları programlarını buna göre hazırlamalıdır (Beşirli, 2014).

2.5 Spor ve Siyaset İlişkisinin Kuramsal Açıdan İncelenmesi

Spor ve siyaset arasında bir ilişkinin var olduğu özellikle bu alanda çalışma gösteren bilim insanları tarafından kabul edilen bir gerçek haline dönüşmüştür. Fakat

bu ilişkinin incelenmesi 1900'lü yılların sonlarına doğru akademik bir özellik kazanmıştır. Günümüz dünyasında spor yalnızca fiziksel aktivite olmaktan ziyade ulusların modern bir yapı kazanmasında da etkin bir rol üstlenmiştir. Politikanın tüm alanlarında var olduğu gibi spor da toplumların yeniden şekillendirilmesini sağlayan bir araç görevi üstlenmiştir. Devletlerin temel görevlerinin arasına toplumun fiziksel ve zihinsel sağlığının korunması eklenmiş, bu amaç doğrultusunda spor fazlasıyla gündeme getirilmiştir. Toplumun en önemli yapı taşlarından biri olan insan unsurunun spor faaliyetleri ile ilgilenmesi, siyasetin de toplumu konu edinmesi birbirleri ile paralel şekilde ilerleyen konular haline dönüşmüştür. Bu sebeple siyaset ve spor arasındaki ilişki kabul edilebilir bir düzeye gelmiştir (Dursun, 2013).

Taylor (1986) yılında yayınlamış olduğu eserde spor ve siyaset arasında var olan ilişkiyi üç önemli düşünce ile açıklamaktadır. Bunlar;

Bunlardan ilki, siyasetin yalnızca yönetimle ilgili bir husus olduğuna vurgu yapan düşüncedir. İlgili görüş dikkate alındığında esas husus devlet ise, konu tamamen politik bir kimlik ile incelenmelidir. Bu görüşe göre spor ise yalnızca devletin belirli yasal çerçevelerle düzenlemiş olduğu birtakım faaliyetlerdir. Sporun bu denli devlet konusu ile içli dışlı olması ise sporun kaçınılmaz bir şekilde siyaset ile iç içe olduğunu göstermektedir.

İlgili konuda yer alan diğer bir düşünceye göre sporun aslında bireylerin birbirleri ile olan güç mücadelelerini, insanların bir grup halinde davranış göstermelerini, kontrol etmelerini ifade ettiğini savunmaktadır. Bu sebeple spor aslında direkt olarak devletle bir ilişki içerisinde değildir, fakat dolaylı olarak siyasi rekabeti içermektedir. Birçok ulus üstü spor kuruluşları, sporla ilgili belirli kuralları, kaideleri ve yasaları belirlemekte, çeşitli organizasyonları düzenlemektedir. Aynı zamanda bu organizasyonlara ise birçok ülke gönüllü ve istekli bir şekilde katılım sağlamaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta ise bu spor organizasyonlarının hangi ülkeler tarafında düzenlendiği konusudur. Eğer organizasyon düzenlenmiş ve birçok ülke bu organizasyona katılmada istekli ise, bu ülke aynı zamanda diğer ülkeler tarafından da tanınmış anlamına gelmektedir. Burada ise bir siyasal rejimin kabul edilebilirliğinden bahsedilebilir.

İlgili görüşlerin sonuncusu ise sporun dünya üstünde birçok toplumu ve insanı bir araya getirebilme gücünü ifade etmektedir. Aynı zamanda bu birleştirici güç sporun sosyal ve kültürel yapısına da vurgu yapmaktadır. Spor çok sayıda bireyin kültür farklılıklarının da dikkate alınması neticesinde bir araya gelmesini sağlamaktadır. Sportif faaliyetlerinin ortaya çıkması sporun siyasi arenada da ne denli güçlü bir araç olabileceğini akıllara getirmiştir. Bu sayede sporun siyaset ile arasındaki ilişkinin varlığı her geçen gün daha da artmış, bireylerin bu faaliyetlerde yer alması kolaylaşmıştır (Arnaud,1998).

Spor ve siyaset arasında var olan ilişki veya bu iki kavramın adeta birbirleri ile bütünleşmesi bilim insanları tarafından yadırganmadığı gibi, bu ilişkiyi örnekleri üzerinde çalışmalar yürüten bilim insanları gün geçtikçe artmıştır. Gerçekleştirilen uluslararası etkinliklerde ülkeler kendi üstünlüklerini kurmak, diğer ülkelere olan üstünlüklerini ifade edebilmek adına galibiyetler elde etmek istemektedirler. Yalnızca bu bile sporun siyasetle ne denli bir ilişki içerisinde olduğunu anlatabilmektedir. Bunun yanı sıra yapılan spor etkinliklerine ev sahipliği yapmak isteyen ülkelerin sıraya girmesi, bu ev sahiplerini belirli şartları öncelikle yerine getirme gereklilikleri, bu kazanılan başarıların siyasi arenada kullanılması politika ve spor arasındaki ilişkinin gücünü göstermektedir. Spor müsabakaları yalnızca iç siyasette değil aynı zamanda dış siyasette de fazlasıyla kullanılan bir araç haline gelmiştir. Siyasal iktidarlar halkın ilgi duyduğu sporlara daha fazla yoğunlaşmakta böylece halkın sosyalleşmesine ve halkın devletle bir bütün haline gelmesine fayda sağlamaktadır. Siyasal iktidarlar içerisinde görev alan siyasi adamlar dahi sporla ilgili ve sporun seven bireyler olarak kendilerini göstermekten çekinmezler. Tarihsel süreç incelendiğinde hiç sporla ilgisi olmayan siyasetçilerin maçlara gittiği, kameralar önünde şut çektikleri, statlarda oturdukları görülmüştür. Hatta parti liderleri dâhil bu durumu yaşayanların arasındadır. Özellikle Türkiye özelinde incelendiğinde güreşle ilgilenen, futbolla ilgilenen sporcuların partilerden aday gösterilmesi dahi spor ve siyaset arasındaki ilişkinin gücünü bir kez daha gözler önüne sermektedir (Seval ve Kodaman, 2015).

Tüm bu yukarıda söylenenler dikkate alındığında politika bilimi insanların siyasal davranışlarını ve politik tercihlerini inceleyen bir bilim dalı olarak tanımlanmakta, bu tercih ve davranışlar ise bireylerin sosyalleşmesi, içerisinde yer

aldıkları topluluklar ve kültüre göre farklılıklar göstermektedir. Tüm bu unsurlar ise sporun etkisiyle bireylerde gelişime ve değişime neden olmaktadır. Spor ile siyaset arasındaki ilişki ve etkileşim ise tam da bu noktada kendini göstermektedir. Kişilerin kendi menfaatleri çerçevesinde sporu bir araç olarak kullandığı siyasi arenada sık karşılaşılan bir durum olarak değerlendirilebilir (Taştan, 2020).

Konunun sonlandırılmasından hemen önce Türkiye’de yer alan siyasi yapının daha sağ merkezli bir yapı olduğu dikkate alındığında sporun milliyetçilik açısından rolüne de dikkat edilmesi gerekmektedir. Spor milliyetçilik dikkate alındığında ulusal kimliklerin ortaya çıkmasında, devletlerarasında rekabetlerin önem teşkil etmesinde bir rol üstlenmektedir. Politika alanda ihtiyaç duyulan milliyetçilik spor müsabakalarında daha çok ortaya çıkmaktadır. Spor toplumsal sınıfların ortaya çıkarılmasında, milli kimliklerin kazandırılmasında, milletin bir bütün haline getirilmesinde, milli benliğin kazandırılmasında etkin bir rol oynamaktadır (Şahin vd., 2010).

2.6 Spor ve Siyaset Etkileşimi

Spor, kitleler tarafından gördüğü ilgi ve yarattığı etki nedeniyle siyasetin odağında yer almıştır. Siyasete olan ilgi bazen çıplak gözle görülür etkiler yaratırken, siyasetin ve devlet siyasetinin izleri birçok kişi tarafından sıradan uygulamalarda dahi görülebilmektedir. Örneğin olimpiyatların açılış törenlerinde sporcuların ülke bayrakları taşıması, hatta madalya töreninde milli marşların çalınması milliyetçi semboller ve siyasi çizgiler olarak nitelendirilebilir (Houlihan, 1997).

Spor ve siyasetle ilgili delil teşkil edebilecek pek çok olay bulunmakta iken, sporun eğlenceli ve coşkulu tarafı bu olayları genellikle gölgede bırakmaya yetmektedir. Bununla birlikte, devletin iktidar gücünü, sporu propaganda amacıyla kullanması veya spordaki bazı çatışmaların kökleri siyaset ve sporun birlikteliğini yeterince kanıtlamaktadır (Hoberman, 1984). Sporun gücü insanları siyasi olaylardan uzaklaştırmaya dahi yetmektedir. Roma döneminde insanları kontrol altında tutmak için yapılan sarsıcı oyunlar, dönemin ne kadar eski olduğunun kanıtıdır. İnsanların spora boyun eğip siyasi olaylara duyarsızlaşmasının en güzel örneklerinden biri

Yunanistan'da yaşandı. Yunan halkı, 1967-1974 yıllarında cunta hükümetinin Avrupa konseyinden çekilmesine tepki göstermezken, bu karar sonucunda Yunan takımlarının UEFA'dan çıkarılmasına büyük tepki göstermişlerdir. Sporun ne kadar güçlü bir birleştirici veya ayırıştırıcı olabileceği bu örnek sayesinde yeterince ispat edilmektedir (Gözeller, 2018).

Sporda yaşanan birtakım gelişmeler her zaman ülke siyasetinin bir yansıması olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bir zamanlar Brezilya'da var olan ırkçı uygulamalar ciddi bir şekilde spora yankı bulmuş ve dönemin Brezilya cumhurbaşkanı siyahi ten rengine sahip olan oyuncuların ülkenin milli takımında oynamasını yasaklamıştır. Halkın ise bu durum karşısında ciddi bir şekilde tepki verdiği görülmüştür. Irkçı olarak nitelendirilen ve siyasal iktidarı kaybeden bu yönetimin değişmesiyle bu yasak kaldırılmıştır (Azzellini, 2008).

Duruma farklı bir açıdan yaklaşan bilim insanları, siyasi meseleleri duyarsızlaştırmak adına sporun kullanılması durumunu, "spor gevezeliği" terimiyle ifade etmektedirler. İnsanların gün boyunca spor etkinliklerini konuşmaları veya tartışmaları kabul edilebilir. Çünkü bu durumun herhangi bir tehlike oluşturmayacağı düşünülmektedir. Fakat tüm gün siyasi meselelerin tartışılması veya haklarında yorum yapılması bazı siyasal iktidarlar tarafından baskıcı tutumlar ve hatta yaptırımlar uygulanmasına yol açabilir. Siyasal iktidar tarafından, sosyal, ekonomik problemlerin yol açtığı öfke ve insanların duygusal patlamalarının dışı vurduğu güvenli bir ortamın yaratılması için spor en uygun seçenek olarak görülmektedir. Örneğin, kitleler maliye bakanlarının uygulamalarını eleştirmek yerine bir önceki gün koçun yapmış olduğu hataları tartışmaktadırlar. Vergilerin ne için harcandığını düşünmezken, kulüplerin harcamalarını takip etmektedirler (Şahin, 2011).

İlgili araştırmalarda da değinildiği gibi, dünya genelinde spor ve siyaset birlikteliğinin birçok örneği bulunmaktadır. Bir spor dalının veya kuruluşunun etkisi ne kadar büyük olursa siyaset de o kadar ilgi uyandırır. Dünyanın en büyük ekonomik ve sosyal güce sahip iki organizasyonu olimpiyatlar ve dünya kupasıdır. Bu iki organizasyonda siyaset ve spor etkileşiminin kendini gösterdiği, ikisinin bir bütün

olarak ortaya çıkarıldığı, birbirlerinden etkilendiği literatürde yer alan birçok araştırma tarafından desteklenmiştir (Gözeller, 2018).

2.7 Küreselleşme ve Spor Endüstrisi

Günümüzde teknolojik gelişmelerle birlikte kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması sonucu ulaşımın hızlanması, insanlar ve toplumlar arasındaki etkileşimin artması küreselleşme veya dünyanın köyleşmesi olarak ifade edilmektedir (Kartal, 2007). Şirketlerin birçok farklı ülkeden yönetim ortakları ve çalışanları ile büyümesi, eğitim ve turizm amaçlı seyahatlerin artması, dünyanın herhangi bir yerindeki bilgiye veya kişiye internet üzerinden erişim sağlanması bunun sonuçlarından sadece birkaçıdır (Doyuran, 2013). Tüm bu değişim, bir spor organizasyonunu, oynandığı bölgenin sınırlarının dışına çıkarmakta, adeta tüm dünyanın ulaşabileceği bir parkur haline getirmektedir. Böylece eski olimpiyatlardan bu yana devletlerin ve bireylerin siyasi amaçlarına göre toplumları oyalamak, yönlendirmek veya üzerlerinde siyasi bir güç kazanmak için kullandıkları spor, kapsamını giderek daha çok genişletmiştir. Sporun kapsamının bölgelerden uzaklaştırılması ve tüm dünyayı içine alması, üzerindeki siyasi etkilerin genişlemesine de neden olmuştur. Örneğin FIFA'daki siyasi müdahaleler iki yüzden fazla devletin katıldığı siyasi bir savaşa haline gelmiştir (Giulianotti vd., 2009). Ayrıca önceden olimpiyatlarda bulundukları bölge halkı tarafından tanınmak için mücadele eden ve kendi propagandasını yapan kişiler artık tüm dünya tarafından tanınma ve siyasi güç kazanma şansına sahip olmuşlardır. Bu nedenle günümüzde spor-küreselleşme arasındaki ilişki geçmiş dönemlere göre daha güçlü ve kapsamlı bir hale gelmiştir (Gözeller, 2018).

Spor endüstrisinin ilerlemesinde yukarıda sayılanların yanı sıra birçok unsur ciddi bir şekilde rol oynamıştır. Bunlardan en başta gelen unsur teknolojik faktörlerdir. Teknolojinin halk tarafından inkâr edilemez bir hale gelmesi sporun da ciddi bir şekilde etkilenmesine yol açmıştır. Yalnızca spor adına açılmış kanallar, çok sayıda spor programlarının yapılması, internette sporla ilgili birçok sitenin bulunması bunlara verilebilecek en basit örnekler arasında yer almaktadır. Spor medyasının bu denli

ilerlemesini olumlu olduğu kadar olumsuz durumlara da yol açabilmektedir (Şahan ve Çınar, 2004).

Spor medyası günümüzde yalnızca sporla ilgilenen bireyleri etkilemenin yanı sıra, ilgili spor kuruluşlarına da ciddi bir şekilde kazanç sağlamaktadırlar. Küreselleşme ile televizyonların küresel bir nitelik elde etmesi sonucu, yapılan reklamlar, kazanılan ünler, taraftarla sağlanan maddi destekler gibi birçok gelire yol açmaktadır. Teknoloji ve küreselleşmenin birlikteliğinden meydana gelen sosyo-kültürel alt boyut bireylerin yeni kimlikler elde etmelerine de yardımcı olmuştur. Bu sayede spor sektörü üretmiş olduğu ürünlerin satışlarını daha kolay yapmakta, kişiler sayesinde daha yüksek kazançlar elde edebilmektedir. Bu kazanç oranları ise küreselleşme ve spor sektörü arasındaki ilişkiyi her geçen gün kuvvetlendirmektedir (Atasoy ve Kuter, 2005).

Küreselleşme ve spor alanları arasındaki ilişkinin gelişmesini sağlayan bir başka unsur ise ideolojik faktörler olarak isimlendirilebilir. Özellikle küreselleşmenin etkisiyle artan kapitalist sistem sporun toplumun elinden çıkarak adeta bir üst yönetimin eline geçmesine imkân sağlamıştır. Spor adeta bir endüstriye ve bazı görevlerin yerine getirilmesi adına kullanılan bir araç haline dönüşmüştür. Spor ideolojik olarak toplumların birbirlerine üstünlük kurmalarını sağlayan, yeri geldiğinde düşmanlıkların artmasına olanak sağlayan bir düşünce sisteminin parçası haline gelmiştir. Elde edilen ticari gelirler sporun birçok endüstriye can vermesini, öneminin artmasını sağlamıştır (Erdoğan, 2008).

Spor bir yandan insanların dengeli ve sürekli bir şekilde kalkınmalarına yardımcı olacakken aslında dünyayı şekillendiren ve ne ifade ettiğı anlaşılmaya çalışılan bir faaliyet haline dönüşmüştür. Genel bir değerlendirme yapıldığında sporun faydaları, sağlıklı bir yaşam sürme, insanların ruhsal ve fiziksel gelişimlerini sağlamasına yardımcı olması, gençliğe örnek insanların yetiştirilmesi, gençleri kötü alışkanlıklardan uzak tutması, sosyal gelişimlere olanak sağlaması şeklinde sıralanabilir. Fakat sporun ticari hacmi, siyasal ideolojilerde araç olarak kullanılması, büyük kitlelere rahat bir şekilde ulaşım imkânı vermesi sporun gerçek rollerini yerine getirmesine engel teşkil etmektedir (Chappelet, 2009).

Çalışma özelinde bahsedilen tüm bu küreselleşme faktörleri sporun farklı eğilimlere sahip olmasına sebep olmuştur. Atasoy ve Kuter (2005) bu eğilimleri şu şekilde sıralamışlardır;

- Sporun bir endüstri haline gelmesiyle birlikte az gelişmiş olan ülkelerin bu endüstride yer alan üretim merkezleri haline geldiklerini belirtmişlerdir. Küreselleşme ve spor arasındaki ilişki az gelişmiş ülkelerin ucuz iş güçlerinin kullanılmasına sebep olmuştur.
- Tüm dünya tarafından bilinen ve katılım gösterilmek istenen birliklerin, organizasyonların diğer ülkelerin organizasyonlarını da yönetmeleri sağlanmıştır. Aslında böylece spor endüstrisi birkaç kurum kuruluşun eline geçmiştir.
- Birçok ülke spor ve küreselleşme neticesinde sırf başarılı gözükebilmek adına kendi ülkelerini vatandaşları olmayan sporcuları transfer etmekte, kendi ülkelerine ait olmayan başarıları kendilerininmiş gibi göstermektedir.
- Son olarak tüm dünya genelinde elde edilen başarılar birçok basın ve yayın organı sayesinde ülke tanıtımlarına katkı sağlamaktadır.

Birçok ideolojide saptandığı üzere sporda küreselleşmenin etkisiyle aslında gerçek yapılarını gizlemekte, ayrıca ortaya çıkan olaylar toplum gözünde normalmiş gibi gözükmektedir. Spor aktivitelerinin özünde sağlıklı bir toplum ve sağlıklı bireyler yetiştirmenin önemli olduğu unutulmamalıdır. Sporun aslında devletlerin ideolojilerini yaymaları adına bir araç haline gelmesi önlenmelidir (Talimciler, 2006). Ancak bu sayede spor esas işlevlerini yerine getiren ve gençliğin korunmasını sağlayan bir faaliyetler bütünü haline gelebilir.

3. TÜRKİYE’DE İKTİDAR VE MUHALEFET PARTİLER

Bir önceki bölümde spor ve gençlik kavramlarına, sporun siyasetle olan etkileşimine ve ilişkisine, ardından küreselleşmenin sporu ve spor endüstrisini nasıl etkilediğine detaylı bir şekilde yer verilmiştir. Fakat çalışmanın esası gereği sporun ve gençlik politikalarının bir ülkenin siyasetinde ne denli etkili olduğunun anlaşılabilmesi adına bu bölümde Türkiye’de yer alan iktidar ve muhalefet partilerinin yayınlamış oldukları seçim beyannameleri, parti programları, topluma spor ve gençlik politikaları hakkında neler vadetmiş oldukları detaylı bir şekilde ele alınacaktır. İlgili programların ve beyanların çalışma gereğince tamamına yer verilmiş olup ardından bu bilgiler günümüz ve toplumsal koşullar göz önüne alınarak yorumlanmıştır.

3.1 Ak Parti Yönetim Modeli

İlk olarak incelenmesi gereken siyasal iktidarı çoğunluğun oyları neticesinde elde etmiş olan Adalet ve Kalkınma Partisi’dir. AK Parti ilgili programlarında genellikle halkın katılım gösterdiği bir siyaset anlayışına ve bireylerin siyasetin içerisine dâhil olabilecekleri bir anlayışa yönelmektedir. Bu ideallerin ise yalnızca siyasetin ilgilenildiği alanlarda değil her yerde gerçekleştirilmesi gerektiğini söylemektedir. Siyasetin alanının genişletilmeye çalışıldığı bir anlayış olsa da programda bazı tutarsızlıklar mevcuttur. Demokrasinin sağlıklı şekilde işleyebilmesi için parti içi demokrasinin güçlendirilmesi ve parti yapılarının şeffaf hale getirilmesi gerekliliği de programda vurgulanmıştır (AK Parti Programı Madde II-2.3)

AK Parti Programı’nda ilk bakışta çoğulculuğa ve katılıma dair maddelerin varlığı oldukça dikkat çekmektedir. İlgili maddeler incelendiğinde şu sonuçlara ulaşılabilmektedir;

- Öncelikle parti ideoloji ve parti işleyişi gereği demokrasi kavramını her bir kavramın üstünde tutmakta, aktif siyasetin yer aldığı her alanda vatandaşların siyasete olan katılımlarını arttırmayı hedeflemektedir. Hatta ve hatta demokratik işleyiş sürecinin daha güçlü bir hal almasını katılımcılık ile ilişkilendirmektedir.

- Bir diğ er esas ise halkın yalnızca merkezi karar alma süreçlerinde değil, yerel yönetimlerin karar alma süreçlerinde de fazlasıyla yer alması gerektiğine vurgu yapmaktadır. Parti bu hedefi gerçekleştirebilmek adına halk oylaması adı da verilen referandum sisteminin geliştirilmesini öncelikli hedefler arasında göstermektedir (AK Parti Programı Madde II-2.3).

Halkın sistemin içerisinde olması gerektiğine ve karar alma süreçlerinin içerisinde tamamen yer alması gerektiğine vurgu yapan parti programları demokrasinin müzakere yolu ile geliştirilebileceğine vurgu yapmaktadır. Vatandaşlarla birlikte istişare davranışının geliştirildiği, birlikte yönetim sürecinin geliştirildiği ve halkın memnuniyetinin artırılması gereken bir yönetim anlayışı ciddi bir şekilde vurgulanmıştır. Parti programı içerisinde yer alan aşığıdaki maddeler bu yönetim anlayışının savunulduğunun ispatı niteliğindedir. İlgili giriş maddelerinden yola çıkıldığında;

Öncelikle partinin esas amacının aynı toprak üzerinde yaşıyan tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını kapsayıcı, laikliğin esas alındığı, sosyal ve demokratik bir yapının var olması gerektiğine vurgu yaptığı görülmektedir. Bunun yanı sıra bireylerin eşit hak ve özgürlüklere sahip olması gerektiğine, askeri bir devletten ziyade sivilleşen bir devlet yapısına bürünmesi gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Aynı programın ilerleyen kısımlarında modern yönetim teorileri gereği, bireyleri dışlayan değil daha çok bütünleştiren bir yapının benimsenmesi, güçlü olanlardan daha çok güçsüzlerin korunması gerektiği, yönetişim anlayışı gereği kamu sektörü, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarının karar alma aşamalarında beraber olması gerektiği, yönetimlerin hesap verebilir ve olabildiğince halkı bilgilendiren şeffaf bir yapıda olması gerektiği ilkelerine vurgu yaptığı yorumu yapılabilir (AK Parti Programı Giriş). Bahsedilen tüm bu ilkeler göz önüne alındığında günümüzde gelişmiş ülkelerin hemen hepsinin bu ilkelere dikkat ederek yönetim stratejileri benimsediği söylenebilmektedir. Aslında olması gerekenin bu olduğu da anlaşılabilmektedir.

Müzakereci yöntemler, bölümünde Grogan ve Gusmano'nun müzakereci yapılar için öne sürdüğü beş temel kriter yukarıdaki maddeler ile aynı anlama gelebilmektedir. Bu maddeler eşitlik, içerme, açıklık, tanıtım ve amaç şeklinde sıralanabilir. Partinin

kişilerin temel hak ve özgürlükler ile ilgili düşüncelerini paylaştığı ve bunların nasıl olması gerektiği hakkında fikirlerini öne sürdüğü maddelerden aşağıdaki yorumlar yapılabilmektedir;

Öncelikle kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunabilmesi adına bu konuda faaliyet gösteren her türlü sivil toplum kuruluşu ve ilgili topluluklarla ortak çalışılması gerektiğine vurgu yapmaktadırlar. Vatandaşların hak ve özgürlüklerinin nasıl geliştirilebileceği konusuna ancak bu şekilde açıklık getirilebileceği savunulmaktadır. Gerekli insan hakları maddeleri veya kanunlarını belirledikten sonra ise bu ilkelere uyulmaması halinde gerekli yaptırımların uygulanması gerektiği fikrinde birleşmiştir. Bunun yanı sıra bu ilkelere herkesin haberdar olması adına yerel yönetimlerde dâhil olmak üzere her yerde eğitim ve seminerler düzenlenmesi, gerekli kurallara uyulması adına denetleme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi de bu programda belirtilmiştir. Tabi yalnızca bununla sınırlı kalınmaması gerektiği fikri paylaşılmış, bireylerin düşüncelerini özgürce ifade edebilecekleri, evrensel nitelik taşıyan insan hakları ilkelerinin kabul edilmesi gerektiği de savunulan görüşler arasında yer almaktadır. Tüm bunlar bir ülkenin demokrasisinin gelişebilmesi, geliştirilecek olan politikaların daha uygulanabilir kılınabilmesi, bireylerin daha rahat yaşayabilecekleri bir toplum oluşturulabilmesi adına ciddi bir önem teşkil etmektedir (AK Parti Programı II-2.1.Madde).

Müzakereci demokrasi ve müzakereci yöntemler arayışının devlet ve yurttaş arasındaki güven duygusunun azalması ve bunun neticesinde hükümet ve iktidarda pay sahibi olan siyasetçilerin meşruiyetinin zayıflamaya başlamasıyla ortaya çıktığından, önceki bölümlerde bahsedilmişti. AK Parti Programı'nda güven eksikliği ve güvenin tesisine yönelik farkındalıktan söz etmek mümkündür.

- Öncelikle partinin hedeflerinden en birincili tüm vatandaşların eşit bir şekilde ayırım gözetmeksizin kamu hizmetlerinde yararlanılması gerekliliğidir. Bunun sağlanabilmesi adına devlet kamu kurumlarının ve vatandaşların arasındaki ilişkilerin kuvvetlendirilmesi, birbirlerine olan güvenlerinin artırılması gerekliliğine vurgu yapılmaktadır. Aslında bu görüşlerin tamamı yeni yönetim anlayışının ve katılımcı yönetim anlayışının benimsenmesi gerekliliğine vurgu

yapmaktadır. Bireyler ne kadar yönetimin içerisinde yer alırsa birbirlerine olan güven o seviyede artış gösterecektir. (AK Parti Programı II-2.1.Madde).

- Bir diğer önemli nokta ise siyasi partilerin asıl görevleri hususundadır. Bu maddelerde siyasi partilerin esas görevlerinin halkın tüm haklarına sahip çıkılması gerektiğine, sivil toplum kuruluşları ile ortak çalışılması gerektiğine vurgu yapılmaktadır. Bu sayede halkın esas sorunları daha rahat bir şekilde anlaşılabilir, ayrıca yaşam yürütme ve yargı oranlarının işleyişi daha rahat bir hal alacaktır. (AK Parti Programı II-2.2.Madde).

Vatandaşların çoğu tarafından oy elde edilmesinin önemli olduğu vurgulanmakla beraber siyasal iktidarın elde edilmesinin ardından bu iradenin mutlak bir hal almaması ve almayacağı da ifade edilmektedir. Çağdaş demokrasilerdeki kişilerin temel hak ve hürriyetlerin korunmasının çok önemli olduğunda özellikle azınlık olanların bu haklarının gözetilmesine öncelik verilmesi gerektiğinden bahsedilmekle birlikte, yurttaşların karar mekanizmalarına katılımının sağlanmasının fakat bu katılımın yalnızca seçimlerde oy kullanmaktan ibaret olmadığının altı çizilmiştir. Asıl müzakereci demokrasilerde vatandaşların oy vermek dışında karar alma mekanizmalarında aktif olarak yer alması gerektiğine, bireylerin siyasal davranışlarını ortam fark etmeden yerine getirilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır (AK Parti Programı, II2.5.Madde) AK Parti Programı'nda çağdaş demokrasinin temel ilkelerine uygun şekilde bazı politikalar geliştirileceğine dair ifadelerin yer aldığı, müzakereci demokrasiye oldukça yakın maddeler şu şekildedir:

- “Vatandaşların siyasete katılımlarında asli işlevi gören ve demokrasinin vazgeçilmez unsurları olan siyasi partilerin hareket ve faaliyet alanlarını genişletecektir”.
- “Vatandaşların yönetime katılması ve yönetimi denetleyebilmesi için bilgi ve belgelere ulaşılabilmesini kolaylaştıracak, böylece vatandaşların bilgiye ulaşım hakkını etkili olarak kullanabilmesine imkân sağlayan düzenlemeleri yapacaktır”.

- “Vatandaşların kendi köyleri, mahalleleri, şehirleri, hizmetlerinden yararlandıkları ve çalıştıkları kurumları ile ilgili konulardaki görüşlerini, şikayetlerini ve çözüm önerilerini değerlendirecek ve işleme koyacak mekanizmalar oluşturacaktır”.
- “Sivil toplum örgütlerinin görüşlerini alarak ilgili yasal düzenlemeleri değiştirecek, sivil toplum örgütlenmesini çağdaş demokratik ülkelerdeki düzeye ulaştıracak bir yasal çerçeve çizecektir” (AK Parti Programı, II-2.5.Madde).

Vatandaşlar arasında kurulması düşünülen mekanizmalar müzakereci yöntemlerden uzlaşma konferanslarıyla benzerlik göstermektedir. Sıradan halkın oluşturduğu uzlaşma konferansı da yukarıdaki maddede olduğu gibi sorunların çözümünde vatandaşlara başvurmakta ve öneriler doğrultusunda politikalar geliştirme iddiasındadır.

Kamusal sorunlara vatandaşların katılımının sağlanarak çözüme kavuşturulması, bu amaçla da bilgilendirilen vatandaşların bölgesel ve ülkesel düzeyde görüş ve isteklerinin ifade imkânının sağlanarak yine bu fikirler doğrultusunda mevcut diğer örgütsel yapılar ile işbirliği ve diyalog yoluyla bazı düzenlemeler ile somutlaştırılmıştır.

“Merkezi yönetimin taşra teşkilatına; yerel yönetimlerin, yerel sivil oluşumların ve vatandaşların istemlerini karşılayacak, diyaloga dayalı bir yönetim anlayışı kazandıracaktır”.

“Katılımcı ve temsil gücü yüksek bir demokrasinin temelinde yerel yönetimler yatar. Vatandaşlarla yönetim arasında günlük hayattaki bağı kuracak olan yerel yönetimlerin güçlendirilmesi için gerekli tüm anayasal ve yasal düzenlemeleri gerçekleştirecek ve işlevsel yeni yerel yönetim birimleri oluşturacaktır”.

“Merkezi ve yerel yönetimler; sivil toplum örgütleri, mesleki kuruluşlar, sendikalar ve özel sektör temsilcilerinin görüşlerini alacakları ortak kurul, komisyon, kriz masası ve her türlü platformu oluşturacaktır” (AK Parti Programı, 2002: II-2.5.Madde).

Merkezi yönetim ile yerel yönetim arasındaki iletişim, güven kopukluğunun giderilmesi ve kanunla temellendirilmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca farklı örgütsel yapıların bir arada olmasının kamusal sorunlar çözümü, tartışması etrafında birleştirilmesi akla müzakereci forumları getirmektedir. Forumların kamusal sorunlara dair halka ve herkese açıklık, konuların görüşülmesi, tartışılması formülasyonu teknik açıdan farklılıklara rağmen benzerlik göstermektedir.

AK Parti dönemi boyunca müzakereci demokrasinin oldukça iddialı birkaç politikası uygulanmaya ve bazı reform paketleri sunulmaya çalışılmıştır. En önemlisi “Kürt Açılımı” olarak bilinen sürecin başlatılmasıdır.

“Hükümetin başlattığı ve müzakereci demokrasi yönteminin benimsendiği bu Açılım Politikası, tarihsel olarak Cumhuriyet’in ilanından öncesine dayanan yaklaşık 200 yıldır çözülemediği bir sorunun farklı bir mecrada ele alınması anlamına gelmektedir. Kürt meselesinin bir “açılım paketi” olarak devletin en yüksek mevkilerindeki kişilerce dile getirilmesi sorunun devlet tarafından inkâr yerine farklı bir şekilde anlaşılmasına imkân sağlamıştır. Çünkü sorun ülkedeki bir grubun kimlik sorunu bağlamında ele alınmıştır. Mevcut bunalımı gidermek için katılımcı bir süreç planlanmıştır” (Ceceli ve Köse, 2012: 101).

Hükümet tarafı, Kürt hareketinin tarafları, bölge insanını da içine alan birtakım müzakere süreçlerinin, bürokratik düzenlemelerin yer aldığı açılım paketi müzakereci demokrasiye dair önemli bir örnek teşkil etmektedir. “Kürt Sorunu”nun çözülmesine dair bir diğer adım olan Akil İnsanlar Heyeti de diyalog, iletişim, müzakere kavramlarının vücut bulduğu bir sistem olarak AK Parti Hükümetinin yoğun desteğiyle ortaya çıkmıştır.

Bizzat bu sürecin içerisinde olmak isteyen birçok sanatçı, gazeteci, yazar, sivil toplum kuruluşu üyeleri, akademisyen bu süreç içerisinde yer almalarının yardımcı olabileceğini düşünmüşlerdir. Toplam 63 kişiden oluşan bu heyet açılım süreci içerisinde sürecin karşısında yer alan bireylerle iletişim ve diyalog geliştirmeye çalışmış, toplumun her kesiminin bu süreç içerisinde yer alması gerektiğine vurgu yapmıştır. Çalışmanın önceki bölümlerinde bahsedildiği üzere sporun içerisinde yer

almaya çalışan siyasetçilerin yaptığı gibi, burada da siyasetin içerisinde yer almaya çalışan toplum tarafından sevilen kişiler görülebilmektedir (Selçuk, 2014: 48).

Siyasal partilerin, heyetten gelecek önerileri dikkate alarak bazı düzenlemeler yapması noktasında tekrar müzakere edilmesi ve sonrasında Kürt Sorunu için kalıcı çözümler ortaya atılması, kamuoyunun bilgilendirilme çabası göz önüne alındığında müzakereci demokrasi anlayışı kendisini açıkça belli etmektedir.

Kürt sorunu, kuruluşundan bu yana Türkiye Cumhuriyeti'nin en önemli sorunlarından biri olmuştur. Hükümetler bu sorunu esas olarak askeri yollarla çözmeye çalıştılar. Bazı siyasi liderler, Kürt sorununa barışçıl bir çözüm bulmak için çaba sarf etmesine rağmen, AK Parti hükümetinin Kürt açılımına kadar, Türkiye bu sorunu siyasi yollarla çözmek için kararlı ve sistematik bir çaba göstermemiştir. AK Parti hükümeti, Temmuz 2009'da Kürt açılımının başladığını duyurduğunda hem toplumun hem de hükümetin kendisinin de büyük umutları vardı. AK Parti hükümetinin politika olarak ana muhalefet partileri CHP ve MHP'yi çözümün dışında tutarak ilerlemesi, bu partilerin Kürt açılımının belirsiz hedefleri ve yöntemleri konusunda endişeli olması açılım sürecini durdurmuştur. Sonucunda ise; Kürt açılımı politik bir sömürüye dönüştü. Bir yandan CHP ve MHP, halkın milliyetçi duygularına hitap etmek için her türlü fırsatı kullandı ve hükümeti PKK'ya yumuşak davrandığı için eleştirdi. Öte yandan, bu tepkiler karşısında AK Parti, Kürt sorununda milliyetçi ve sert bir söylemi vurgulayarak seçim desteğini sürdürmek için çok çaba sarf etti. Elbette Kürt açılımının başarısız olmasında birinci kısım AK Parti'nin politikasını oluştururken ikinci kısım ise PKK cephesindeki şiddet eğiliminin devam etmesi oluşturmaktadır. Bir taraftan hükümet ile iletişim kanalları kullanılırken diğer taraftan terör eylemlerinin sürmesi de açılım sürecini sonlandırmaya neden olmuştur. Süreçte PKK'nın da kendi içinde barış ve şiddet yanlısı arasındaki fikir ayrılıklarının da olduğu görülmüştür (Kayhan, Pusane, 2014: 94-95).

AK Parti'nin spor ve gençlik politikalarından bahsedilmeden önce partinin genel yapısının ve hedeflerinin detaylı bir şekilde açıklanması daha iyi olacaktır. Bu sebeple bu kısımda partinin hangi ilkelere önem verdiği ve bu ilkeleri uygulayabilmek adına hedeflediği yapılara yer verilmiştir. 24 Haziran tarihinde gerçekleştirilecek

seçimlere AK Parti bir milat olarak bakmıştır. Bu tarihten sonra yeni bir yönetim sisteminin hayata geçirilmesi hedeflenmiştir. Vatandaşlar bir taraftan cumhurbaşkanını yani Hkmeti oylarıyla belirleyecek, ardından milletvekillerini seçmişlerdir. Yeni dönem güçlü Meclis ve güçlü Hükümetin bir arada yer aldığı sistem olarak nitelendirilmiştir. İki esas kurumun birbirleri ile ahenk içinde çalışmaları temel hedeflerin gerçekleşmeleri adına büyük önem teşkil etmektedir. Aynı zamanda bu iki esas kurum kuvvetler ayrılığı ilkesi ile eşdeğer çalışmak durumundadır.

Güçlü Meclis

Oluşturulacak güçlü meclis yapısının nasıl olacağı konusunda, parti programlarında yer alanlar dikkate alındığında aşağıdaki bilgilere ulaşılması mümkündür.

Öncelikle mecliste halkın dirayeti ve milli irade büyük önem teşkil etmektedir. Millet Meclis'inin tek başına irade göstermesinin önüne yer alan engeller ve sorunlar kaldırılacaktır.

Meclisin var olan gücünün üstüne g katılması sağlanacak ve meclisin daha demokratik bir yapıya kavuşması sağlanacaktır. Meclis bir milli irade sembolü haline getirilerek halkın haklarının daha kesin bir dille savunulduğu bir yer haline gelecektir. Meclis yalnızca yasama faaliyetlerinin gerçekleştirildiği bir yer olmak yerine Türkiye'nin ve Türk halkının bağımsızlığını, demokratik hüviyetini, halkın yüce iradesini savunan bir yer haline gelecektir. Meclisimiz, yürütme üzerinde halkın isteklerini dile getiren, denetim faaliyetlerini gerçekleştiren yönetim sisteminin ve demokrasinin vazgeçilmez bir parçası haline gelecektir.

Demokratik, bağımsız ve güçlü bir hükümetin varlığının ancak güçlü bir meclisin varlığına dayandırıldığı parti politikalarından anlaşılabilmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin, yeni dönem ile birlikte daha güçlü bir şekilde faaliyetlerine devam etmesi, yeni sistemin önemli bir unsuru haline gelmesi en büyük hedeflerden biri haline gelmiştir. Ayrıca halkın güvenliği, bağımsızlığı, özgürlüğü de bu hedef etrafında gerçekleştirilecektir.

Anayasa değişikliği ile birlikte ortaya çıkartılan bu yeni sistem Meclis ve Hükümetin çok daha fazla güçlenmesini, yönetimde çift başlılığın ortadan kaldırılmasını desteklemektedir. Yeni sistem neticesinde meclisin esas görevi olan yasa yapmaya odaklanması ve hükümeti daha kesin bir şekilde millet adına denetlemesini sağlamaktadır. Yasa tekliflerinin yalnızca milletvekilleri tarafından verilecek olması ve vatandaşların beklentilerinin ve isteklerinin yasalara çok daha fazla yansıyacak olmasını ifade etmektedir. Hükümet, bteler ile ilgili yasa teklifleri dışında herhangi bir teklifte bulunamayacaktır. Aslında bu sayede gençlik ve spor ile ilgili kararların daha hızlı alınmasına da imkân vermektedir.

İşleyen ve kaliteli bir demokrasi anlayışı için etkin bir yasamanın ihtiyaı olarak güçlü bir Meclis ilerleyen dönemlerde de yönetim sistemimizin vazgeçilmez unsurlarından biri olacaktır. Meclisin yürütmeyi denetleme yetkisi de güçlenmiş olacak ve gerçek bir denetim anlayışı benimsenmiş olacaktır. Meclis hükümeti yasalar sayesinde ve meclis araştırması, genel görüşme ve yazılı soru yolu ile denetleme yetkisine sahip olacaktır. Meclis, soruştırma ve dokunulmazlıkları kaldırma yoluyla cezai denetim sürecini başlatma yetkisini gerektiğinde kullanabilecektir.

Güçlü Hükümet (Cumhurbaşkanlığı Yönetim Modeli)

Bir sonraki incelenmesi gereken esas kurum ise Güçlü hükümet olarak isimlendirilmektedir. Güçlü meclis ile birlikte işlemesi gereken bu kurum demokratik yapının temellerinden biri olarak nitelendirilmektedir.

Öncelikle Türkiye Cumhuriyeti Hükümet Sistemi, vatandaşların katılım gerçekleştirmiş olduğu referandum sonrasında, daha güçlü olarak nitelendirilen Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi olarak değiştirilmiştir. Bu sistem ile birlikte yönetim yapısının halkın iradesine dayandırıldığı, halka öncelik veren bir yönetim yapısına dnştrlmştir. Aynı zamanda bu sistem değişikliği kamu yönetiminde reform hareketlerinin de bir sonucu niteliğindedir. Bu sistem neticesinde seçimler beş yılda bir yapılarak sistemin daha istikrarlı ve planlı olması hedeflenmiştir. Cumhurbaşkanlığı makamının yalnızca görünürde olan yetkilerinin daha kullanılabilir bir hale gelmesi sağlanmış, bu sayede karar alma süreçlerinin daha hızlı bir şekilde

ilerlemesi hedeflenmiştir. Tabi bu hızlı süreç ancak meclis ve hükümetin uyumlu bir şekilde çalışması neticesinde ortaya çıkmış olacaktır. Yeni cumhurbaşkanlığı sistemi ile bürokratik süreçlerin azaltılması, halkın devlet mekanizmalarını daha hızlı bir şekilde kullanması, etkili bir yönetim anlayışına kavuşulmasını hedeflemektedir. Yeni ve uygulanması planlanan bu değişiklikler neticesinde hükümetin merkez teşkilatları yeni politikalara geliştirmeye yoğunlaşmakta bu sayede bakanlıklar ise çok daha işlevsel bir yapı kazanmaktadır. Çalışma özelinde tamda bu nokta önem teşkil etmektedir. Gençlik ve spor politikaları çok daha etkin bir şekilde, halkın ve gençlerin istekleri doğrultusunda geliştirilebilecektir. Hükümetin yerel yönetim birimleri halka yakın olmaları neticesinde istekleri ve problemleri daha ayrıntılı ve açık bir şekilde belirleyecek olup ardından bu soruların çözümüne ilişkin politikaları hayata geçirebileceklerdir.

Güçlü bir hükümet sistemi ile toplumda yaşayan bireylerin gelişmeleri daha rahat takip edebilecekleri, kurumlara daha hızlı bir şekilde ulaşabilecekleri, kurumları daha etkin bir şekilde kullanabilecekleri bir ortamın sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca daha hızlı ve kalıcı büyümenin gerçekleştirileceği ekonomik bir yapı hedeflenmiştir. Güçlü hükümet neticesinde, huzurun, güvenliğin ve özgürlüğün güvence altına alınması da hedeflenen ilkeler arasında yer almaktadır. Bahsedilen bu kurumsal yenilenmenin hayata geçirilmesi ile birlikte güvenlik politikaları daha etkin bir şekilde işlerlik kazanmış olacaktır.

3.1.1 Kurulmuş Olan Hükümetlerin Gençlik ve Spor Hakkında Uygulamaları

Partilerin seçim beyannamelerinin incelenmesinden önce öncelikle son dönemlerde kurulan hükümetlerin gençlik ve spor ile ilgili politikalarına bakılması gerekmektedir. Aşağıda belirli dönemlerde kurulan bazı hükümetlerin gençlik ve spor konuları ile ilgili programlarına ve politikalarına yer verilmiştir.

Birçok hükümet kurulmasına karşın burada yalnızca birkaçı inceleme altına alınmıştır. Bunun başlıca sebeplerinden biri çalışma özelinde hükümetlerin değil parti beyannamelerinin esas alınmasıdır. Şu an mecliste yer alamayan fakat geçmiş

dönemlerde hükümet kurma yetkisini elde etmiş partilerinde gençlik ve spor ile ilgili nelere dikkat edildiğine bakılması çalışmanın okuyucularına fayda sağlayacaktır.

İlk olarak 55. Hükümet incelendiğinde bu hükümetin ANAP, DSP, DTP ve bağımsızların birlikteliğinden kurulmuş olduğu görülebilmektedir. Hükümet programı esas alındığında gençlik ve spor hususu ile ilgili olarak şu ifadeler yer almaktadır;

“Toplumun temelini oluşturan ve geleceğin güvencesi olan gençlerin eğitimleri yanında boş zamanlarını değerlendirmeleri ve spor ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik her türlü olanak harekete geçirilecektir. Gençlerimizin boş zamanlarını kendi istek ve yetenekleri doğrultusunda sosyal ve kültürel faaliyetlerle değerlendirmelerine yönelik çalışmalara ağırlık verilecek, sporun kitlelere yayılması, amatör spor ve sporcularımız ile elit sporcularımızın, sporda çağdaş düzeyi yakalayabilmeleri amacıyla; okul, aile, kulüp, yurt dışındaki vatandaşlarımız, kamu ve özel teşebbüs ile işbirliği geliştirilecek ve bu amaca yönelik gerekli yasal düzenlemelerle, tesis, malzeme, eğitim, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarındaki bütün tedbirler alınacak ve ayrıca bu amaçla gençlik merkezleri ve gençlik kamplarının yaygınlaştırılması sağlanacaktır. Sporun geniş kitlelere yayılması teşvik edilecek, doğanın sunduğu spor olanaklarından herkesin yararlanması için gerekli önlemler alınacaktır. Bedensel engellilerin toplumsal yaşamında sporun da yer alabilmesi için gereken her türlü önlem alınacaktır. Spor kulüplerinin kendi tesislerine kavuşturulması için politikalar oluşturulacak, devlet spor kulüplerinin tesis yapmasını teşvik edecektir. Sporcuların sağlık ve sosyal güvenlikleri sağlanacak, spor dallarına yönelik yetenek tespiti ve seçimine özel önem verilecek, sporcu performansını geliştirmek amacıyla araştırma merkezleri kurulacaktır. Spor federasyonları ve spor adamları ile kulüp temsilcilerinden oluşan ve kendi dinamiği içinde özerk bir yapıya kavuşturulacaktır”

(<http://www.tbmm.gov.tr/hukumetler/HP55.htm>).

57. Hükümet incelendiğinde bu hükümetin DSP, MHP ve ANAP birlikteliğinden kurulmuş olduğu görülebilmektedir. Hükümet programı esas alındığında gençlik ve spor hususu ile ilgili olarak şu ifadeler yer almaktadır;

“Kamu elindeki spor alanlarının, ticarî hizmet işletmesine dönüştürülmesine izin verilmeyecektir. Tüm yörelerimizde, semt ve kent spor düzenlemeleri ucuz, sağlam ve sağlıklı olarak gerçekleştirilecektir. Yerel yönetimlerin de desteğiyle,

gençliğin spor etkinliklerinden yararlanacağı alan ve mekân sayısı artırılacaktır. Özel imar düzenlemeleriyle, semt spor ve oyun alanları açılacaktır. Amatör sporculuk ve bu amaçla kurulan tesisler tüm yurda yaygınlaştırılacak ve bunun için gerekli devlet desteği sağlanacaktır. Profesyonel kulüplerin de amatör sporculuğa katkısı artırılacaktır. Belirli amatör spor dallarında etkinlik gösteren gençlerin, doğal afetlerle ilgili kurtarma çalışmalarına gönüllü katılmaları desteklenecektir” (<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/HP57.htm>).

Çalışmanın bu kısmında hükümet programlarına son örnek olarak 61. Hükümet verilmiştir. Bu hükmet AK Parti’nin tek başına siyasi iktidarı elde ettiği ve hükümeti tek başına kurduğu için önem teşkil etmektedir. Bu hükümetin gençlik ve spor hususu hakkında ise görüşleri şu şekilde anlatılmaktadır;

“Oluşturulan bu yeni yapıyla devlet, vatandaşa daha iyi hizmet sunmaya uygun kurumlara kavuşturulmuştur. Bu çerçevede; Kalkınma Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını kurduk. Türkiye’nin Avrupa’da ve Ortadoğu’da termal turizm ve sağlık turizmi konusunda önemli bir merkez olması yolunda çalışacağız. Termal turizm, hidroterapi merkezleri, kış sporları ve yayla turizmi merkezlerinin altyapılarını ve öncelikli turistik yollarını hızla tamamlayacağız. Geleceğimiz olan gençlerimize çok daha kapsamlı hizmetleri ulaştırmak ve sporu toplum hayatımıza daha yaygın bir şekilde dâhil etmek için yeni oluşturduğumuz Gençlik ve Spor Bakanlığını büyük bir enerji ile çalıştıracamız. Eğitim hizmetlerini kapsamlı bir yaklaşımla ele alıp, çocuklarımızın barınma, spor ve kültürel faaliyetlerine yönelik altyapı hizmetlerini de güçlendirdik. Bu çerçevede, 747 adet yeni pansiyon, 920 adet yeni spor salonu ve 6.146 adet yeni okul kütüphanesini hizmete açtık. İlköğretim ve ortaöğretimde, tüm iller itibarıyla, sınıflarda azami 30 öğrencinin eğitim görmesini sağlayacak şekilde derslik yapımına devam edeceğiz. Bu hedefe paralel olarak, okul binalarını mimari olarak kolay erişilebilir, yeterli oyun, spor ve kültürel alanlara sahip fonksiyonel mekânlar olarak tasarlayıp inşa edeceğiz. Ülke gençliğine özgü ve daha yoğun bir hizmet sunacak Gençlik ve Spor Bakanlığını kurduk. Sporu sadece boş zamanları değerlendirme aracı

olarak değil, aynı zamanda sosyalleşmenin ve sağlıklı bir toplum olmanın da önemli bir aracı olarak görmekteyiz. Toplumumuzun bütün katmanlarının spor ile tanışması, spor faaliyetlerine aktif olarak katılması yönünde büyük yatırımlar yaptık. Çocuklarımızın, gençlerimizin, yaşlılarımızın, kadın-erkek demeden bütün vatandaşlarımızın spor yapabilmesi için büyük, yaygın ve çeşitli spor tesisleri açtık. 2002'den bu yana tesis sayısını yüzde 500, sporun tesisleşmesi için ayrılan kaynağı yüzde 600, lisanslı sporcu sayısını yüzde 1000 oranında artırdık. 4.366 amatör milli sporcumuza verilen aylık burs miktarını 3 kat artırarak karşılıksız burs miktarını 2011'de 720 TL'ye çıkarttık. Her alanda olduğu gibi, spor alanında da her geçen gün dünyadaki etkinliğimizi artırıyoruz. Bu çerçevede, uluslararası şampiyonalara ve üniversite oyunlarına başarılı bir şekilde ev sahipliği yaptık. Bundan sonra da bu tür organizasyonlara ülkemizin ev sahipliği yapması için her türlü girişimi yürüteceğiz. Spor yapma kültürünü benimsemiş, seyirci olmanın ötesine geçerek sporu gündelik hayatının bir parçası haline getirebilmiş nesillerin yetişmesini hedefliyoruz. Spor eğitimini okul öncesine yaygınlaştıracak ve çocuklarımızın eğitim alırken farklı spor branşlarıyla uğraşmasını sağlayacağız. 4-8 yaş arası çocukları yetenek taramasından geçirerek uygun spor dallarına yönlendireceğiz. Başarılı sporculara sağlanan burs imkânlarını daha da artıracacağız. Sadece konut değil, okulu, spor salonu, yurdu, pansiyonu, sağlık ocağı, hastanesi, camisi, kütüphanesi, engelsiz yaşam merkezi gibi sosyal donatılarıyla mahalleler inşa ettik. Dicle kenarında kuracağımız bu yaşam merkezi, günlük yaşamın, ticaretin, eğitimin, sporun tabii bir bütünlük içinde kucaklaştığı çok farklı bir alan olacak”

(<http://www.tbmm.gov.tr/hukümetler/HP61.htm>).

Konu ile ilgili yapılan çalışmalar dikkate alındığında her hükümetin sporu farklı şekillerde ele aldığı söylenebilmektedir. Öncelikle ANAP hükümetinin kuruculuk ettiği hükümette bedensel engelli bireylerin sporda yer alması gerektiğine vurgu yapılmış, sportif faaliyetlerde başarıların ve performansların arttırılması adına araştırma merkezlerinin kurulması öncelikli hedef haline gelmiştir. Daha sonra kurulan hükümetler bu hükümetin getirmiş olduğu yeniliklere sahip çıkmış, sporun öncelikle her bir vatandaşa ulaşabilmesi adına hizmetlerin gerçekleştirilmesi gerektiğini söylemişlerdir. Ayrıca amatör ruha sahip bireylere daha fazla dikkat edilmesi, amatör sporcuların başarılı ve profesyonel sporculara dönüştürülebilmesi

adına gerekli faaliyetlerin düzenlenmesine vurgu yapmışlardır. 61. Hükümet spor ve gençlik politikalarını daha fazla önemsemekte, Gençlik ve Spor Bakanlığı adı altında bir bakanlık kurulmasına karar vermiştir. Sporun yalnızca bireylerin boş zamanlarını değerlendirebileceği bir konu olmaktan çıkarmış, gençlerin bu aktiviteler neticesinde sosyalleşmesinin de önünü açmıştır. Aslında bu noktada gelişmiş dünya ülkeleri ile eşdeğer bir çalışma yürütülmüştür. Bahsedilen hükümet programlarında sporla ve gençlik ile ilgili birçok konu yer almış olsa dahi bu politikaların uygulanması aşamasında birtakım problemlerle karşılaşıldığı unutulmamalıdır. Gençlik ve spor söz konusu olduğunda spor politikaları kadar bu politikaları uygulamakla yükümlü olan yöneticilerde sorumluluk almalıdırlar (Aykın ve Bilir, 2013).

Hükümet programlarına değinilmesinin ardında çalışmanın esası gereği parti beyannamelerine ve spor ile ilgili hangi konuları ele aldıklarına bakmak fayda sağlayacaktır. Çalışma özelinde iktidar ve muhalefet partilerin seçim beyannameleri dikkate alınmış, mecliste yer almayan partiler çalışmaya dâhil edilmemiştir.

3.1.2 Ak Parti 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)

İlgili bu başlık altında AK Parti'nin seçim beyannamesinde spor başlığı altında hangi hususlara yer verdiği incelenmiş ve ardından yorumlanmıştır. Öncelikle parti sporu ve genç nesli sağlıklı bir toplumsal yapının vazgeçilmez bir parçası olarak nitelendirmektedir. Spor sayesinde gençlerin sosyalleşmesinin sağlanabileceğini, gençliğin kötü alışkanlıklardan uzak tutulabileceğini savunmaktadır. Ayrıca sporun ve sporcunun yanında olunması gerektiği bilincinin yaygınlaştırılması gerektiğini savunmaktadır. Sportif faaliyetlerin toplumun her kesimi tarafından ulaşılabilir olması gerektiğine vurgu yapmış, bunun adına gerekli çalışmaların yürütüleceğini bildirmiştir.

Tüm bu savunulan görüşler ve sunulan yaklaşımlar dikkate alınarak toplumsal olarak spor yapma bilincinin ve spor kültürünün yaygınlaşması adına faaliyetler gerçekleştirmişlerdir. Spor daha çok sağlıklı bir toplumun vazgeçilmez bir parçası olarak görmektedir. Spor hizmetlerinde kalitenin artırılması gerektiğine vurgu yapmışlardır. Spor ile ekonomik kalkınmanın birlikte ilerleyebileceğini ve bireylerle

gelir imkânları da yaratılabileceğini savunmaktadırlar. Aynı beyanname içerisinde neler yaptık ve neler yapacağız başlıkları da spor ve gençlik politikalarını özetlemektedir.

AK Parti hükümetinin siyasal iktidarı elinde bulundurduğu günden bugüne kadar olan zaman içerisinde spor ve gençlik ile ilgili gerçekleştirdiği birçok uygulama sıralanabilmektedir. Parti politikaları gereği spora hem ülke hem de birey bazından fazlasıyla önem vermişler ve gerekli özeni göstermeye çalışmışlardır. Bireylerin yalnızca fiziki değil aynı zamanda ruhsal sağlıklarının yerinde olabilmesi adına sporu ve sportif faaliyetleri gerekli görmüşlerdir. Aynı zamanda sporun kişilerde yaratmış olduğu etkileri de ciddiye alarak bireylerin bu konuda yönlendirilmesi hedeflenmiştir. Yapılan gelişmeler aşağıdaki şekilde sıralanabilmektedir;

- Spora ve sporcuya belirli bir değer atfedilmiş, gelişim göstermeleri adına ilgili faaliyetlerin arttırılması sağlanmıştır.
- Ülke içerisinde yer alan profesyonel sporcu sayısı çok yüksek bir oranda arttırılarak 8,4 milyon gibi bir sayıya ulaştırılmıştır.
- Üst düzey spor turnuvalarında söz hakkı elde edebilmek adına birçok spor turnuvasına ev sahipliği yapabilecek şartları sağlamış, Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi adı altında bir kurumun açılmasını sağlamıştır. Böylece en önemli organizasyonların birinde başarı kazanımlarının artmasına araç olmuştur. Spor ve siyasetin etkisi düşünüldüğünde bu tip organizasyonlarda başarıların artması ülke bazında da dünyada söz sahipliğinin artmasını sağlamaktadır.
- Sportif faaliyetlere ve spor etkinliklerine aktarılan kaynak miktarı 2002 yılında 63 milyon TL iken günümüzde bu etkinlikler adına aktarılan kaynak 1 milyar TL civarına ulaşmıştır. Aynı zamanda toplam 1951 adet yeni spor tesisi hizmete sunulmuştur. Toplumsal olarak spor yapmanın ve sportif etkinliklere katılım sağlanmasının en önemli nedenlerinden biri ise tesis sayısının artması olarak söylenebilir.

Tesislerin arttırılması hususu dikkate alındığında son 16 yıl içerisinde;

- Atletizm ile ilgili olan parkur sayısı 12'den 56'ya yükseltilmiştir.
- Yüzme havuzlarının sayısı 46'dan 141'e yükseltilmiştir.

- Stadyumların sayısı 277'den 338'e yükseltilmiştir.
- Vatandaşların kullanabilecekleri spor salonu sayısı 372'den, 844'e yükseltilmiştir.
- Futbol sahalarının sayısı 578'den, 1.329'a yükseltilmiştir.
- Birden fazla aktivite için kullanılabilecek spor komplekslerinin sayısı 264'den, 530'a yükseltilmiştir.

Tüm bu yükseltilecek spor etkinlik alanlarının yanı sıra profesyonel sporcular yetiştirilmesi adına branşlarda yer alan amatör spor kulüplerine her yıl düzenli olarak 50 Milyon liraya yakın aktif yardım sağlanmaktadır. Toplamda yapılan yardım miktarı ise yaklaşık 3.2 Milyar Türk Lirası civarındadır. Yalnızca yardım yapılmakla kalmamış çeşitli ülkelerin katılım gösterdiği ve uluslararası arenada söz sahibi olunmasına yardım edebilecek birçok turnuvarın ev sahipliği yapılması sağlanmıştır. Ev sahipliği yapılan turnuvaların sayısı 772 olarak hesaplanmıştır. Son olarak yapılan çalışmalar arasında profesyonel sporcuların yetiştirilmesi ve sağlıklı bir genç neslin elde edilebilmesi adına ilköğretim çağındaki bulunan çocuklara belirli programlar kapsamında yetenek taraması yapılmakta, ilgili olan ve yetenekli olan çocukların profesyonel sporcular olabilmeleri adına destekler, burslar ve yardımlar verilmektedir.

Yukarıda bahsi geçen uygulamalar ve destekler AK Parti'nin spor ve gençlik politikalarına bakış açılarının belirlenmesinde ve eksik yanlarının görülebilmesinde önem teşkil etmektedir. İlgili politikaların daha ayrıntılı bir şekilde değerlendirilebilmesi adına AK Parti'nin parti beyannamesi içerisinde yer alan ve ileriye dönük neler yapılacak başlığının da incelenmesi gerekmektedir.

3.1.3 Neler Yapacağız

Öncelikle yeni yönetim modeli çerçevesinde vatandaşa ve topluma olan bakış açısının daha olumlu yönde değişmesi, insan haklarına daha saygılı bir yönetim yapısının belirlenmesi, bireylere öncelik veren bir yönetim yapısının benimsenmesi her alanda olduğu gibi gençlik ve spor politikalarına da yansımıştır. Bu yeni yönetim anlayışı gereği spor ile ilgili yapılacaklar listesi aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Sporun ve sporcunun yanında olunduğunu gösteren, ülkenin uluslararası arenada saygınlığının artırılması adına daha kaliteli ve nitelikli

organizasyonların ülke içerisinde düzenlenmesi adına gerekli çalışmaların yürütülmesi,

- Amatör ve profesyonel sporcu sayısının arttırılması adına gerekli çalışmaların yürütülmesi ve yetenekli kişilerin tespit edilmesi için kurulan ağın genişletilmesi.
- Sporun bireyleri için yalnızca fiziksel aktivite olmaktan çıkarılarak, sosyal ve kültürel gelişimlerini destekler bir faaliyet alanı haline getirilmesi.
- Vatandaşın her kesiminin sporun faydalarından yararlanabilmesi adına daha çok aktiviteyi içerisinde barındıran ve kamu yararının önde tutulduğu spor tesislerinin arttırılması.
- Sporla ilgilenen ve profesyonel olmak isteyen bireylere, özellikle öğrencilere verilen desteklerin arttırılmasının sağlanması. Bu sayede başarı dünya genelinde başarı yakalayabilecek kişi sayısının arttırılması. Bunların gerçekleştirilmesinde yeri geldiğinde bireylere profesyonel düzeyde destek ve antrenör desteklerinin sağlanması.
- Dünyada var olan gelişimlere ayak uydurabilmek adına hem geleneksel hem de yeni gelişen spor dallarını tanımlamak, bu spor dallarının geliştirilmesi adına sertifika ve eğitim seminerleri düzenlemek, uluslararası düzeyde kabul edilebilecek sporcuların yetiştirileceği sporcu kamplarını açmak.
- Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezlerinin (TOHM) sayısının arttırılarak ilgili merkezlerin yardımı ve desteğiyle bilimsel anlamda sporun temellerinin güçlendirilmesini sağlamak. Bu sayede düzenlenecek olan olimpiyatlarda sporcuların daha fazla başarı elde ederek spor alanında sözü geçen ve sözü dinlenen bir yapının geliştirilmesini sağlamak.
- Günümüzde var olan tesislerin fiziki durumlarının ve kondisyonlarının daha iyi hale getirilmesinin sağlanması, ilgili tesislerin hem profesyonel sporcular hem de vatandaşlar tarafından erişilebilir ve etkin kullanılabilir hale gelmesini sağlamak tedbirlerin almaya devam edilmesi.
- Uluslararası organizasyonlar aracılığı ile önemli ve yüksek meblağlarda yatırım yapılan iller başta olmak üzere, var olan spor tesislerinin reklam ve pazarlama faaliyetlerine ağırlık verilmesi. Bu sayede bu tanıtılan tesisler ulusal ve uluslararası düzeyde hem daha etkin bir şekilde kullanılacak hem de tesislerden gelir elde edilmiş olacaktır.

- Bahsedilen bu spor tesislerinin büyük yatırımlar neticesinde kullanıma açıldığı bilinmektedir. Bu sebeple yapılan bu yatırımlar, tesisler kullanılmadığı zaman boşa gitme riski ile karşı karşıyadır. Bu yatırımların doğru bir şekilde değerlendirilmesi adına ilgili tesisler özel sektör ve kamu sektörü ortaklığı ile daha fazla amaç için kullanılabilir. Bu sebeple kamu sektörü ve özel sektör işbirliği planlanmaktadır.
- Spor merkezlerinin ve spor komplekslerinin artırılması daha öncede bahsedildiği üzere ekonomik gelir elde etmeye de yardımcı olmaktadır. Bu sebeple spordan elde edilen gelirin artırılması adına spor turizminin artırılması hedeflenmektedir.
- Sporda yer alan şiddet ve doping hususlarının önüne geçilebilmesi adına, sporla ilgili eğitim seminerlerini arttırmak, toplumun spora bakış açısını değiştirmek, sporu rekabet olarak görmekten daha ziyade sporun bir keyif alma aracı olarak görülmesini sağlamak, bireyleri konu hakkında bilinçlendirmek.

Yukarıda sayılan politikalar spor ve gençlik politikalarının genel hatlarını belirlemede yardımcı olan unsurlardır. Bu sayılanlara ek olarak kendi vatandaşı dışında ülkede yaşayan bireylerin de spor haklarının gözetilmesi gerekmektedir. Bunun en önemli sebepleri arasında ise sporun evrensel olması ve her insanın sağlıklı yaşama hakkına sahip olması, sayılabilmektedir. Bu sebeple AK Parti hükümetinin tüm bu bahsedilenlere ek olarak bazı uygulamalarından bahsetmek gerekmektedir. Bunlar;

- Özellikle Suriye'den ülkemize göç eden çocukların gençlerin düşünülmesi, bu neslin fiziksel ve ruhsal olarak iyi bir şekilde gelişme hakları gereği barındıkları yerlerde spor tesisleri kurulmuş, çocuklar adına oyun sahaları oluşturulmuş, gençlere yönelik sosyalleşme alanları yapılmıştır.
- Günümüzün en büyük sorunlarından biri olan kırdan kente göç hızının azaltılması, hatta önlenmesi adına birden fazla kırsal yerleşimi içerisine alan spor tesislerinin kurulması hedeflenmiştir. Bu sayede kırsal alanda yaşayan kişilerin sosyalleşme olanakları arttırılmış olunacak ve hareketleri azalmış olacaktır.
- Sporun da en az sanat dalları kadar bireylerin gelişiminde üst düzey bir role sahip olduğu düşünüldüğünde ve bireylerin yeteneklerinin daha kolay

keşfedilebilmesi adına spor liselerinin sayısının arttırılması hedeflenmiştir. Ayrıca var olan okulların spor salonlarının sayısı 6.144'den 8.935'e yükseltilmiştir.

- Eğitim kurumlarında var olanın kalitenin arttırılması hedeflenmiş, sporla sanatın bir arada olması gerektiği göz önüne alınarak bölgesel mimariye uygun, tarihsel ve kültürel mirasın yansıtıldığı 4E kriteri (ekonomik, estetik, emniyetli, erişilebilir) yeterli oyun, spor ve kültürel alanlara sahip olan okulların inşa edilmesi hedefi gerçekleştirilmiştir.
- Kamunun sahipliğinde olan spor tesislerinin kullanımları hakkında esasların belirlenmesi ve ardından tüm bu tesislerin vatandaşların hizmetine sunulması hedeflenmektedir. Bu sayede halkın spor tesislerine ulaşımı çok daha kolay olabilecektir.
- Spor dostu okul programı geliştirilmesi hedeflenmekte bu program neticesinde okulların ve spor kulüplerinin birlikteliklerinin daha aktif bir yapı kazanması hedeflenmektedir. Aynı zamanda okullarda yapılan beden eğitimi derslerinin gerçekten sporcu bir toplum elde edebilmek adına planlaması sağlanacaktır. Bu sayede okulların belirli bir alanda uzmanlaşması ve toplumun her ferdinin yapılan işte uzman bir şekilde okullardan mezun olması sağlanacaktır.
- Gençlere yönelik politikalar ve hizmetler incelendiğinde öncelikle Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulduğunun söylenmesi gerekmektedir. Böylelikle hizmetlerin daha bütüncül olması ve her bir gence eşit bir şekilde ulaştırılması gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda gençlerin yaşadığı sorunlar ve çözüm önerilerinin daha profesyonel anlamda tespit edilmesi sağlanmıştır. Diğer yandan gençlik ile ilgili birçok vakfın kurulması sağlanmış, tescilli derneklerin sayısı 670'e kadar ulaşmıştır. Birçok hareketin ve politikanın yerelde uygulanmasını sağlayan gençlik merkezlerinin kurulum hedefi gerçekleştirilmiş, gençlik merkezlerine yapılan yatırımlar neticesinde kayıtlı üye sayısı yaklaşık 2 Milyona ulaşmıştır. Gençlerin sporla olan bağlarının güçlendirilmesi adına çeşitli projelere desteklenmiş, gençlerin hem kişisel hem de sosyal gelişimlerinin sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesi hedeflenmiştir. Gençlerin sportif faaliyetlerden ve sanatsal aktivitelerden daha yaygın bir şekilde yararlanması sağlanmıştır. Bütün illerde gençlik ve kültür merkezlerinin sayısının arttırılması adına faaliyetler devam etmektedir.

Gençlik kampı projeleri hayata geçirilmiş ve tesislerinin sayısının artması sağlanmıştır. Kamplar sayesinde projelerden tüm gençlerin eşit bir şekilde faydalanması sağlanmıştır. İmkânı olmayan gençlerin de bu imkânlardan ücretsiz faydalanması adına girişimlerde bulunulmuştur.

AK Parti hükümetinin beyannamesinde yer alan spor başlığı altında yapılanlar ve yapılacak olanlar incelendiğinde aslında spor politikaları ile ilgili atılması gereken birçok adımın atıldığı görülebilmektedir. Özellikle sporun yalnızca bir fiziksel aktivite olmanın dışında, toplumsal bir faaliyet olduğu vurgusu önem teşkil etmektedir. Her bir bireyin spordan eşit bir şekilde faydalanılması gerektiği vurgusu ve bunun adına benimsenen politikalar ise dikkat çekicidir. Diğer taraftan sporun yalnızca ulusal düzeyde değil uluslararası arenada da söz sahibi olabilmek adına önem teşkil ettiğinin farkında olan uygulamalar yer almaktadır. Birçok üst düzey turnuvarın ev sahibi olunabilmesi adına şartların sağlanması, her bir turnuvada ev sahibi aday ülkeler arasında yer alması, olimpiyatlarda elde edilen başarıların her geçen gün artması, dünyada adından söz ettiren bir ülke haline gelmesini sağlamıştır. Gençlik ve sporun birbiri ile bütünleştiği ise Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kurulması ile gerçekleşmiştir. Sporun gençliğin fiziksel ve ruhsal sağlığının gelişiminde önemli bir konu olmasına ciddi bir şekilde eğilmiştir.

Yapılan ve uygulanan politikaların tamamının eksiksiz olduğu görüşü savunulmasa da yapılanların geçmişe oranla daha fazla ve ciddi olduğu aşikârdır. Diğer partilerin gençlik ve spor politikaları incelendiğinde eksik olan veya yapılması gereken diğer uygulamalar daha net bir şekilde yorumlanabilir.

3.2 Cumhuriyet Halk Partisi Yönetim Modeli

Öncelikle tıpkı AK Parti'nin savunduğu yönetim modeli olduğu gibi CHP'nin de savunduğu bir yönetim modeli olduğu unutulmamalıdır. Bu sebeple ilgili yönetim anlayışından ve partinin tarihçesinden kısa bir şekilde bahsedilmesi uygun bulunmuştur. Cumhuriyet Halk Partisi, 9 Eylül 1923 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk liderliğinde kurulmuş olan bir siyasi partidir. Parti tüzüğü dikkate alındığında partinin resmî kayıtlara göre kısaltması "CHP" şeklindedir. Simgesi ise altı oktan meydana gelmektedir. Meclis içerisinde toplam 136 milletvekili bulunmakta, bu

milletvekili sayısı ile ana muhalefet partisi konumunda yer almaktadır. Partinin genel başkanlık koltuğunda Kemal KILIÇDAROĞLU bulunmaktadır.

Partinin ideolojiler incelendiğinde Atatürkçülük ve sosyal demokrasi fikirlerinin benimsendiği, partinin ise merkez sol partilerin konumunda yer aldığı görülmektedir. Partinin tüzüğünde ve programında belirtilen bu görüşlere ek olarak demokratik sosyalist ve sosyal liberal eğilimlerin de parti içerisinde var olduğu yorumu yapılabilir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucu ve ilk yasal siyasi partisi olma özelliklerini taşıyan Cumhuriyet Halk Partisi, 1923'ten 1950'ye kadar aralıksız iktidarda kalmış ve 1946'ya kadar genellikle tek partili bir yapı içerisinde yer almıştır.

Bu sebeple Türkiye'nin en uzun süre siyasal iktidarı elinde bulunduran parti özelliğini taşımaktadır. Kuruluşu Atatürk tarafından "Halk Fırkası" adıyla Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti'nin devamı olarak isimlendirilmiştir. Ardından partinin isminin başına 1924'te "Cumhuriyet" sözcüğü eklenmiştir. 1935 yılında gerçekleştirilmiş olan 4. Kurultay'da "fırka" sözcüğü yerine ise tüm dünya dilleriyle uyumlu olacak şekilde Cumhuriyet kelimesi eklenmiştir. Partinin isminin son hali ise günümüzde de anıldığı gibi "Cumhuriyet Halk Partisi" olarak benimsenmiştir.

CHP'nin bilindiği üzere kurucusu ve ilk genel başkanlığı sıfatı Mustafa Kemal Atatürk'e aittir. Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü sonrası vasiyeti ile tasarruf haklarını CHP'ye bıraktığı Türkiye İş Bankasının da hisselerinin bir kısmının sahibi olan bir partidir. CHP'nin sahip olduğu bu oran %28,1'lik bir hisseyi ifade etmektedir. İlgili bu hisseler ise Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu tarafından kullanılmaktadır.

3.2.1 Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)

Bir önceki başlıkta yer aldığı üzere bu başlık altında da CHP'nin yayınlamış olduğu seçim beyannamelerinde sporla ilgili yer verdiği ifadeler yorumlanmıştır. İfadelerin farklı başlıklar altında toplandığı görülebilmektedir. Bu başlıklar, sporla ilgili yasal düzenlemeler, sporla ilgili kurumsal düzenlemeler, spor tesisleri, eğitim ve sporun ilişkisine dair ifadeler, sporda şeffaflık ve açıklık, uluslararası düzeyde spor ile ilgili ifadeler şeklinde sıralanabilmektedir.

3.2.2 Sporda Yasal Düzenlemeler

Öncelikle bazı yasal düzenlemelerin spora engel olduğu savunulmaktadır. Bunların başında ise passolig ve e-bilet uygulamalarının geldiği ana muhalefet partisi tarafından savunulmaktadır. Bu sebeple bu uygulamalardan vazgeçilmesi ve spora herkesin rahat bir şekilde erişilebilir bir hale getirilmesi planlanmaktadır. Ardından sporda ve sporcuya karşı şiddetin önlenmesi adına ilgili yasaların tekrar düzenlenmesi gerektiği savunulmaktadır. Yasanın günümüzdeki halinin caydırıcılığının olmadığı ve bireylerin şiddet göstermesini engellemediği düşünülmektedir. Bu sebeple ilgili yasanın insanları daha caydırıcı şekilde ve yaptırımların daha ağır olacağı şekilde tekrar düzenlenmesi gerektiği savunulmaktadır. Yapılması planlanan bir diğer yasal düzenleme amatör ve profesyonel sporcuların sporu bırakmalarının ardından yaşamlarını daha rahat bir şekilde idame ettirmeleri adına sosyal güvencelerinin ve sendikal haklarının tekrar düzenlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu sayede sporla ilgilenen kişilerin spor sonrası yaşamlarını daha rahat sürdürmeleri sağlanabilir. Yurtdışında yaşayan sporcuların sosyal güvencelerinin ve sendikal haklarının gelişmiş olduğu unutulmamalıdır. Sporcuların haklarıyla ilgili Devlet Personel Kanunu'nda spor hizmetlerini belirten bir sınıfın oluşturulması düşünülmektedir. Aynı zamanda ülkemizde yürürlükte bulunan spor hukukunun kurallarının evrensel bir niteliği büründürülmesi ve uluslararası spor hukuku ile uyumlu bir hale getirilmesi yasal düzenlemeler ile ilgili planlanan son madde olarak yorumlanabilir.

3.2.3 Sporda Kurumsal Düzenlemeler

Sporla ilgili yasal düzenlemelerin haricinde oluşabilecek sorunlara daha kalıcı çözümler geliştirebilmek adına ve ilerleyen yıllarda aynı sorunlarla karşılaşılması adına kurumsal çözümlerin sağlanması gerektiği savunulmaktadır. Öncelikle ilgili sorunların çözümünün bilincinde olan bireyler yetiştirebilmek adına spor hukuku ana bilim dalı kurulması gerektiği düşünülmektedir. Bunun en temel sebebi yapılan yasal düzenlemelerin gelecek nesiller tarafından daha rahat anlaşılabilmesi ve kalıcı olabilmesini sağlamaktır. Bunun yanı sıra Olimpiyatlar ile ilgili komitelerin çalışmalarının daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesinin sağlanmasıdır. Bu sayede elde edilen başarıların yüzdesi ve uluslararası arenada tanınırlığın artırılması

hedeflenmektedir. Son olarak spor dallarında ve sporcular arasında var olan ayrımcılığı ortadan kaldırılması adına kurumsal düzenlemelerin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir. Günümüzde Türkiye’de bazı spor dallarının sporcuları daha farklı şekilde karşılanırken ilginin az olduğu spor dallarının sporcuları biraz daha geri planda kalmaktadır. Bu düzenlemeler neticesinde sporcular arasındaki eşitsizlik giderilmek istenmektedir. Son olarak ise yapılması planlanan son kurumsal düzenleme Anti-Doping Ajansı adı altında bir kurumun kurulması ve sporcularda görülen doping olaylarının azaltılmasıdır.

3.2.4 Tesisleşme

Sporun ve sporcunun yaygınlaşmasının, sporun toplumsal bir faaliyet niteliği kazanmasının en büyük unsurlarından biri sportif faaliyetler gerçekleştirilebilecek tesislerin olmasıdır. CHP sporun kitlesel bir hareket niteliği kazanması adına mahalli idareler ile ortak bir şekilde hareket ederek spor tesislerinin arttırılmasını planlamaktadır. Bu tesisler yalnızca profesyonel sporcuları değil tüm toplumun kullanılabilmesi adına kurulacaktır. Aynı zamanda her bireyin bu tesislerden ücretsiz bir şekilde faydalanılması planlanmaktadır. Tesisleşme ile ilgili planlanan son düşünce ise, çalışan bireylerin de rahat bir şekilde sportif faaliyet gerçekleştirebilmesi adına kamu kurumlarında spor tesislerine yer verilmesidir. Yapılan birçok araştırmada çalışanların işleri nedeniyle spor yapamadıklarını kanıtlamaktadır. Bireylerin zamanlarının çoğu mesai saatleri için harcanmaktadır. Aynı zamanda engelleri bireylerin de rahat spor yapabilecekleri kendilerine özgü spor tesislerinin kurulması planlanmaktadır.

3.2.5 Eğitim ve Spor

Sporla ilgili konuların dikkate alındığı çalışmalar incelendiğinde sporun eğitim ile ilişkisi hemen tüm bilim insanlarınca kabul edilmektedir. Çalışmanın kavramsal çerçevesi incelendiğinde de sporun eğitim ile olan etkileşiminin yüksek düzeyde olduğu ispat edilmiştir. Bu sebeple bu iki kavramı birbirinden ayrı bir şekilde değerlendirmek doğru olmamaktadır. Ana muhalefet partisi CHP eğitim ve sporun birlikte ele alınması gerektiğini düşünmektedir. Öncelikle ülkede var olan sporcuların

keşfedilmesi için öncelik verilmesi gerektiği gündeme getirilmiştir. Ardından yabancı ülkelerden sporcuların ülkemiz adına devşirilmesi politikasının da son bulması gerektiği söylenmiştir. Bunun yanında bireylerin eğitilmiş sporcular haline gelebilmeleri adına spor yaşamalarının ve eğitim hayatlarının bir arada yürütmesi adına çalışmalar yapılması planlanmıştır. Her bir ilde spor liselerinin kurulması ve profesyonel sporcuların yetiştirilmesi planlanmıştır. Bu spor okullarının açılabilmesi adına gerektiğinde kamu arazilerinin bu okullara tesis edilebileceği de söylenmiştir.

3.2.6 Spor Gelirlerinde Şeffaflık ve Adalet

Spordan elde edilen gelir tüm dünya ülkeleri tarafından yadsınamayacak bir düzeye gelmiştir. Ülkeler bu gelirlerden mümkün olabildiğince çok faydalanabilmek adına birçok spor organizasyonunu kendi ülkelerinde yapabilmek adına siyasi güçlerinin dahi kullanmaktadır. İlgili gelirlerin elde edilmesi ve harcanması aşamasında ise mümkün olduğunca açık ve şeffaf olunması önem teşkil etmektedir.

Elde edilen kaynakların aktarımında hiçbir siyasi ve kurumsal kayırmacılık olmadan, her bir federasyona eşit gelir aktarılması gerekmektedir. Diğer yandan bu aktarımların gerçekleşip gerçekleşmediğine dair etkili bir denetim mekanizmasının kurulması gerektiği bildirilmektedir. CHP sporculara verilen ödüllerle ilgili yönetmeliklerin tekrar düzenlenmesi gerektiğini de savunmuştur. Son olarak bütçeden ayrılan payın haricinde ülkede yasal olarak elde edilen bahis gelirlerinin de bir kısmının federasyonlara dağıtılması gerektiği görüşü dile getirilmiştir.

Bu denli büyük gelirlerin elde edildiği bir eko sistemde gelirlerin adil ve eşit dağılması, bireylerin spora teşvik edilmesini, profesyonel sporcuların daha iyi yetiştirilmesini, bunun yanı sıra sporcuların yurt dışına gitme isteklerinin de önüne geçilmesini sağlayabilecektir.

3.2.7 Uluslararası Tanıtım Etkinlikleri

Son olarak dünya arenasında Türkiye'nin ismini daha sık duyulabilmesi, dünyada spora ayrılan paydan daha fazla elde edilmek istenmesi doğrultusunda spor turnuvalarının ülkemizde gerçekleşebilmesi adına gerçekçi stratejik planlar

hazırlanacak olup, bu planların uygulanıp uygulanmadığı ise etkili bir şekilde denetlenecektir. Bunun yanı sıra dünya standartları dikkate alınarak spor tesislerinin inşası sağlanacak, yurt dışından spor kulüplerinin bu tesislerde kamp yapmaları teşvik edilecektir. Böylece uluslararası bir şekilde tanıtım gerçekleştirilmiş olunacaktır. Son olarak spor yapanlar ve paydaşların aralarındaki uyum, iş birliği anlayışa dayalı bir şekilde geliştirilecek olup spor ruhunun gelişmesi hedeflenmektedir.

CHP'nin ilgili spor düzenlemeleri ve önerileri incelendiğinde yapılacağı söylenen bazı uygulamaların gerçekten gerekli olduğu yorumu yapılabilir. Bunların başında engelli bireylerin daha rahat spor yapabileceği alanların oluşturulması, spor okullarının açılması ülkemizde var olan yeteneklerin keşfedilmesi örnek verilebilir. Fakat bu uygulamalar aynı şekilde olmasa dahi günümüz siyasal iktidarı elinde bulunduran AK Parti tarafından da gerçekleştirilmektedir. Bu sebeple daha yenilikçi politikaların keşfedilmesi gerekliliği ve dünya gündeminin takip edilmesi gerektiği unutulmamalıdır. Bunun yanı sıra siyasal iktidar veya muhalefet partisi fark etmeksizin tek bir amaç uğruna birlikte çalışmalar yürütülmesi de önem teşkil eden bir diğer husustur.

3.3 Halkların Demokratik Partisi Yönetim Modeli

Meclis içerisinde söz sahibi olan bir diğer parti ise HDP. HDP günümüz dünyasında, toplumların ırkçı, milliyetçi, militer, cinsiyetçi, muhafazakâr ve piyasacı güçler gibi unsurların olmaması gerektiğini bunlara karşı bir duruş sergilenmesi gerektiğini düşünen partiler arasında yer almaktadır. Günümüzde hâkim olan kapitalist emperyalist sistemin insanları daha çok yalnızlığa ittiğini ileri süren bir görüşü temsil etmektedir. Kişilerin kendi emeklerine, kimliklerine ve yaşadıkları topluma yabancılaştıklarını ileri sürmektedir. Tüm bu sorunların çözülebilmesi adına toplumsal birlikteliğe, toplu hareket etmenin önemine, ortak mücadelelere ve dayanışma ruhuna vurgu yapmaktadır. Tüm bu faktörlerin insanların birlikteliğine ve bütünlüğüne yarar sağlayacağını savunmaktadır.

Partiye ilham veren esaslar bu görüşler doğrultusunda oluşmuştur. Bireylerin ancak evrensel ve ülkesel mücadeleler bu sistemi inşa edebilecekleri savunulmaktadır.

Ayrıca tüm bu hususlar topluma deneyim kazandıracaktır. Kişisel emeğe ve mücadelelere büyük önem veren parti kişilerin sınıfsal farklılık olmayan toplumlarda yaşaması gerektiği görüşüne vurgu yapmaktadır.

Parti ideolojileri, bireylerin yoksulluk ve sefalet içerisinde yaşamaması gerektiği, tüm insanların eşit haklara sahip olması gerektiği, bireylerin başkalarının haklarına zarar vermediği sürece özgür olması gerektiği, fikirlerin ve ideolojilerin serbest bir şekilde paylaşılması gerektiği, etnik yapıların ve inançların tartışılmaması gerektiği, barış ortamının her şeyden daha önemli olduğu görüşleri üzerinde fikir birliği sağlamaktadır.

3.3.1 Halkların Demokratik Partisi (HDP) 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)

HDP' nin 2018 yılında yayınlamış olduğu seçim beyannamesinde de spor diğer parti beyannamelerinde olduğu gibi farklı bir başlıkta ele alınmıştır. Özellikle spor ile ilgili nelerin yapılması gerektiğine ve sporda yer alan şiddet unsurunun giderilmesi gerektiğine ağırlıkla vurgu yapıldığı görülebilmektedir. İlgili hususlar şu şekilde sıralanabilmektedir;

Spor başta dostluk ve kaybedenin olmadığı bir yarış olarak görülmelidir. Sporda yer alan her türlü hilenin ve yolsuzluğun önüne geçilmelidir. Bununla ilgili yasal düzenlemelerin bir an önce yapılması gerekmektedir. Tüm toplumun kolaylıkla ulaşabileceği spor tesisleri kurulmalıdır. Sportif faaliyetlerin tüm vatandaşlara eşit bir şekilde ulaştırılması önceliğine vurgu yapılmaktadır. Spor ile ilgili tüm faaliyetlerin bir ideoloji gütmekten gerçekleştirilmesi gerektiği bildirilmiştir. Sportif faaliyetlerin tek önceliğinin halkın fiziksel ve ruhsal sağlığı olduğunun unutulmaması gerektiği söylenmiştir. Federasyonların daha demokratik bir yapı haline getirilmesi, yerel yönetimlerle ortak çalışmaları gerektiğine vurgu yapılmıştır. Sporun insanları gerilime sürüklemesinden ziyade insanların birlikte keyifli zaman geçirebilecekleri aktiviteler haline getirilmesi gerektiğine vurgu yapılmıştır. Spor faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi esnasında, karşısındaki kişiye saygı duyma, eşit koşullarda mücadele edebilme, yapılan etkinliğin bir parçası olabilme gibi değerlerin öne çıkarılması gerekmektedir. Spor adına harcanması planlanan kaynakların vatandaşların rahat bir şekilde spor

yapmaları için kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Passolig uygulamasına son verilmesi gerektiği önerilmektedir. Amatör sporcuların daha çok desteklenmesi gerektiğine en ufak yerleşim yerleri dâhil hemen her yerde spor merkezleri kurulması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Lisanslı veya profesyonel olarak ifade edilen sporcu sayısının arttırılması gerektiği vurgulanmıştır. Her türlü spor branşının aynı şekilde önemsenmesi gerektiği ise unutulmamalıdır (Esen, Akça ve Özer, 2018).

Yaşanabilecek en güzel ülkenin demokratik bir şekilde spor yapma hakkına sahip olduğu ülke olarak tanımlayan HDP günümüzde sporda yer alan sorunları ise şu şekilde özetlemektedir;

- Spor faaliyetleri içerisinde bireylerin keyif almaktan daha ziyade giderek holiganlığın artması, sporda şiddet unsurunun keyif unsurunun önüne geçmesi
- Sporda giderek hilenin ve şaibenin artması, belirli kulüplere ciddi imtiyazların tanınması, sporun gelirden daha ziyade iş adamlarının yolsuzluklarını aklama alanları olarak kullanılması.
- Toplumun tüm üyelerinin spor yapabilme imkânını rahat bir şekilde elde edememeleri, bu sebeple toplumsal bir şekilde sporun öneminin anlaşılamaması söz konusudur.
- Sporun devletin ideolojilerini topluma aşladığı bir alan olarak kullanılması ve gerçek amacından giderek uzaklaştırılması,
- Spor adına ayrılan kaynakların, halkın spor yapması adına harcamaktan ziyade sermaye şirketlerine harcanması, bu sebeple halkın giderek spordan ve sağlıklı bir toplum olmaktan uzaklaşması.
- Passolig uygulamasının çeşitli eşitsizliklere yol açması.
- Amatör sporcuların yeterince desteklenmemesi ve yerelde amatör sporcuların çok zor bir şekilde keşfedilmesi veya keşfedilememesi. Lisanslı sporcu

sayısının gerekenin çok altında olması bu sebeple sporcu devşirme politikasının giderek daha fazla yaygınlaşması.

- Son olarak ise spor dalları arasında eşitsizliğin giderek büyümesi ve bazı spor dallarının diğerlerinden daha fazla önemsenmesi.

Aslında buraya kadar incelenen parti beyannamelerinde sorunların hemen hemen aynı şekilde tespit edildiği söylenebilmektedir. Bu sorunlarla ilgili çözümlerin de birbirlerinden çok farklı olmadığı aşikârdır. Fakat siyasal iktidarı elinde bulunduran partiden farklı olarak HDP'nin spordaki yolsuzluklara daha fazla yer verdiği, öncelikli olarak bu yolsuzlukların ortadan kaldırılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bir başka önem verilen konu ise toplumun her kesiminin sportif faaliyetlere daha rahat bir şekilde ulaşılması gerektiğine vurgu yapılmıştır. HDP beyannamesinde çözüm önerilerini sorunlardan yola çıkılarak belirlenmiş, sorunlarında net bir şekilde ifade edilmesi sağlanmıştır. Her bir partinin kendine göre öncelediği sorunları olduğu ve bu sorunların çözümüne odaklandığı unutulmamalıdır. Partilerin ideolojilerinden bahsedilmesi de bu sebeple önem teşkil etmektedir.

3.4 Milliyetçi Hareket Partisi Yönetim Modeli

2009'daki Büyük Kurultay ile yenilenen MHP Programı'nda partinin "Lider Ülke Türkiye"yi inşa etme amacı esas alınmaktadır. MHP Programı'nda çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi vurgusu yapılmıştır. Milliyetçi fikir ve düşüncelerin temel alındığı programda aktif katılım, iletişim ve müzakere kavramları da sıkça kullanılmıştır. Kavramsal olarak programda yer alabilen müzakereci demokrasinin uygulama, pratik kısmı ise eksik kalmıştır. Ne şekilde bir müzakere yöntemi mekanizmasının var olmasına dair net bir husus programda bulunmamaktadır. Sivil toplumun güçlendirilmesi, ortak karar almaya herkesin dâhil edilmesi düşüncesi vurgulansa da "nasıl" lığı üzerine somut örnekler oldukça azdır. MHP Programı'nın farklı olarak iktisadi problemler noktasında uzlaşma, müzakere temelli çözümler sunması oldukça dikkat çekicidir. Temel değer ve ilkeler arasında sayılan demokrasi ise şu şekilde tanımlanmıştır:

“Milletin, devlet idaresinde en iyi şekilde temsil edildiği çoğulcu demokrasi idealimiz, sayı ve güç ölçülerine bakılmaksızın, toplumu oluşturan bütün vatandaşların hak ve menfaatlerinin korunmasını, siyasi ve sosyal katılımlarının sağlanmasını, fırsat eşitliği tanınmasını ve ekonomik değerlerin bölüşümünden hak ettikleri payı alabilmelerini öngörür” (MHP Programı, 2009: 20).

MHP Programı’nda da müzakereci demokrasiye zemin hazırlayan vatandaş ve devlet arasındaki güvensizliğin giderilmesi gerektiği ve bu amaçla da halkın katılımının sağlanması ifade edilmiştir.

“Yönetimde şeffaflık Devlet-millet kaynaşmasının yeterli ölçüde tesis edilememe sebeplerinden birisi, vatandaşa yönelik idarî işlem ve eylemlerin oluşumunda, işleyişinde ve denetiminde halkın katılımının sağlanamamasıdır. Bu nedenle vatandaşımıza daha iyi hizmet sunmak için kamu yönetiminde, vatandaşın güvenini, memnuniyetini ve sürekli etkinliği esas alan katılımcı, kollayıcı ve koordine edici bir “Hadim devlet” anlayışının ve bunlara yönelik idarî yapı ve yöntemlerin hâkim kılınmasını, “Devlet milleti için vardır” anlayışımızın gereği olarak zorunlu görmekteyiz”.

“İdarenin yaptığı işlemlerde vatandaşın bilgi edinme hakkı, açık yönetim anlayışının temel unsurlarından biridir. Partimiz, idarenin eylem ve işlemlerinde birliğin sağlanmasını, keyfiliğin ve farklı uygulamaların önlenmesini ve vatandaşın bilgi edinme hakkının gereği gibi yerine getirilmesini gerekli görmektedir” (MHP Programı, 2009: 26-27).

Tartışmanın ve fikir alverişinin var olduğu bir demokrasinin kişilerin bilgi sahibi oldukları kendileriyle ilgili konularda çözüm odaklı müdahil olmaları hususuna önem verilmiştir. Özellikle mahalli idareler ile ilgili parti görüşlerinde daha net bir biçimde bu görüş ortaya çıkmaktadır.

“... merkezî idare ve yerel yönetimlerin hizmete ilişkin olarak alacakları kararlara, hizmet verenlerle birlikte hizmet görenlerin de katıldığı komisyonlar teşekkül ettirilerek, vatandaşın alınan kararların ve işlemlerin takibine ve performansın değerlendirilmesine katılımının sağlanması, her türlü devlet görevinin kişisel, siyasi ya da belirli bir grubun nüfuz yeri olmaktan çıkartılıp hizmet yeri olmasını sağlamak suretiyle kayırma ve yolsuzluğun önlenmesi zorunlu bulunmaktadır. Bu çerçevede; demokratik, lâik, insan haklarına

saygılı, sosyal hukuk devleti ilkeleri doğrultusunda; sosyal adaleti, toplumsal huzuru, hizmette eşitlik ile vatandaş bilgilendirmeyi esas alan, değişim ve gelişimde millî ve evrensel değerleri bütünleştiren; vatandaşla kucaklaştıran açık ve katılımcı bir idarî yapı, kamu yönetimi ve hizmetlerine ilişkin anlayışımızın temelini oluşturmaktadır” (MHP Programı, 2009:27).

Komisyonların bu anlamda çalışmada bahsedilen müzakere yöntemlerine uymamaktadır. Ancak farklı bir müzakere yöntemi olarak yönetimin denetlenmesi odaklıdır. Temel Görüşler kısmında da “şeffaf, katılımcı, hesap verebilir” bir idari yöntemin ortaya konmasının amaçlandığı, halkın bu anlamda düşünce ve taleplerinin dikkate alınması gerekliliği bahsedilmiş ve MHP kendisini, “demokratik siyasi kültür ve uzlaşma” yı önemseyen bir parti olarak ifade etmiştir. Müzakereci demokrasi niteliklerinin bu anlamda hissedilir bir varlığı söz konusudur. Yine MHP de CHP gibi programında sivil topluma yer ayırmıştır.

Sivil Toplum ve Katılımcılık

Milliyetçi Hareket Partisi ülke yönetiminde önceliği sağlıklı bir şekilde işleyen sivil toplum yapısının varlığına bağlamaktadır. Güçlendirilmiş ve katılımcı bir sivil toplumun oluşturulması bireylerin sorumluluklarının daha fazla farkında olduğu, kamu hizmetlerinin daha etkili bir şekilde denetlendiği bir yapıyı meydana getirecektir. Güçlü sivil toplum kuruluşlarının ülke içerisinde yer alması, hukuk düzeninin faal bir şekilde yürütülmesine, geleneklere sahip çıkılmasına, üniter yapının güç kazanmasına da ön ayak olacaktır. Derneklerin, vakıfların, sivil toplum kuruluşlarının gelişmesi, toplumsal yaşam içerisinde bu kurumların öne çıkması, toplumsal sorunların ve ihtiyaçların daha etkin bir şekilde tespit edilmesini, çözümlerin nitelikli olmasını, denetim mekanizmalarının daha etkili bir şekilde çalışmasını sağlayacaktır (MHP Programı, 2009: 44).

Sivil toplum kuruluşlarının göstermiş oldukları faaliyetler ülken değerleri ve üniter yapı gibi farklı şekillerde anlaşılabilecek şartlarla ifade edilmektedir. Müzakereci demokrasinin sivil toplum ve benzeri halkın katılımının sağlandığı yapılar bu anlamda programda dikkate değer görülmüştür. Ancak müzakereci demokrasinin temel niteliklerinden sayılan müzakere, iletişim, diyalog düşüncesi farklı konularda MHP Programı’nda yer bulmuştur.

“Geleceğin birlikte inşası için; yönetim katmanları, toplumsal kesimler, siyasî aktörler ve vatandaşlar arasında ekonomik, sosyal, siyasî alanlarda diyalog ve birliktelik zemininin oluşumuna ihtiyaç vardır. Bahse konu kesimler arasında bu tür bir uzlaşma kültürü tesis edilemediği müddetçe, ülkemizin çağın meydan okumasına sağlıklı bir cevap vermesi mümkün değildir”.

“Temel millî ve insanî değerler ile millî ülküler ve hedefler konusunda sağlanacak bir toplumsal uzlaşma, Türkiye'nin hayatî meselelerde görüş birliği içinde olmasını mümkün kılacak ve geleceğe dönük plân ve programların işbirliği içinde uygulamaya konulmasını kolaylaştıracaktır. Milliyetçi Hareket Partisi, en geniş boyutta sağlanacak toplumsal uzlaşma ve mutabakat ile Türkiye'nin büyük hedeflere yönelmesini, bütün imkân, kaynak ve kabiliyetlerini lider ülke Türkiye hedefi doğrultusunda harekete geçirmesini öngörmektedir” (MHP Programı, 2009: 46).

“Türkiye’de, ekonomik sorunların çözüme kavuşturulması için toplumsal uzlaşma vasatının oluşturulması zorunludur. Ekonomiyle ilgili olan her konuda, sivil toplum kuruluşları ve meslek örgütleri aracılığıyla halkın ve çeşitli sosyal kesimlerin görüşlerinin alınması, sorunlara mevcut şartlar içinde akılcı çözümler bulunmasına yardımcı olacaktır. Ancak böyle bir katılım ve diyalog ortamı içinde bütün sosyal kesimlerin memnuniyeti ve uygulanacak programlara rızası temin edilebilir”.

“Ekonomik sorunların aşılmasında çeşitli toplumsal kesimler, siyasî aktörler, yönetim katmanları ve halk arasında güven sorunlarının aşılması, tereddütlerin giderilmesi ve şüphelerin karşılıklı güvene dönüştürülmesi, nimetin ve külfetin hakkaniyet ölçüleri çerçevesinde bölüşülmesi, hiçbir kesimin tahammül gücünü aşacak yük altına sokulmaması, üretime katılanların katkıları ölçüsünde adil pay almalarının sağlanması “ekonomik uzlaşma” kültürünün esasını teşkil eder” (MHP Programı, 2009: 47).

MHP Programı’nda diğer programlardan farklı olarak ekonomiye dair müzakereden bahsedilmektedir. Müzakerenin dikkate değer uygulaması tam da ekonomik uzlaşma kısmında yer bulabilmektedir. Ekonomik sorunların çözümünde müzakere temelli bir bilinçle hareket edilmesiyle, sosyal ve ekonomik eşitsizliğin giderilmesi hususunda sorumluluk üstlenmesi söz konusudur. Müzakere, diyalog kavramlarının programda vurgulandığı gözükse de uygulamaya, pratiğe yönelik bir sistem ancak yukarıdaki maddede mevcuttur. Bir müzakere aracının gerekliliğinden bahsedilse de ne şekilde olmasına dair ifadelerle yer verilmemiştir.

Milliyetçi ideoloji çerçevesinde bazı prensipler temel alınsa dahi MHP, programda uzlaşma, müzakere, vatandaşların aktif katılımı, sorun çözücü olarak etkin olması gayesine oldukça önem vermektedir. Söz konusu ideolojik aidiyet ile beraber bu uzlaşma ve müzakerenin ne kadar işlevsel olabileceği bir soru(n) olarak ortada durmasına rağmen, MHP bu anlayışı kamu yönetiminde de benimser bir tavır sergilemektedir.

Yönetim Anlayışı ve Katılımcılık

MHP'nin benimsemiş olduğu yönetim anlayışında ise, kamu sektörünün dolaylı bir şekilde hizmet sunumu gerçekleştirmesi, denetim mekanizmalarının daha etkili bir şekilde kullanılması, etkin olmayan politikaların yerine daha etkili ve alternatif politikaların geliştirilmesi, vatandaşların karar alma süreçlerinde daha fazla yer alması, kişilerin bilgiye erişimlerinin daha rahat gerçekleştirilmesi, hesap verme sorumluluğunun gelişmesi, açıklık ve şeffaflık ilkesinin gereğinin yerine getirilmesi şeklinde sıralanabilmektedir (MHP Programı, 2009: 57).

Uzlaşma kültürünün geliştirilmesi şeklinde bir maddenin varlığı MHP'nin değişen koşullara da ayak uydurma çabasını ortaya koymaktadır. Türkiye gibi kutuplaşmaya müsait sosyo-kültürel yapısı olan bir ülkede hedef kitlenin de aynı ideoloji doğrultusunda partiden beklentileri düşünüldüğünde uzlaşma, diyalog, müzakere kavramlarının programda yer alması dahi müzakereci demokrasi için oldukça önemli bir adımdır. Müzakereci demokrasinin çoğulcu, katılımcı düşüncesinin teorik kısmı MHP Programı'nda yer almakta iken, pratik olarak ise çok az yer almıştır. Milliyetçi değerlere, ülkenin bütünlüğüne dair ifadelerle sınırlanmış bir müzakereci demokrasi anlayışı, bazı uygulamaların olması gerekliliği vurgulansa da teknik ve yapısal detaylara yer verilmemiştir.

3.4.1 Milliyetçi Hareket Partisi 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)

Öncelikle ilgili seçim beyannamesinde MHP sporun ve sporcunun daha da ötesinde politikalar belirlenmesine dikkat çekmiş ve önceliğini gençlik kavramına yoğunlaştırmıştır. Gençliğe yapılacak olan yatırımın, en önem verilmesi gereken ve

üzerinde durulması gereken yatırım olduğunu öne sürmektedir. Gençlik ile ilgili olan tüm sorunlara bütüncül bir politika ile yaklaşmaktadır. Gençliğin toplumsal, ruhsal, kültürel ve ekonomik sorunlarının tamamının bir bütünün parçası olduğunu öne sürmektedir. Bu sorunları bütüncül bir şekilde ele alması çözüm önerileri geliştirirken de bütüncül yaklaşılmasını gerektirmektedir. Bu sebeple sorunlara çözüm önerileri geliştirilirken alanında uzmanlaşmış sosyologların, psikologların ve sosyal hizmet uzmanlarının bulunması gerektiğine vurgu yapmıştır.

Şehirlerde yer alan gençlik hizmetleri adı altında faaliyet gösteren kuruluşların boş zaman aktivitelerini gerçekleştirmekten daha öteye giderek, gençlere bilimsel anlamda hizmet veren, sosyal ve kültürel çalışmaların yürütüldüğü, rehberlik hizmetleri veren kuruluşlar haline gelmesi gerektiğini söylemektedir. Tüm gençliğin hem bedensel hem de ruhsal sağlıklarının iyi bir hale gelmesi adına milli bir spor politikasının benimsenmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Sporun yalnızca başarı kazanım aracı olarak görülmesinin engellenmesi gerektiğini, sporun kardeşliği, sevgiyi, ahlakı, disiplini, gayreti geliştiren bir araç olarak görülmesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca her branşta profesyonel sporcuların yetiştirilebilmesi adına gerekli tesislerin, fiziksel alt yapıların ve teknolojik imkânların oluşturulması gerektiği savunulmaktadır. Sporcuların mümkün olan en erken yaşlarda sporla ilişki kurabilmesi adına spora yönlendirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Hatta bu anlayışın milli spor politikasının esası olması gerektiğine vurgu yapılmıştır.

Milliyetçi Hareket Partisi yolsuzlukla mücadele etmeyi hem siyaset anlayışının hem de yönetim anlayışının temel yapı taşı olarak gördüğü parti ideolojisinden de anlaşılmaktadır. Bu sebeple spor endüstrisinde de yer alan yozlaşma ve yolsuzluklara karşı işinin gereğini yerine getiren ve yaptırımların daha ağır uygulandığı kurumların ve yasal düzenlemelerin en acil şekilde düzenlenmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır.

Görüleceği üzere aslında buraya kadar incelenen diğer partilerden daha farklı bir yaklaşım sergileyen MHP spordan daha öncelikli olarak sağlıklı bir genç nesil adına önerilerde bulunmuştur. Bu yönüyle diğer partilerden bir nebze de olsa ayrılmaktadır. Hatta gençlik ile ilgili milli bir politikanın oluşturulması gerektiğini ve uzun vadede bu politikanın esaslarının değiştirilmeden uygulanması gerektiğini

söylemektedir. Sporla ilgili vermiş olduğu beyanlar dikkate alındığında ise diğer partilerin beyanlarıyla ortak noktaları barındırdığı çözüm önerilerinin de bu doğrultuda yapıldığı söylenebilir.

3.5 İyi Parti Yönetim Modeli

İYİ Parti meclis içerisinde yer alan en genç partilerden biri olma özelliği taşımaktadır. Bu durumun bazı dezavantajları olduğu gibi bazı avantajları da bulunmaktadır. Avantajları arasında daha genç bir kadroya sahip olma ve sorunları daha iyi tespit edebilmesi sayılabilir. İYİ Parti öncelikle günümüz yönetim anlayışının yeterince uzman kadrolardan oluşmadığını ifade etmekte ve siyasal iktidarı ele geçirdiklerinde bakanlıkların daha uzman ve konusuna vakıf bir şekilde oluşacağını ifade etmektedirler.

Bunun yanı sıra daha aktif ve genç bir yönetim yapısı oluşturacaklarını daha uzman bir kadroyla yönetim sağlayacaklarını da ifade etmektedirler. Aynı zamanda yeni sistem ile birlikte siyasetin de yenileneceğini vurgulanmıştır. Her bir yönetim mekanizması mevcut iktidarın yapmış olduklarını yeterince takip edip gerektiğinde uyaracak, bu uyarılarla birlikte çözüm önerileri de iktidara sunacaktır. Aslında bu ifadelerden de anlaşılacağı üzere İYİ Parti'nin yönetim anlayışı yapılacak olan olumlu çalışmaların yanında olması, toplumun zararında olan uygulamaların ise karşısında olacağıdır. Uyumlu ve ılımlı bir parti olma özelliğini barındırdığı söylenebilmektedir.

3.5.1 İyi Parti 2018 Seçim Beyannamesi (Spor)

İYİ Parti'nin gençlik ve spor politikaları incelendiğinde yapmak istedikleri parti beyannamelerinde yer almaktadır. Öncelikle, bireylerin yeteneklerinin keşfedilebileceği ve yetenekli olan gençlerin yeteneklerini geliştirebileceği Yetenek Geliştirme ve Kariyer Merkezleri'nin kurulması planlanmaktadır. Aslında bu birimlerin üstlenmiş oldukları esas hizmet, gençlerin yaşam koçluklarını üstlenmektir. Bu sayede gençlerin kötü alışkanlıklardan uzak durması ve topluma fayda sağlayacak, kendilerini ifade edebilecek yetişkin bireyler haline dönüşmeleri hedeflenmektedir.

Diğer tüm muhalefet partilerinin beyannamesinde yer alan pasolig uygulamasının kaldırılması fikri İYİ Parti beyannamesinde de yer almaktadır. Bu sayede toplumun her üyesinin müsabakalara rahat bir şekilde girilmesinin önü açılmış olacaktır.

Yasal düzenlemeler kısmı ilgili partinin de gündeminde yer almaktadır. Milli spor anlayışının ihtiyaçları, doğrultusunda bir yasa hazırlanması gerektiğini ifade etmektedirler. Bu sayede hem liyakatin hem de sporda ihtisaslaşmanın önünün açılacağını söylemektedirler. Sporda ihtisaslaşma aynı zamanda sporun bir bilim olarak görülmesini ve akademik anlamda da gelişmelerin takip edilerek spora katkı sağlanmasına imkân vermiş olacaktır.

Spor ve siyaset arasında spora zarar veren uygulamaların ve davranışların engellenmesi adına gerekli çalışmaların da yapılması hedeflenmektedir. Sporun siyasetle olan ilişkisinin olumsuz yöne doğru kayması engellenecek, sporun ideolojik amaçlara alet edilmesinin önüne geçilmesi hedeflenmektedir.

İnsan unsurunun olduğu her alanda katılımcı bir yönetim anlayışını savunan İYİ Parti sporla ilgili alanlarda da katılımcı bir yönetimin var olması gerektiğine inanmaktadır. Bu doğrultuda Türkiye Futbol Federasyonu da dahil olmak üzere tüm federasyonların seçiminde spor yöneticilerinin ve lisanslı aktif sporcuların katılımının ve söz hakkının olduğu bir yapı oluşturulması gerektiğini düşünmektedir. Bu yapı ayrıca federasyonlarda yer alan ve sporla ilgilenen bireylere öncelik vermesi sebebiyle uzman bir federasyonun oluşmasına da imkân verecektir.

Devşirme sporcu yetiştirme politikasının önüne geçilmesi hedeflenmekte, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayan veya vasıfsız olan sporcuların Türkiye içerisinde sporcu olmasına karşın birtakım sınırlamaların getirilmesi gerektiği ifade edilmektedir. Bu sayede ülkemiz içerisinde yer alan gençlerin spor endüstrisi içerisinde daha fazla yer alması hedeflenmektedir.

Profesyonel olan spor kulüpleri kadar amatör olan spor kulüplerinin de desteklenmesi gerektiği fikrinden yola çıkılarak, sporculara elde etmiş oldukları başarılar dikkate alınarak teşviklerin verileceğini dile getirmişlerdir.

Türkiye Milli Olimpiyat Milli Komitesi kurularak ülkenin olimpiyatlarda elde edecekleri başarıların arttırılması planlanmaktadır. Bunun yanı sıra ilk ve ortaöğretimde yer alan geleceğin sporcularının yeteneklerinin tespit edilmesi ve spora olan ilgilerinin arttırılması adında eğitimciler görevlendirilecek ayrıca bu faaliyetlere ilişkin yeni tesislerin yapılması sağlanacaktır.

4. YÖNTEM

4.1 Araştırmanın Önemi

Çalışma öncelikle siyasal iktidarı elinde bulunduran ve muhalefette yer alan partilerin bir arada incelenmesi ve aynı analize tabi tutulması nedeniyle önem teşkil etmektedir. Tüm partilerin seçim beyannamelerinde farklı noktalara atıflarda bulunması çalışmanın farklılıkları içermesi bakımından da ayrı bir önem düzeyi içermektedir.

Durum çalışmalarının tarihsel süreçlerine bakıldığında genellikle 1970’li yılların başlarında süreçleri ve dinamikleri ayrıntılı bir şekilde inceleyen çalışmalar olduğu görülebilmektedir. Büyük bir sıklıkla sosyal bilimlerde kullanımı ise 1980’li yılların başlarındadır. Bir durum çalışmasının takip etmesi gereken birtakım zorunluluklar bulunmaktadır. Bunlar, olayların canlı bir şekilde tanımlanması, belirli bir kronolojiye tabi kalınması, içsel bir tartışma konusunun olması, ilgili aktör veya aktör gruplarının algılarının üzerine odaklanması, araştırmacının da kendini bir parçası gibi hissetmesi, araştırılan konunun ilgili ayrıntılarına yer verilmesi şeklinde sıralanabilir (Aytaçlı, 2012).

Bu çalışmada da yukarıdaki hususlara dikkat edilerek literatürde kabul görmüş bir durum çalışması yapılmıştır. Ayrıca daha önce literatürde benzer bir çalışmanın olmayışı, Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde yer alan tüm partilerin beyannamelerinin aynı anda incelenmesi ve tüm detaylara yer verilerek içerik analizinin gerçekleştirilmesi açısından da çalışmaya ayrı bir öneme sahiptir.

İlgili araştırmacıların daha sonra yapacakları çalışmalarda ise partilerin tarihsel süreç içerisinde yayınlamış oldukları tüm beyannamelere dikkate alınarak durum çalışması yapıldığında daha ayrıntılı ve önceki dönemlerde siyasal iktidarı elinde bulunduran partilerin söylemlerine benzer uygulamalar gerçekleştirip, gerçekleştirmediğine dair daha ayrıntılı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

4.2 Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreninin belirlenmesi aslında çalışmanın gerçekleştirilmesi adına tercih edilen yöntemle birlikte ortaya çıkmıştır. Araştırmada incelenen partilere ait sitelerde yer alan seçim beyannameleri esas alınmıştır. Bu beyannamelerin spor konusu ile ilgili başlıklarına dikkat edilmiş sporla ilgili her türlü ifadeye ve söyleme yer verilmiştir. İlgili konu başlıkları literatür taraması neticesinde saptanmış ve verilerin elde edilmesinin ardından analiz gerçekleştirilmiştir.

4.3 Araştırmanın Sınırlılıkları

Bilimsel araştırmalar gerçekleştirilirken bazı sınırlılıklar çalışmaların daha düzgün sonuçlar elde edilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Her türlü bilgiye erişim ve çalışmaya dâhil edilmesi belirli süreler içerisinde gerçekleştirilebilecek olan çalışmalar açısından pek mümkün değildir. Bu sebeple çalışmanın sınırlılıkları aşağıdaki şekilde sıralanabilir;

- Öncelikle çalışmada yer alan partiler günümüzde Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisinde milletvekili bulunduran partilerle sınırlandırılmıştır. Bunun en büyük nedeni ise ilgili partilerin meclis içerisinde söz sahibi olmasıdır.
- Ardından ilgili partilerin 2018 yılı içerisinde yayınlamış oldukları seçim beyannameleri dikkate alınmıştır. Bu seçim beyannamelerine internet adreslerinden erişilebilmekte iken geçmiş dönemlere ait beyannamelerin tam metinlerine erişimde bazı zorluklar yaşanabilmektedir.
- Üçüncü olarak çalışmanın esası gereği beyannamelerin yalnızca sporla ilgili başlıkları analize tabi tutulmuş, diğer başlıklar altında yer alan spor ile ilgili içerikler analize dâhil edilmemiştir.
- Son olarak çalışmanın belirli bir sürede gerçekleştirilmesi gerekliliği çalışmanın kısıtlı bir konu üzerinde yoğunlaşmasına sebebiyet vermiştir. İlerleyen dönemlerde çalışma genişletilerek daha ayrıntılı bir çalışma gerçekleştirilebilir.

4.4 Araştırmanın Modeli

İktidar partisinin bugüne kadar gençlik ve spor için yaptıklarını ve TBMM’de grubu bulunan beş partinin gelecekte gençlik ve spor adına yapmayı vaat ettiklerini belirlemenin amaçlandığı bu araştırma nitel durum çalışması desenindedir. Durum çalışmaları, günümüz dinamiklerini -oluşturulan bir durumla- anlamaya odaklanmıştır (Eisenhardt, 1989). Durum analizi elde edebilmek adına yapılan çalışmaların ilgili modelleri evrendeki belli bir (birey, aile okul, hastane dernek vb.), derinliğe ve genişliğe sahip, kendisi ve çevresi ile olan ilişkileri belirleyen, o örneklem hakkında bir yargıya varılmasını amaçlayan taramalardır (Karasar, 2005). Bu çalışmada TBMM’de grubu bulunan beş siyasi parti birim olarak ele alınmıştır. Durum da partilerin gençlik ve spora bakış açılarıdır.

4.5 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu ve veri toplama araçlarını AK Parti, CHP, HDP, MHP ve İYİ Parti’nin seçimlerdeki gençlik ve spor ile ilgili vaatlerini içeren parti programları ve 2018 yılına ait seçim beyannameleri oluşturmaktadır.

4.6 Verilerin Toplanması

Veriler 21.10.2021 tarihinde partilerin resmî web sitelerinden alınmıştır. AK Parti için <https://www.AKParti.org.tr/>, CHP için <https://www.chp.org.tr/>, HDP için <https://hdp.org.tr/>, MHP için https://www.mhp.org.tr/mhp_index.php ve İYİ Parti için <https://iyiparti.org.tr/> adlı web adresleri kullanılmıştır. Durum çalışmasında bilgilerin detaylı ve doğru olması şartı göz önüne alındığında tüm parti programlarının ve seçim beyannamelerinin resmi adreslerden elde edilmiş olması önem teşkil etmektedir.

4.7 Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında veri analizinde doküman incelemesi tekniği kullanılmıştır. Doküman incelemesidir. Bu çalışmada doküman olarak partilerin gençlik ve spor ile ilgili vaatleri ele alınmıştır. AK Parti’nin vaatleri ile birlikte

iktidarda bulunduğu için yaptıkları da incelenmiştir. Diğer partilerde sadece vaatler incelenmiştir. Bu dokümanlardan elde edilmiş olan veriler betimsel ve içerik analizi yöntemleri ile sonuçlandırılmıştır. Betimsel analiz, nitel araştırma sürecinde elde edilen verilerin, belirlenmiş temalara göre özetlenmesi ile gerçekleştirilir. Betimsel analizde, araştırmada elde edilen verilerin özgün halleri olabildiğince korunur ve doğrudan alıntılara yer verilir. Daha önceden belirlenmiş temalar çerçevesinde inceleme yapıldığından, önceden belirgin olmayan temaların ortaya çıkarıldığı içerik analizine kıyasla daha yüzeysel bilgi sağlayan bir analiz türüdür (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Verilerin analizinde NVIVO 11 yazılımından yararlanılmıştır.

Sözcük bulutu oluşturulurken en çok tekrar eden 50 sözcük, en az üç karakter seçilmiştir. Aşağıdaki sözcükler analiz dışı bırakılarak analiz tekrar edilmiş ve sözcük bulutları ve tablolar bu şekilde elde edilmiştir:

“Bir, için ile olarak, daha, olan, edeceğiz, son, yılında, alanı, tüm, bütün, gerekli, kuracağız, olmaktan, yapacağız, yaptık, üzere, kadar, olmak, oluşturacağız, vereceğiz, yapma, alanı”

Araştırma kapsamında araştırmacı ve bir başka uzman (Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı) birbirlerinden bağımsız kodlama yapmışlardır. Daha sonra bu kodlamalardan 41 alt tema ve kod ile iki tema olmak üzere 43 kodlama ortaya çıkmıştır. Tutarlılığı hesaplamak amacıyla aşağıdaki eşitlik kullanılmıştır:

$$Tutarlılık = \frac{Uzlaşma\ sayısı}{Toplam\ kodlama} \times 100$$

Toplam 40 kodda uzlaşma sağlanmıştır. Eşitlikte yerine konulduğunda $(40/43) \times 100 = \%93.02$ 'lik bir uzlaşma sağlanmıştır. Araştırmada kodlama tutarlılığının yüksek olduğu ifade edilebilir. Uzlaşılmayan üç kod tekrar değerlendirilmiş ve uzlaşma sağlanmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

5.1 İktidar Partisi Olan AK Parti'nin İktidarı Boyunca Gençlik ve Spor İçin Yaptıkları

İktidar partisi olan AK Parti'nin spora yönelik yaptıklarından oluşan tema ve alt temalar Tablo 5.1'de verilmiştir.

Tablo 5.1

İktidar Partisinin Spora Yönelik Yaptıkları

Tema	Alt Tema	f
Yapılanlar		25
	Spor organizasyonları	4
	Eğitim	3
	Sporcu sayısı	3
	Sportif altyapılar	3
	Kulüp sayısı	2
	Tesis	2
	Amatör branşlar	1
	Dernek Sayısı	1
	Göçmenler için tesis	1
	Önem verme	1
	Gençlik merkezleri	1
	Kamp	1
	Kişisel ve sosyal gelişim	1
	Uluslararası organizasyonlarda başarı	1
Toplam		25

Ak Parti'nin spor ile ilgili yaptıkları incelendiğinde, “Yapılanlar” temasına ait 14 alt tema ve bu alt temalara ilişkin 25 ifade ortaya çıktığı görülmektedir. Parti en çok “Spor organizasyonları” (f = 4) konusuna vurgu yapmıştır. Yapılan “Spor organizasyonları” ile ilgili örnek ifadeler aşağıda verilmiştir:

“Sporcu ve kulüp sayısında, çeşitli sportif altyapılarda ve spor organizasyonlarında önemli gelişmeler sağladık.”

“Halkımızın daha yüksek başarılar beklediği Olimpiyatlara bilimsel veriler ışığında sporcu hazırlamak amacıyla 20 ilde, 18 branşta Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezi (TOHM) Projesini uygulamaya başladık.”

Yukarıdaki temanın dışında ayrıca “Eğitim” (f = 3), “Sporcu sayısı” (f = 3), “Sportif altyapılar”(f = 3), “Kulüp sayısı”(f = 2), “Tesis”(f = 2), “Amatör branşlar”(f = 1), “Dernek Sayısı”(f = 1), “Göçmenler için tesis”(f = 1), “Önem verme”(f = 1), “Gençlik merkezleri”(f = 1), “Kamp”(f = 1), “Kişisel ve sosyal gelişim”(f = 1), “Uluslararası organizasyonlarda başarı”(f = 1) konularında da yapılan hizmetler belirtilmiştir. Yukarıda belirtilen başlıklarla ilgili AK Parti’nin yaptığını ifade ettiği hizmetlerden örnekler aşağıda verilmiştir:

“15 yılda okullarımızda 6.144 yeni spor salonu yaparak okul spor salonu sayımızı 8.935’e çıkardık.” (“Eğitim”)

“2002 yılında ülkemizde yaklaşık 6 bin spor kulübü faaliyet göstermekte iken, verdiğimiz desteklerle spor kulübü sayısını 2 katın üzerinde artırarak 14,2 Bin’e çıkardık. Lisanslı sporcu sayısını da 23 katına çıkararak 370 Bin’den 8,4 Milyon’a yükselttik.” (“Sporcu sayısı”)

“Son 16 yılda;

- *12 olan atletizm pist sayısını 56’ya,*
- *46 olan yüzme havuzunu 141’e,*
- *277 olan stadyum sayısını 338’e,*
- *372 olan spor salonunu 844’e,*
- *578 olan futbol sahasını 1.329’a,*
- *264 olan çok amaçlı spor tesisi sayısını 530’a çıkardık.*
- *60 ilde 92 adet olimpik ve yarı olimpik standartlarda yüzme havuzunun yapımını tamamladık. 28 adet yüzme havuzunun da yapımı devam etmektedir.” (“Sportif altyapılar”)*

“Spora dev yatırımlar yaptık. 2002 yılında 1.575 olan spor tesisi sayısını, 2017’de 6.279’a yükselttik. 2017 yılında spor tesislerimiz için 621 milyon TL harcadık.”(“Tesis”)

“Sporcu ve kulüp sayısında, çeşitli sportif altyapılarda ve spor organizasyonlarında önemli gelişmeler sağladık.” (Kulüp Sayısı)

5.2 TBMM’de Grubu Bulunan Beş Partinin Gençlik Ve Spor Adına Vaatleri

Partilerin spora yönelik vaatlerinden oluşan tema ve alt temalar Tablo 5.2’de verilmiştir.

Tablo 5.2 Partilerin Spor İle İlgili Vaatleri
Partilerin Spor İle İlgili Vaatleri

Tema	Alt Tema	f
Tesis		14
	Tesis	9
	Spor merkezi ve alanları	4
	Gençlik merkezleri	1
Eğitim		13
	Eğitim	11
	Yeni spor meslekleri	1
	Okul spor kulüpleri	1
Yasal Düzenlemeler		11
	Yasal düzenleme	6
	Passolig’in kaldırılması	4
	Sosyal güvence	1
Sporcu Sayısı ve Sporcu Yetiştirme		8
Adalet		6
Halkın Spor Yapma İmkânı		6
Spor Organizasyonları		6
	Spor organizasyonları	3
	Olimpiyat	3
Genç Nüfus		5

Tablo 5.2 Devamı ...	
Amatör Spor Kulüpleri	4
Spor Ahlâkı	4
Sporda Hoşgörü Ortamı	3
Yetenek Taraması	3
Demokratik Spor Yönetimi	2
Spor Turizmi	2
Tanıtım	1
Kamp	1
Toplam	89

Tablo 5.2'ye göre mecliste grubu bulunan beş partinin spor ile ilgili vaatleri incelendiğinde 16 tema ve bu temalara ilişkin 89 görüş belirtildiği görülmektedir. Partiler en çok “Tesis” (f = 14) temasına atıfta bulunmuşlardır. “Tesis” teması ile ilgili, “Tesis” (f = 9), “Spor merkezi ve alanları” (f = 4) ve “Gençlik merkezleri” (f = 1) olmak üzere üç tane alt tema ortaya çıkmıştır. “Tesis” yapılmasına ilişkin örnek vaatler aşağıda verilmiştir:

“Yaşam alanlarına yakın uygun yerlerde çok amaçlı, uygun maliyetli spor tesisi projelerinin yapımına devam edeceğiz.” (AK Parti)

“Çevreyle uyumu gözeten, dünya standartlarında spor tesisleri kurarak spor turizmini geliştireceğiz.” (CHP)

“Spor merkezi ve alanları” ile ilgili örnek vaat aşağıda verilmiştir:

“Halkın kolaylıkla ulaşacağı spor merkezleri, sahaları, alanları yaratacağız.” (HDP)

“Gençlik merkezleri” ile ilgili sadece MHP aşağıdaki görüşü ifade etmiştir:

“Gençlik Merkezleri” gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, kişisel yeteneklerini keşfedebilecekleri, çeşitli sosyal ve kültürel imkânlardan ve bilimsel bir anlayışla yürütülen rehberlik hizmetlerinden yararlanabilecekleri

hale dönüştürülmelidir. Gençliğin beden ve ruh sağlığını geliştirmek için millî bir spor politikası uygulanmalıdır.” (MHP)

Partilerin beyannamelerine dayalı olarak “Eğitim” teması (f = 13) ve bu tema ile ilgili, “Eğitim” (f = 11), “Yeni spor meslekleri” (f = 1) ve “Okul spor kulübü” (f = 1) olmak üzere üç tane alt tema ortaya çıkmıştır. “Eğitim” ile ilgili örnek vaatler aşağıda verilmiştir:

“Eğitim yatırımlarımız, kaliteyi odağına alarak devam edecektir. Okul binalarımızı yerel mimariye uygun, tarihsel ve kültürel mirasımızı yansıtan 4E kriteri (ekonomik, estetik, emniyetli, erişilebilir) çerçevesinde yapacak; yeterli oyun, spor ve kültürel alanlara sahip olmalarını sağlayacağız. Spor, sanat gibi yetkinlik gerektirecek alanlarda açtığımız orta öğretim kurumları bünyesinde ortaokullar açarak öğrencilerin bu dallarda nitelikli eğitim almasını sağlayacağız.” (AK Parti)

“İlk ve ortaöğretim çağındaki gençlerin yetenek tespiti ve spora yönlendirilmelerinin yanı sıra branşlara yönlendirilen sporcu gruplarının yetiştirilmesi, eğitimcilerinin görevlendirilmesi ve buna ilişkin tesislerin yapılmasını sağlayacağız.” (İYİ Parti)

“Yeni spor meslekleri” ve “Okul spor kulübü” konularıyla ilgili görüş belirten sadece AK Parti olmuştur. AK Parti’nin bu konudaki vaadi aşağıda verilmiştir:

“Geleneksel ve yeni spor mesleklerini tanımlayarak, sertifikalandırma ve bu alanlarda nitelikli eğitim imkânlarını artırma konusunda gerekli programlar oluşturacağız” (AK Parti)

“Yasal Düzenlemeler” teması (f = 11) ile ilgili, “Yasal düzenleme” (f = 6), “Passolig’in kaldırılması” (f = 4) ve “Sosyal güvence” (f = 1) olmak üzere üç tane alt tema ortaya çıkmıştır. “Yasal düzenleme” ile ilgili partiler CHP, İYİ Parti ve MHP’dir. “Yasal düzenleme” hakkında örnek vaatler şu şekildedir:

“Türk sporunu ihtiyaç, ihtisas ve liyakatle yönetecek şekilde tek bir yasa alanda yeniden yapılandıracağız. Sporu siyasetten arındıracağız. Sporun özerkliğini

sağlayacağız. Başta futbol olmak üzere tüm spor müsabakalara girişi engelleyen Passolig benzeri her türlü uygulamayı kaldıracağız.” (İYİ Parti)

“Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yolsuzlukla mücadeleyi siyaset anlayışının temel unsurlarından birisi olarak görmekteyiz. Bu doğrultuda, siyasette ve kamu yönetiminde, sivil toplum kuruluşları, medya ve iş dünyasında, sporda ve sanatta toplumsal tüm alanlarda yaşanan yozlaşma ve yolsuzluklara karşı etik kuralları aktif bir şekilde gündelik hayatımıza sokacak gerekli yasal düzenlemelerin aciliyetine inanmaktayız.” (MHP)

“Passoligin kaldırılması” ile ilgili örnek vaatler aşağıda verilmiştir:

“Passolig ve e-bilet uygulamalarını kaldıracağız.” (CHP)

“Passolig uygulamasına son vereceğiz.” (HDP)

“Sosyal güvence” ile ilgili görüş belirten sadece CHP olmuştur. CHP’nin bu konudaki görüşü şu şekildedir:

“Bütün spor emekçilerinin sosyal güvence ve sendikal haklara kavuşabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeleri yapacağız.” (CHP)

“Sporcu Sayısı ve Sporcu Yetiştirme” temasına (f = 8) ilişkin sekiz görüş belirtilmiştir. Tema ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Türkiye’ye de uygulanan oransız ve kalitesiz yabancı oyuncu transferine kriter ve sınırlama getirerek, Türk gençlerinin önünü açacağız.” (İYİ Parti)

“Sporda başarı kadar sevgi, ahlak, disiplin, azim ve gayret gibi erdemler ile toplumsal kaynaşmaya katkının ön plana çıkartılması, her alanda sporcu yetiştirmek için gerekli fiziki, teknolojik ve insan gücü alt yapısının tesis edilmesi, çocuklarımızın mümkün olduğu kadar erken yaşlarda spora yönlendirilmesi, millî spor politikamızın esasını oluşturmaktadır.” (MHP)

“Adalet” temasına ilişkin altı görüş belirtilmiştir. “Adalet” teması ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Sporda ayrımcılığa son verecek, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla gerekli kurumsal düzenlemeleri yapacağız. Doping Mücadele ile ilgili Türkiye Anti-Doping Ajansı’nı (TADA) kuracağız.” (CHP)

“Spor, militarizm, cinsiyetçilik ve milliyetçiliğin av sahası olmaktan çıkartılacak.” (HDP)

“Halkın Spor Yapma İmkânı” temasına ilişkin altı görüş belirtilmiştir. Tema ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Mevcut tesislerin fiziki durumlarını iyileştirecek hem profesyonel sporcuların hem de vatandaşımızın erişimi ile etkin kullanımını sağlayacak tedbirler almaya devam edeceğiz.” (AK Parti)

“Sporu devletin ideolojik alanı olmaktan çıkarıp, halkın genel sağlığını önceleyen bir anlayışla yeniden örgütleyeceğiz. Federasyonları demokratikleştirip inisiyatifleri yerellere devredeceğiz.” (HDP)

“Spor Organizasyonları” teması (f = 6) ile ilgili, “Spor organizasyonları” (f = 3) ve “Olimpiyat” (f = 3) olmak üzere iki tane alt tema çıkmıştır. “Spor organizasyonları” ile ilgili örnek görüş aşağıda verilmiştir:

“Uluslararası organizasyonlar vesilesiyle önemli miktarlarda yatırım yaptığımız illerimiz başta olmak üzere, mevcut spor tesislerimizin tanıtım faaliyetlerine ağırlık verecek ve bu tesislerimizin ulusal ve uluslararası düzeyde daha etkin kullanımını sağlayacağız.” (AK Parti)

“Olimpiyat” ile ilgili örnek vaat aşağıda verilmiştir:

“Olimpiyatlarda Türk Bayrağını dalgalandırmak amacıyla Olimpiyat Stratejisi hazırlayacağız, bu strateji çerçevesinde bir Türkiye Milli Olimpiyat Milli Komitesi bünyesinde ayrı bir yapılanma tesis edeceğiz. 2020 olimpiyatlarında Türkiye’ye asgari 10 madalya kazandıracak çalışmaları ivedilikle başlatacağız.” (İYİ Parti)

“Genç Nüfus” temasına ilişkin beş görüş belirtilmiştir. “Genç Nüfus” teması ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Gençlik Merkezleri” gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri, kişisel yeteneklerini keşfedebilecekleri, çeşitli sosyal ve kültürel imkânlardan ve bilimsel bir anlayışla yürütülen rehberlik hizmetlerinden yararlanabilecekleri hale dönüştürülmelidir. Gençliğin beden ve ruh sağlığını geliştirmek için millî bir spor politikası uygulanmalıdır.” (MHP)

“Gençlerimizin eğitim hayatları ile spor kariyerlerini birlikte sürdürebilmeleri için gerekli düzenlemeleri yapacağız.” (CHP)

“Amatör Spor Kulüpleri” temasına (f = 4) ilişkin dört görüş belirtilmiştir. Bu tema ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Amatör spor desteklenecek, mahalle ve köylerde spor merkezleri kurulacak.” (HDP)

“Amatör spor kulüplerini destekleyeceğiz. Bu kulüplere, sporcularının ulusal ve uluslararası başarılarına göre ayni ve nakdi teşvikler vereceğiz.” (İYİ Parti)

“Spor Ahlâkı” temasına (f = 4) ilişkin dört görüş belirtilmiştir. Bu tema ile ilgili örnek görüşler şu şekildedir:

“Sporda başarı kadar sevgi, ahlak, disiplin, azim ve gayret gibi erdemler ile toplumsal kaynaşmaya katkının ön plana çıkartılması, her alanda sporcu yetiştirmek için gerekli fiziki, teknolojik ve insan gücü alt yapısının tesis edilmesi, çocuklarımızın mümkün olduğu kadar erken yaşlarda spora yönlendirilmesi, millî spor politikamızın esasını oluşturmaktadır.” (MHP)

“Spor yapılanması, rakibe ve onun emeğine saygı duyma, adil koşullarda mücadele etme, kazanmaktan çok yarışın ve etkinliğin parçası olmayı önemseme gibi değerleri aktaracak.” (HDP)

“Sporda Hoşgörü Ortamı” temasına ilişkin üç görüş belirtilmiştir. Bu tema ile ilgili örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Spordaki şiddet ve doping olaylarının önlenmesine yönelik, başta spor etiği olmak üzere, bilinçlendirme ve bilgilendirme faaliyetlerine daha fazla ağırlık vereceğiz.” (AK Parti)

“Sporun paydaşları arasında uyum, iletişim ve iş birliği ile fair play anlayışını geliştirerek, olimpizm ruhunu yaygınlaştıracamız.” (CHP)

“Yetenek Taraması” temasına ilişkin üç görüş belirtilmiştir. Tema ile ilgili örnek görüş aşağıda verilmiştir:

“İlk ve ortaöğretim çağındaki gençlerin yetenek tespiti ve spora yönlendirilmelerinin yanı sıra branşlara yönlendirilen sporcu gruplarının yetiştirilmesi, eğitimcilerinin görevlendirilmesi ve buna ilişkin tesislerin yapılmasını sağlayacağız.” (İYİ Parti)

Yukarıdaki görüşlere ek olarak ayrıca “Demokratik Spor Yönetimi” (f = 2), “Spor Turizmi” (f = 2), “Tanıtım” (f = 1) ve “Kamp” (f = 1) konularında da görüşler belirtilmiştir. Temalara ilişkin örnek görüşler aşağıda verilmiştir:

“Başta Türkiye Futbol Federasyonu olmak üzere bütün federasyonların seçiminde spor yöneticilerinin ve lisanslı tüm faal sporcuların katılımı ve söz hakkının olacağı bir sistem oluşturacağız.” (İYİ Parti)

“Bölgesel kalkınma perspektifini de dikkate alarak spor turizmini geliştirme konusunda yeni adımlar atacak, bu yörelerde tesis ve insan altyapısını gelir getirici bir anlayış içerisinde geliştireceğiz.” (AK Parti)

Tablo 5.3

Mecliste Grubu Bulunan Beş Partinin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük

Sözcük	Karakter sayısı	Atıf sayısı	%
Spor	4	101	4.96
Sporcu	6	17	0.83
Sayısını	8	14	0.69
Sağlayacağız	12	14	0.69
Eğitim	6	12	0.59
Gençlik	7	12	0.59
Bin	3	12	0.49
Merkezleri	10	10	0.44
2018	4	9	0.44
Devam	5	9	0.44
Lisanslı	8	9	0.44
Spora	5	9	0.39
2002	4	8	0.39
Sporda	6	8	0.39
Toplumsal	9	8	0.39
Uluslararası	12	8	0.34
Türkiye	7	7	0.34
Önemli	6	7	0.34
Amacıyla	8	7	0.34
Olimpiyat	9	7	0.34

Şekil 5.1. ve Tablo 5.3. birlikte değerlendirildiğinde, mecliste grubu bulunan beş partinin raporunda en çok (%4,96) “Spor” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%0,83) “Sporcu”, (%0,69) “Sayısını” ve (%0,69) “Sağlayacağız” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir. Partilerin gençlikle sporu özdeşleştirdikleri, “Sağlayacağız” sözcüğünde kullanılan gelecek zaman kipine dayalı olarak da çeşitli vaatlerde bulundukları ifade edilebilir.

AK Parti'nin spor ile ilgili yaptıkları ve vaatlerine ilişkin sözcük bulutu Şekil 5.2'de, en çok tekrar eden 20 sözcük Tablo 5.4'de verilmiştir.

Şekil 5.2

AK Parti'nin Spor İle İlgili Yaptıkları Ve Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

Tablo 5.4 AK Parti'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük

Sözcük	Karakter sayısı	Atıf sayısı	%
Spor	4	44	4.23
Sayısını	8	13	1.25
Bin	3	12	1.15
Sporcu	6	11	1.06
Sağlayacağız	12	10	0.96
Devam	5	9	0.86
Gençlik	7	9	0.86
2002	4	8	0.77
Eğitim	6	7	0.67
Yeni	4	7	0.67
Milyon	6	6	0.58
Önemli	6	6	0.58
Sportif	7	6	0.58
Uluslararası	12	5	0.48
Uygun	5	5	0.48
2017	4	4	0.38

Tablo 5.4 Devamı ...			
2018	4	4	0.38
Amacıyla	8	4	0.38
Başarılı	8	4	0.38
Lisanslı	8	4	0.38

Şekil 5.2. ve Tablo 5.4. birlikte değerlendirildiğinde AK Parti raporunda en çok (%4,23) “Spor” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%1,25) “Sayısını”, (%1,15) “Bin” ve (%1,06) “Sporcu” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

CHP’nin spor ile ilgili vaatlerine ilişkin sözcük bulutu Şekil 5.3’te, en çok tekrar eden 20 sözcük Tablo 5.5’te verilmiştir.

Şekil 5.3 CHP’nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu
CHP’nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

Tablo 5.5

CHP’nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük

Sözcük	Karakter sayısı	Atıf sayısı	%
Spor	4	21	7.12
Düzenlemeler	12	6	2.04
Eğitim	6	4	1.36
Kamu	4	3	1.02

Tablo 5.5 Devamı ...			
Kurumsal	8	3	1.02
Sporda	6	3	1.02
Yasal	5	3	1.02
Amacıyla	8	2	0,68
Amatör	6	2	0.68
Birliği	7	2	0.68
Düzenleyeceğiz	14	2	0.68
Gençlerimizin	13	2	0.68
Güvence	7	2	0.68
Hakkaniyet	10	2	0.68
Hukuku	6	2	0.68
Komitesi	8	2	0.68
Sporcu	6	2	0.68
Tesisleri	9	2	0.68
Teşvik	6	2	0.68
Türkiye	7	2	0.68

Şekil 5.3. ve Tablo 5.5. birlikte değerlendirildiğinde CHP’nin raporunda en çok (%7,12) “Spor” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%2,04) “Düzenlemeler”, (%1,36) “Eğitim” ve (%1,02) “Kamu” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

Tablo 5.6 Devamı ...

Amatör	6	2	0.60
Ayrılan	7	2	0.60
Baskınlığı	10	2	0.60
Başlık	6	2	0.60

Şekil 5.4. ve Tablo 5.6. birlikte değerlendirildiğinde HDP’nin raporunda en çok (%7,85) “Spor” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%1,21) “Halkın”, (%1,21) “Lisanslı” ve (%1,21) “Merkezleri” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

İYİ Parti’nin spor ile ilgili vaatlerine ilişkin sözcük bulutu Şekil 5.5’te, en çok tekrar eden 20 sözcük Tablo 5.7’de verilmiştir.

Şekil 5.5 İYİ Parti’nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

İYİ Parti’nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

Tablo 5.7

İYİ Parti'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

Sözcük	Karakter sayısı	Atıf sayısı	%
Spor	4	7	3.37
Türk	4	4	1.92
Sağlayacağız	12	3	1.44
Sporu	5	3	1.44
Yetenek	7	3	1.44
Başta	10	2	0,96
Engelleyen	10	2	0,96
Faal	4	2	0,96
Futbol	6	2	0,96
Girişi	6	2	0,96
Kaldıracağız	12	2	0,96
Kariyer	7	2	0,96
Milli	5	2	0,96
Müsabakalara	12	2	0,96
Olimpiyat	9	2	0,96
Sporcuların	11	2	0,96
Türkiye	7	2	0,96
Türkiye'ye	10	2	0,96
Yapılandıracağız	16	2	0,96
Yeniden	7	2	0,96

Şekil 5.5. ve Tablo 5.7. birlikte değerlendirildiğinde İYİ Parti'nin raporunda en çok (%3,37) “Spor” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%1,92) “Türk”, (%1,44) “Sağlayacağız” ve (%1.44) “Sporu” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

MHP'nin spor ile ilgili vaatlerine ilişkin sözcük bulutu Şekil 5.6'da en çok tekrar eden 20 sözcük Tablo 5.8'de verilmiştir.

Şekil 5.6

MHP'nin Spor İle İlgili Vaatlerine İlişkin Sözcük Bulutu

Tablo 5.8

MHP'nin Vaatlerine İlişkin En Çok Tekrarlayan 20 Sözcük

Sözcük	Karakter sayısı	Atıf sayısı	%
Gençlik	7	3	1.86
Spor	4	3	1.86
Toplumsal	9	3	1.86
Hareket	7	2	1.24
Kültürel	8	2	1.24
Milliyetçi	10	2	1.24
Millî	5	2	1.24
Partisi	7	2	1.24
Sosyal	6	2	1.24
Sporda	6	2	1.24
Çeşitli	7	2	1.24
2018	4	1	0.62
Aciliyetine	11	1	0.62
Ahlak	5	1	0.62

Tablo 5.8 Devamı ...			
Aktif	5	1	0.62
Araştırma	9	1	0.62
Arz	3	1	0.62
Azim	4	1	0.62
Aşamaları	12	1	0.62
Başarı	6	1	0.62

Şekil 5.6. ve Tablo 5.8. birlikte değerlendirildiğinde MHP’nin raporunda en çok (%1,86) “Gençlik” sözcüğüne, daha sonra sırasıyla (%1,86) “Spor”, (%1,86) “Toplumsal” ve (%1,24) “Hareket” sözcüklerine vurgu yapıldığı görülmektedir.

Genel ve beş partiye ait sözcük bulutları ve en çok tekrar eden 20 sözcükten oluşan tablolar birlikte değerlendirildiğinde; ortak olarak “spor” sözcüğünün kullanıldığı görülmektedir. AK Parti yaptıkları ve yapacakları ile ilgili vaatlerinde çoğunlukla sporcu sayısına, yapılan tesis miktarına ve halka sağlamak istedikleri yeni olanaklara yer vermiştir. CHP spor ile ilgili vaatlerinde en çok spor eğitime, kamusal, kurumsal, yasal vb. düzenlemelere yer vermiştir. HDP vaatlerinde en çok lisanslı sporcu sayısına, halkın spor yapabilme olanaklarına ve yeni tesisler kurulmasına yer vermiştir. İYİ Parti vaatlerinde en çok Türk sporcu sayısına ve yetenek taramasına yer vermiştir. MHP vaatlerinde en çok “gençlik” sözcüğüne vurgu yapmıştır.

6. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Araştırmada mevcut iktidar partisi olan AK Partinin gençlik ve spor ile ilgili yaptıkları çalışmalar genel olarak incelendiğinde, tesisleşme ve sporcu sayısı başta olmak üzere birçok açıdan üst düzey yatırımların yapıldığı görülmektedir. Bu duruma paralel olarak mevcut organizasyon sayısının artmakta olduğu dikkat çekmektedir. Ulusların sportif anlamda en büyük hedefleri arasında yer alan olimpiyatlar içinde çok önemli yatırımları olduğu görülen iktidar partisinin, ülkenin doğusundan batısına her yerde sportif tesisleşme manasında bir çığır açtığı özellikle alt yapı tesislerini destekler nitelikte okullardaki sportif alanlara büyük yatırımlar yapıldığı görülmektedir. Bu yatırımları incelediğimizde de eski dönemlere nazaran sporun her alanına her branşına yönelik bir performans sergilendiği, bireysel sporlara da büyük yatırımlar yapılarak olimpiyat düzeyinde sporcular yetiştirildiği göze çarpmaktadır. Özellikle 2008 Pekin, 2012 Londra ve 2016 Rio de Janerio olimpiyatlarını incelediğimizde madalya sayımızın tek hanelerde kaldığı ve altın madalya sayımızın sadece 1 (bir) olduğu görülmekte iken 2020 Tokyo oyunlarında 2 (iki) altın madalya kazandığımız unutulmamalıdır. Ek olarak ülkemizin olimpiyat tarihini incelediğimizde 1908 Londra Olimpiyatlarında Osmanlı İmparatorluğu zamanında Aleko Mulosla başlayan serüven boyunca tarihin en yüksek madalya sayısına 13 (on üç) 2020 Tokyo olimpiyat oyunlarında ulaşıldığı belirlenmiştir. Bu sonuçları incelediğimizde yapılan yatırımların yavaş yavaş meyvelerini verdiği 2024 Paris ve 2028 Los Angeles olimpiyatları için umut vaat ettiği söylenebilir.

Partilerin spora ve gençliğe yönelik vaatleri genel olarak benzer başlıklar altında toplansa da özellikle tesisleşme ve bu tesisleşmenin eğitim kurumlarında dahi üst seviyelere çekilmesinin vaat edilmesi dikkat çekmektedir. Ayrıca sporda şiddet unsurlarını azaltmak, yasadışı bahis oyunlarını minimum seviyeye indirerek spor ahlakını ön plana çıkarmayı amaçlayan söylemlerin varlığı da göze çarpan diğer unsurlardır. Özellikle eğitim kurumlarında her yarıyılın başında yapılan yetenek taramaları, dönem içerisinde rekreatif ve spor turizmi amacıyla yapılan kültürel geziler ve kamp etkinlikleri ile gençlerin doğru alanlara yönlendirilmesi sonucunda kötü alışkanlıklardan uzak tutulması da partilerin ana hedefleri arasında yer almaktadır. İktidar partisinin sporu yaşamın her alanına entegre edeceklerini belirten vaatleri ile

diğer partilerin modern spor tesisleri kurma, bireylerin rahatlıkla ulaşabilecekleri tesisler inşa etme ve bilimsel perspektifle bireylerin çok yönlü gelişimini hedefleyen gençlik merkezleri ve organizasyonlarının inşasının vaat edilmesi ülke bürokrasisinin bu konuda aynı hassasiyeti gözettiğine işaret etmektedir. Eğitim boyutunda da yine partilerin benzer amaçlar güttüğü spor alanında yeni meslek okullarının tahsisi, sporda alt yapı kavramını eğitim programlarının içine gömmeye çalışıldığı bunları teşvik etmek amacıyla yeni iş sahalarının oluşturulması fikri önemli görülebilecek detaylar arasında yer almaktadır. Her ne kadar tesisleşme ve eğitim kademelerinde tüm partiler ortak bir çatı altında toplanarak benzer fikirleri ortaya atmışlarsa da yasal düzenlemelerde çeşitli çarpıklıklar ve fikir ayrılıkları dikkat çekmektedir. Mevcut iktidar partisinin Passolig ve e-bilet uygulamalarını devam ettirme eğilimi göze çarparken muhalif partilerin öncelikle sporu siyasetten ayırma, Passolig ve e-bilet uygulamalarını ortadan kaldırma, adalet teması altında ayrımcılığı yok etme, fırsat eşitliği sağlama gibi fikirler öne çıkarken aynı zamanda spor emekçileri için sendikalaşma konularına gerekli yatırımların yapılacağı vaat edilmektedir. Sporcu yetiştirme ve sayısının artırılmasında da Türk gençliğinin desteklenerek önünün açılması ve kulüplerin dengesiz harcamalarının denetlenerek yabancı sınırlamalarının bir an önce devreye girmesi fikirleri en önemli hususlar olarak değerlendirilmektedir. Halkın spor yapması içinde ideolojik inançların arka plana atılarak gerekli her türlü tesis ile birlikte teşvik edici organizasyonların ülke genelinde planlanacağı partilerin öne çıkan beyannameleri arasında yer almaktadır. Bunlara ek olarak İYİ Partinin 2020 olimpiyatlarında asgari 10 madalya hedefiyle yapılacağı göze çarparken mevcut hükümetinde bu hedefi gerçekleştirdiği görülmekte buradan da hem hükümetin hem muhalefetin uluslararası arenada başarı için benzer hedefler güttüğü düşünülmektedir. Spor en alt düzeylere bile indirecek yetenek taramalarını sadece okullara değil en küçük yerleşim birimine kadar götürecek amatör spor organizasyonları ve kulüplerini destekleyecek bu arada da Fair Play ve hoşgörü ön planda tutularak sosyal bir bütünleşme sağlanacak ortamların oluşturulması da partilerin başlıca hedefleri arasında görülmektedir. Ülkemizin son yıllarda yaşadığı adaletsiz yönetim anlayışına yönelik olarak ta muhalif partilerden direk atama yerine oyuncuların, antrenörlerin kısaca tüm spor paydaşlarının fikirleri ve düşüncelerinin benimsenerek yönetici atamalarının yapılacağı vaat edilmektedir. Mevcut iktidar patisi tüm bu hedeflerine ek olarak sporu artık turizm ile entegre bir unsur haline getirecek yatırımların devam

etmesine yönelik ön çalışmaları tamamlamaya mevcut çalışmaları da sonlandırarak hem ülke tanıtımı hem de ekonomisi için gerekli adımların artırılacağını vurgulamaktadır.

Partilerin vaatleri incelendiğinde mevcut araştırma konusunun doğal sonucu olarak en çok spor kelimesinin kullanıldığı sporcu, eğitim, gençlik, lisans, toplumsal ve en önemlisi “sağlayacağız” kelimelerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Sık kullanılan kelimeler incelendiğinde tüm partilerin aslında bütünleştirici ve yaygınlaştırıcı politikalarının olduğu “sağlayacağız” ifadesi ile bu politikalarını hedef olarak belirledikleri gelecek planlamalarını bu hedefler doğrultusunda yönetecekleri düşünülebilir. Burada en çok dikkat çeken unsur ise bir ülkenin sportif manada en dikkat çekeceği nokta olması gereken “olimpiyat” kelimesinin sadece 7 defa beyannamelerde tekrar edilmesi de aslında partilerin bu değere yeterince kıymet vermediği şeklinde değerlendirilebilir. Kullanılan yerlerde, olimpiyatlarda başarı, madalya, katılan sporcu sayısında artış gibi ifadeler yer alsa da beyannameler içinde bu ifadeye daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Partilerin beyannamelerinde geçen sözcükler ayrı ayrı incelendiğinde iktidar partisinin sporcu sayısı, eğitim, gençlik ve devam gibi kavramlarla bir devamlılık sağlama amacında olduğu göze çarparken, başarılı ve uluslararası kavramlarını biraz daha arka planda tuttuğu buradan da ana hedefin alt yapı ile birlikte bir devamlılık sağlayarak uzun vadede kalıcı başarılar elde etme çabası olduğu düşünülmektedir. CHP’ nin vaatleri incelendiğinde yine benzer şekilde spor kelimesinin doğal olarak en sık tekrar eden sözcük olduğu ancak iktidara nazaran daha fazla düzenleme ve kurumsallaşma kavramlarını ön planda tuttukları, amatör ve hakkaniyet kavramlarını kullandıkları göze çarpan detaylar arasında yer almaktadır. Fakat iktidar partisinde uluslararası kavramı ile ülkemize küçük bir atıfta bulunulduğu gibi burada da “Türkiye” başlığına sadece 2 (iki) defa yer verildiği görülmektedir. Bu durumda oldukça dikkat çeken bir unsur olduğu söylenebilir. HDP’ nin beyannamelerinde de yine spor ifadesi ön sırada yer alırken CHP’ ye benzer ifadeleri sıklıkla kullandığı bunlara ek olarak “halk” ve “demokratik” kelimelerini ön planda tuttukları görülmektedir. Burada da milli değerlere yönelik hiçbir ifadenin yer almaması dikkat çeken bir detaydır. İyi partinin beyannamelerinde de “spor” ifadesi ilk sırada yer alırken hemen ardından “Türk” kelimesinin en sık kullanılan ifade olması yine “Milli”

ve “Türkiye” kelimelerine yer vermesi sportif yatırımlarda milli değerleri ön plana çıkardıkları, “olimpiyat” kelimesine yer vererek te zaten beyannamelerinde yer alan asgari 10 madalya ifadesini benimsediklerini göstermektedir. MHP’ nin vaatleri incelendiğinde ise en sık tekrar eden kelimenin yine “spor” olduğu bununla beraber “gençlik” “milliyet”, “kültürel” ve “milli” gibi kavramları daha sık kullanarak vaatlerini milli bir şuur altında gerçekleştireceklerini vurgulamaktadırlar.

Sonuç olarak incelendiğinde ülkemizde iktidar ve muhalefet partilerinin genelinde gençlik ve toplumsal fayda için yapılacak sportif yatırımların ön planda olduğu, aynı zamanda gerekli yeni düzenlemeler ile halkın bu alana teşvik edilmesinin sağlanarak devamlılığının sağlanması adına çeşitli adımlar atıldığı ya da vaat edildiği görülmektedir. Tüm bunların yanında olimpiyatlara daha fazla dikkat çekilmesi gerektiği, başarılı olan sporcuların önerilerinin yer aldığı belgeseller ya da aktif olarak gençlerle buluşarak fikir alışverişinde bulunulabileceği turların düzenlenmesi, bu tür etkinliklere de parti programları arasında yer verilerek benimsetilmesinin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Gerekirse iktidar muhalif ayırt etmeksizin demokratik bir ortamda kongre ve sempozyum gibi çalıştaylar düzenlenerek tüm paydaşların bir araya geldiği ortak bir spor kültürü hedefi altında adımların atılması gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve yerel seçimlerde adayların seçim beyannamelerinin de spor ile ilgili kısımları doküman analizi yöntemi ile incelenerek spor siyaset ilişkisi bağlamında analiz edilebilir.

KAYNAKÇA

- Acun, Ö. F. (2017). *Spor ve siyaset ilişkisi üzerine-1*. Erişim Adresi: <https://qolumnist.com/tr/2017/06/24/spor-ve-siyaset-iliskisi-uzerine-1/>, Erişim Tarihi: 24.12.2021.
- Ak Parti. (2018). *Cumhurbaşkanlığı seçimleri ve genel seçimler seçim beyannamesi*. Güçlü Meclis, Güçlü Hükümet, Güçlü Türkiye, Erişim Tarihi: 24.12.2021.
- Akın, M. H. (2014). Gençlik toplumsallaşmasında akran ve arkadaşlık grupları. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 2 (4), 10-21.
- Akman, E., Akçay, E.Y. ve Argun, Ç. (2011). Avrupa Birliği'ni değişen nüfus yapısında gençler ve AB'nin gençlik politikaları, *Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, Sayı 22, ss 41-72. Akt; Veli Ercan Çetintürk, Gençlik politikalarında karşılaştırmalı bir değerlendirme: Türkiye ve Finlandiya Örneği, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 2019, 24(2), 263-284.
- Aksu, H. (2020). *Hâkim parti sistemi: Dünyadan örnekler ve Türkiye*. Doktora Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Arendt, H. (2013). *The human condition*. University of Chicago Press.
- Arnaud, P. (1998). *Sport – a means of national representation*. P. Arnaud, and J. Riordan iç. *Sport and International Politics – The impact of fascism and communism on sport*. Londra: E & FN Spon.
- Ataman, A. (1974). *Antropometri*. Resimli Posta Matbaası: Ankara.
- Atasoy, B. ve Füsün Ö. K. (2005). “Küreselleşme ve spor. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* XVIII (1), 11-22
- Aykın, A. G., ve Bilir, F. P. (2013). Hükümet programları ve spor politikaları. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22(2), 239-254.
- Aytaçlı, B. (2012). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 1-9.
- Azzellini, D. (2008). *Futbolistas. futbol ve latin Amerika*. (S. Tihimmel, Ed.). İstanbul: Otonom Yayıncılık.

Barthes, R. (2007). *What is sport?* Yale University Press

Baş, H (2017). Türkiye’de yerel yönetimlerin aileye yönelik sosyal politikaları üzerinden bir değerlendirme. *MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 15 (2), 2017, 165-196.

Baş, H. (2017). Türkiye’de genç nüfus: sorunlar ve politikalar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl: 2017/2, Sayı:27, s.255-288. Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü, Erişim Adresi: <http://www.cte.adalet.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 06.02.2016.

Beşirli, H. (2014). Youth and youth politics in Turkey. ББК 60.5 Н 35 *Главный редактор*, 315.

Bulgu, N. (2005). Sporda şiddet ve alt-kültür. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe, J. of Sport Sciences*, (Davetli Derleme), 16 (4), 229-250.

Chappelet, J. L. (2009). A Glocal vision for sport (and sport management), *European Sport Management Quarterly*, (Postface) 9(4), 483-485.

Cumhuriyet Halk Partisi (2018). *Genel seçim bildirgesi*. Erişim Tarihi: 06.02.2021.

Çamlıyer, H. (1997). *Çocuk hareket eğitimi ve oyun*. Can Ofset Yayıncılık: İzmir.

Çankaya. C. (2001). *Spor tesisleri işletmeciliği ve planlamacılık*. Ders Notları, Bursa.

Çetin K. E. (2010). Genç işsizliğinin teorik açıklamaları. *Sosyal Siyaset Konferansları Dergisi*. 58, 47-54.

Çetintürk, V. E. (2019). Gençlik politikalarında karşılaştırmalı bir değerlendirme: Türkiye ve Finlandiya örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 24(2), 263-284

Değer, H. (2018). *Türkiye’de siyasal partiler ve müzakereci demokrasi modeli*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Doyuran, L. (2013). Küresel yeni dünya düzeninde postmodern söylem. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi* 1(1).

Dursun, D. (2013). *Siyaset bilimi*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.

Eisenhardt, K. M., (1989). Building theories from case study research. *Academy Of Management Review*, 14(4), 532-550.

- Erdoğan, İ. (2008). Futbol ve futbolu inceleme üzerine. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 26 (Kış-Bahar), 1-58.
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik açıdan spor*. Filiz Kitabevi: İstanbul.
- Ersoy, A., Kalkavan, A., Kalfa, M., Özdilek, Ç., Demirel, M., Bişgin, H. ve Eynur, B. R. (2006). Üniversitelerarası Türkiye şampiyonasına katılan sporcuların kendi üniversitelerinden beklentileri. *9.Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı*, Muğla: Nobel Yayın Dağıtım.
- Esen, Ş., Akça, Y. ve Özer, G. (2018). 24 Haziran 2018 genel seçimlerinde siyasi parti beyannamelerinde spora yaklaşım.
- Giulianotti, R. and Robertson, R. (2009). *Globalization and football*. American Sociological Association. Sage Publications.
- Göral, M. (2001). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Isparta: Tuğra Ofset.
- Gözeller, A. B. (2018). *University students' perception of sport politics interaction*, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Gür, B. S., Dalmis, I., Kirmizidag, N., Çelik, Z. ve Boz, N. (2012). Türkiye'nin gençlik profili. Seta.
- Güven, G. (2006). *Kütahya'daki okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan oyun ve spor programlarının incelenip değerlendirilmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Güzel, H. C., (1989). *1. Gençlik şûrası, raporlar, görüşmeler, kararlar*, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi.
- Halkların Demokratik Partisi (2018). Genel seçim bildirgesi.
- Hoberman, J. M. (1984). *Sport and political ideology (1st ed.)*. Texas: University of Texas Press.
- Houlihan, B. (1997). Sport, national identity and public policy. *Nations and Nationalism*, 3(1), 113–137.
- Kara, S. (2013). Hz. Peygamberin elinde şekillenen ideal gençlik. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 8-29.
- Karasar N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi* (15. baskı). Ankara: Nobel Yay. Dağ.

- Kartal, Z. (2007). Kavramsal ve tarihsel yönleri ile the historical and conceptual. *Journal of Social Sciences*, 8(2), 251-264.
- Keten, M. (1974). *Türkiye’de spor*. Ayyıldız Matbaası: Ankara.
- Milliyetçi Hareket Partisi. (2018). *24 Haziran 2018 milletvekili genel seçimi seçim beyannamesi*. Milli Diriliş, Kutlu Yürüyüş.
- Morris, C. (2002). *Psikolojiyi anlamak*, Çev. Edt. Belgin Ayvaşık, Melike Sayıl, Ankara, Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Nirun, N. (1986). *Sosyoloji*. M.E.G.S.B. Yayınları: İstanbul.
- Orhan, R. (2019). Çocuk gelişiminde fiziksel aktivite ve sporun önemi. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 157-176).
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Bağırhan Yayınevi: Ankara.
- Saatçioğlu, C. (2012). Ekonomi ve spor: Ekonomik gelişmenin uluslararası sportif başarı üzerindeki etkisi, *Yalova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi* (1), 27-42.
- Schwarz, R. (2014). *Frühe bewegungserziehung*. Ernst Reinhardt Verlag: München.
- Seval, H. F. ve Kodaman, T. (2016). Sporun uluslararası politikadaki etkisi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(2), 52-64.
- Şahan H. ve Çınar V. (2004). Kitle iletişim araçlarının spor kamuoyu üzerine etkisi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 313-322
- Şahin, M. Y. (2011). *Türkiye’de spor siyaset etkileşimi*. Gazi Üniversitesi.
- Şahin MY, Yenel F. ve Çolakoğlu T. (2010). Spor ve milliyetçilik etkileşimi: Ulusal kimlik oluşturmada sporun yeri ve önemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(1), 1219-1243.
- Talimciler, A. (2006). İdeolojik bir meşrulaştırma aracı olarak spor ve spor bilimleri. *Spor Yönetimi ve Bilgi Teknolojileri Dergisi*, 1(2), 35-40.
- Taştan, H. Ş. (2020). Spor ve siyaset etkileşiminin incelenmesi: Niğde ili örneği. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(4), 499-518.

Taylor, T. (1986). *Sport and international relations: A case of mutual neglect*. L. Allison içinde, *Politics of Sport* (27-48). Manchester: Manchester University Press.

Türkiye Cumhuriyeti, Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013). *Ulusal gençlik ve spor politikası belgesi*, Ankara, Gençlik Spor Bakanlığı.

Williamson, H. (2007). *European youth policy. in eu congress "Children and young people in disadvantaged neighbourhoods–new cohesion strategies"* 26 - 28 June, Leipzig.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Zahner, L. and TW-Team. (2013). *Bedeutung von sport und bewegung für die entwicklung von kindern und jugendlichen*. Institut für Sport und Sportwissenschaften, Universität Basel.

Zimmer, R. (2014). *Handbuch bewegungserziehung. grundlagen für die ausbildung und pädagogische praxis. 1. Ausgabe der überarbeiteten und erweiterten Neuauflage 2013* (3. Gesamtauflage). Freiburg im Breisgau: Verlag Herde.

Erişim Adresi: https://iyiparti.org.tr/assets/pdf/secim_beyani.pdf, Erişim Tarihi: 24.12.2021.

Erişim Adresi: <https://iyiparti.org.tr/genel-idare-kurulu>, Erişim Tarihi: 24.12.2021.

Erişim Adresi: <https://www.anayasa.gen.tr/1982ay.htm>, Erişim Tarihi: 24.12.2021.